

**6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN ORMAN
TEŞKİLATINDAKİ ETKİLERİNİN İRDELENMESİ (ERZURUM ORMAN
FİDANLIK MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)**

Cevdet AĞYÜREK

**Yüksek Lisans Tezi
Orman Mühendisliği Anabilim Dalı**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Sevim İNANÇ**

2018

Artvin

**T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN ORMAN
TEŞKİLATINDAKİ ETKİLERİNİN İRDELENMESİ (ERZURUM ORMAN
FİDANLIK MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cevdet AĞYÜREK

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Sevim İNANÇ**

Artvin 2018

TEZ BEYANNAMESİ

Artvin oruh Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsüne Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanununun Orman Teşkilatındaki Etkilerinin İrdelenmesi (Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü rneği)” başlıklı bu çalışmayı baştan sona kadar danışmanım (Yrd. Doç. Dr. Sevim, İnanç)’ın sorumluluğunda tamamladığımı, verileri/örneklere kendim topladığımı, deneyleri/analizleri ilgili laboratuvarlarda yaptığımı/yaptırdığımı, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallara uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim. 27/12/2017

Cevdet AğYüREK

T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN ORMAN
TEŞKİLATINDAKİ ETKİLERİNİN İRDELENMESİ (ERZURUM ORMAN
FİDANLIK MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ

Cevdet AĞYÜREK

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 29/11/2017

Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 19/12/2017

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Sevim İNANÇ

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Atakan ÖZTÜRK

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Hüseyin AYZ

ONAY:

Bu Yüksek Lisans Tezi, Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından .../.../..... tarihinde uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun .../.../..... tarih vesayılı kararıyla kabul edilmiştir

.../.../.....

Doç. Dr. Hilal TURGUT
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

“6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanununun Orman Teşkilatındaki Etkilerinin İrdelenmesi (Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü Örneği)” konusunda yapılan bu çalışma Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalında yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu araştırma için beni yönlendiren, bilgi ve tecrübesi ile karşılaştığım zorlukları aşmamda yardımcı olan değerli Danışman Hocam Yrd. Doç. Dr. Sevim İnanç’a teşekkürlerimi sunarım.

Elde edilen verilerinin analiz edilmesinde ve tezin yazım aşamasında yardımlarını esirgemeyen arkadaşım Dr. Mehmet Ali Başaran’a, anket çalışmaları sırasında yardımlarını esirgemeyen fidanlıklarda görev yapan ismini sayamayacağım bütün arkadaşlarıma ve kendilerine ayırmam gereken vaktimin kısıtlanmasından ötürü gösterdikleri anlayış ve destekten ötürü değerli eşim ve çocuklarıma çok teşekkür ederim.

Araştırmanın bilimsel ve teknik açıdan uygulayıcılara faydalı olmasını dilerim.

Cevdet AĞYÜREK
Artvin – 2017

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
TEZ BEYANNAMESİ.....	I
ÖNSÖZ	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
ÖZET.....	VII
SUMMARY.....	IX
TABLolar DİZİNİ.....	XI
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	XIII
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XIV
1.GİRİŞ.....	1
1.1 Genel Bilgiler.....	1
1.1.1 Temel Kavramlar.....	2
1.1.1.1 İş Sağlığı ve Güvenliği Tanımı	2
1.1.1.2 İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amacı ve Önemi.....	3
1.1.1.3 İş Kazası Tanımı.....	4
1.1.1.4 Meslek Hastalığı Tanımı.....	6
1.1.1.5 Meslek Hastalıklarının Önlemede Alınabilecek Tedbirler.....	9
1.1.1.6 Dünyada İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi.....	10
1.1.1.7 Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi.....	11
1.1.2 Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı.....	14
1.1.3 İş Sağlığı ve Güvenliği Temel İlkeleri.....	15
1.1.4 Türk İş Hukukunda Orman İşçilerinin Tabi Olduğu Mevzuat.....	16
1.1.4.1 İş Mevzuatının Tarihsel Gelişimi.....	16
1.1.4.2 6331 Sayılı Kanundan Önceki Dönem.....	19
1.1.4.3 6331 Sayılı Kanundan Sonraki Dönemi.....	20
1.1.4.4 6331 Sayılı Kanunun Getirdiği Yenilikler.....	20
1.2 Araştırmanın Konusu ve Amacı.....	21
1.3 Araştırmanın Önemi.....	22
2. MATERYAL VE YÖNTEM	23
2.1. Materyal.....	23
2.1.1 Alanın Tanıtımı.....	23
2.2 Yöntem.....	23
2.2.1 Araştırmanın Değişkenleri ve Veri Toplama Yöntemi.....	24
2.2.2 Khi Kare (χ^2) Analizi.....	24

2.2.3 Araştırmanın Hipotezleri.....	25
3. BULGULAR.....	27
3.1 Fidanlıktaki Çalışma Koşulları.....	27
3.1.1 Cinsiyet Durumuna Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları	30
3.1.2 Medeni Duruma Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları	31
3.1.3 Yaş Durumuna Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları.....	34
3.1.4 Öğrenim Durumuna Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları	37
3.1.5 Unvana Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları	39
3.1.6 Fiili Olarak Yapılan İşe Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları	42
3.1.7 Görevli Olduğu Şefliğe Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları	45
3.1.8 Kurumda Toplam Çalışma Süresine Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları...	48
3.2 Çalışanların Sağlık Durumu.....	51
3.2.1 Cinsiyet Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu.....	51
3.2.2 Medeni Duruma Göre Çalışanların Sağlık Durumu.....	52
3.2.3 Yaş Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu.....	52
3.2.4 Öğrenim Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu.....	53
3.2.5 Unvan Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu.....	53
3.2.6 Fiili Olarak Yapılan İşe Göre Çalışanların Sağlık Durumu.....	54
3.2.7 Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu.....	55
3.2.8 Kurumda Toplam Çalışma Süresine Göre Çalışanların Sağlık Durumu...	56
3.3 Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	56
3.3.1 Cinsiyet Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	57
3.3.2 Medeni Duruma Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	58
3.3.3 Yaş Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	58
3.3.4 Öğrenim Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	59
3.3.5 Unvan Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	60
3.3.6 Fiili Olarak Yapılan İş Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.	61
3.3.7 Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları..	61
3.3.8 Kurumda Toplam Çalışma Süresine Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	62
3.4 İş Güvenliği Eğitimi.....	64
3.4.1 Cinsiyete Göre İş Güvenliği Eğitimi.....	64
3.4.2 Medeni Duruma Göre İş Güvenliği Eğitimi.....	66
3.4.3 Yaş Grubuna Göre İş Güvenliği Eğitimi.....	68

3.4.4 Öğrenim Durumuna Göre İş Güvenliği Eğitimi.....	70
3.4.5 Unvan Durumuna Göre İş Güvenliği Eğitimi.....	73
3.4.6 Fiili Olarak Yapılan İş Durumuna Göre İş Güvenliği Eğitimi.....	75
3.4.7 Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre İş Güvenliği Eğitimi.....	77
3.4.8 Çalışma Süresi Durumuna Göre İş Güvenliği Eğitimi.....	81
3.5 Khi Kare Analiz Sonuçları.....	83
3.5.1 Fidanlıkta Çalışma Koşulları.....	84
3.5.2 Çalışanların Sağlık Durumu.....	87
3.5.3 Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	89
3.5.4 Mevcut İSG Eğitimlerinin Değerlendirilmesi.....	89
4. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	94
5. ÖNERİLER.....	99
KAYNAKLAR.....	103
EKLER.....	106
ÖZGEÇMİŞ.....	117

ÖZET

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN ORMAN TEŞKİLATINDAKİ ETKİLERİNİN İRDELENMESİ (ERZURUM ORMAN FİDANLIK MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)

Bu çalışmada 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uygulamalarının Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü çalışanlarının bilinç düzeylerinde meydana getirdiği farkındalık araştırılmaya çalışılmıştır. Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğüne bağlı Erzurum, Erzincan, Sarıkamış ve Ağrı Fidanlık Mühendisliklerinde çalışan fidanlık personeliyle yüz yüze anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Çalışmada, 8 bağımsız ve 28 bağımlı değişken olmak üzere toplam 36 sorudan oluşan anket formu hazırlanmıştır. Anket formu, biri bağımsız ve dördü bağımlı değişkenin olduğu (Fidanlık çalışma koşulları 14 soru, çalışanların sağlık durumu 3 soru, mevcut iş güvenliği uygulamaları 3 soru ve mevcut İSG eğitimlerinin değerlendirilmesi 8 soru) 5 başlıktan oluşturulmuştur. Anketlerden elde edilen veriler SPSS 20.0 programında değerlendirilip frekans dağılımları belirlenmiştir. Ayrıca anketlerdeki bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında istatistiki bir ilişkinin olup olmadığını görmek amacıyla Khi Kare analizi yapılmıştır. Analizler sırasında bağımsız değişkenlerden cinsiyet (1), öğrenim durumu (4) ve fiili olarak yapılan iş (6) ile bağımlı değişkenlerden Çalışma mekanı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? (10), Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemi alınıyor mu? (12), Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? (23), İş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldınız mı? (29) ve Katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? (31) değişkenler arasında istatistiki düzeyde anlamlı ilişki bulunmuş ve bulunan ilişkiler metinde belirtilmiştir.

Çalışmada 6331 sayılı İSG Kanununun emredici hükmü gereği tehlike sınıfına uygun olarak Temel İSG eğitimlerinin verilmesi gerektiği, ancak kurumda halen daha eğitim almadığını beyan edenlerin oranı %17,6 olduğu belirlenmiştir.

Kurumda sağlık problemi yaşadığını belirtenlerin tamamına yakını; 40 yaşından büyük, kadın ve evli çalışanlardır. Bu grupların genellikle bedenen çalıştığı ve görev tanımlarının olmadığı göz önünde bulundurulacak olursa, alınması gereken tedbirler;

6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu gereği oluşturulan risk değerlendirme ekibinin marifetiyle çalışanların sağlığını etkileyen tehlikeli durumların tespit edilerek ortadan kaldırılmasını sağlamaktır. Burada amaçlanan, riskin kabul edilebilir düzeye indirilmesidir.

Anahtar Kelimeler: İş Gvenliği, Orman, Fidanlık İşileri, 6331, İş Sağlığı

SUMMARY

EXAMINATION OF EFFECTS OF THE LAW NO. 6331 ON OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY ON THE FOREST ORGANIZATION (A CASE STUDY OF ERZURUM FOREST NURSERY DIRECTORATE)

In this study, it has been tried to investigate the awareness of the employees of Erzurum Forest Nursery Directorate in the level of consciousness by applying the Law No. 6331 on occupational health and safety. A face-to-face survey was conducted with nursery staff working in Erzurum, Erzincan, Sarıkamış and Ağrı Nursery Engineering affiliated to Erzurum Forest Nursery Directorate.

In the study, a questionnaire consisting of 36 questions, 8 independent and 28 dependent variables were prepared. The questionnaire was composed of 5 independent and four dependent variables (nursery working conditions 14 questions, health status of employees 3 questions, current job security applications 3 questions and evaluation of current OSH training 8 questions). The data obtained from the questionnaires were evaluated in the SPSS 20.0 program and frequency distributions were determined., In addition

Also khi square analysis was performed to see if there is statistical relation between dependent and independent variables in the questionnaires. During the analyzes, are the opinions of the independent variables gender (1), education status (4) and the actual work (6) and dependent variables consulted in the regulations concerning the working place and working conditions? (10), Are adequate safeguards taken at the unit you are working on? (12)

Do you have any health problems that you think originated from nursery studies? (23) Do you have training in occupational health and safety? (29) and the OSH trainings you attended include direct nursery subjects or general OSH subjects? (31) statistically significant relationships were found between the variables and the relations found were indicated in the text.

In the study, it was determined that the basic OHS training should be given in accordance with the mandatory provisions of the OHS Code No. 6331, but the rate of those who declare that they have not received yet education at the institution is determined as 17.6%.

Nearly all of those who stated that they had a health problem in the institution; They are women and married workers over 40 years of age. If these groups are generally considered to be physically active and do not have job descriptions, the measures to be taken are: To ensure that dangerous situations affecting the health of employees are identified and removed from the workplace by means of the risk assessment team established in accordance with Law No. 6331 on occupational health and safety. The aim here is to reduce the risk to an acceptable level.

Keywords: Safety, Forestry, Nursery Workers, 6331, Work health

TABLolar DİZİNİ

	Sayfa No
Tablo 1. Türkiye’de 2007-2013 Yılları arasındaki Yıllık İş Kazası İstatistikleri.....	5
Tablo 2. Fidanlık Mühendisliklerine Göre Çalışanların Demografik Durumları.....	28
Tablo 3. Cinsiyet ile Çalışma Koşulları Düzenlemelerinde Görüşe Başvurulup Başvurulmadığı.....	31
Tablo 4. Fiili olarak yapılan iş ile çalışılan birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıp alınmadığı.....	43
Tablo 5. Çalışanların Fiili Olarak Yaptığı İşe Göre Fidanlıktaki Çalışma Koşulları.....	44
Tablo 6. Çalışanların Görevli Olduğu Şefliğe Göre Fidanlıktaki Çalışma Koşulları.....	47
Tablo 7. Çalışanların Kurumda Toplam Çalıştığı Süreye Göre Fidanlıktaki Çalışma Koşulları.....	50
Tablo 8. Çalışanların Cinsiyet Durumuna Göre Sağlık Durumu.....	51
Tablo 9. Çalışanların Fiili Olarak Yaptığı İşe Göre Sağlık Durumu.....	54
Tablo 10. Çalışanların Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre Sağlık Durumu.....	55
Tablo 11. Çalışanların Toplam Çalışma Süresine Göre Sağlık Durumu.....	56
Tablo 12. Cinsiyet Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	57
Tablo 13. Yaş Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	58
Tablo 14. Öğrenim Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları.....	59
Tablo 15. Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları62
Tablo 16. Kurumda Toplam Çalışma Süresine Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları63
Tablo 17. Cinsiyete Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi.....	.64
Tablo 18. Yaş Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi.....	.68

Tablo 19. Öğrenim Durumuna Göre İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Eğitimi Alınıp Alınmadığı.....	71
Tablo 20. Öğrenim Durumuna Göre Kurumca İSG Eğitimlerinin Hangi Periyotlarda Verileceği.....	72
Tablo 21. Öğrenim Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi.....	72
Tablo 22. Fiili Olarak Yapılan İşe Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi.....	75
Tablo 23. Görevli Olduğu Şefliğe Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi.....	78
Tablo 24. Toplam Çalışma Süresine Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi.....	81
Tablo 25. Cinsiyet İle Çalışma Mekanı ve Çalışma Koşulları Arasındaki İlişki.....	85
Tablo 26. Fiili Olarak Yapılan İş ile Güvenlik Önlemleri Arasındaki İlişki.....	86
Tablo 27. Fiili Olarak Yapılan İş İle Sağlık Problemleri Arasındaki İlişki.....	88
Tablo 28. Öğrenim Durumu ile İSG Temel Eğitimleri Arasındaki İlişki.....	90
Tablo 29. Öğrenim Durumu ile İSG Eğitimi Konuları Tercihi Arasındaki İlişki.....	92

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
	No
Şekil 1. Ormancılıkta İş ve Yaşam Koşullarının Oluşturduğu Kısır Çember.....	8
Şekil 2. Fidanlıkta çalışanların eğitim durumları.....	29
Şekil 3. Fidanlıkta çalışanların yaş durumları.....	29
Şekil 4. İSG temel eğitiminin alınıp alınmadığı.....	79
Şekil 5. Yapılan İSG eğitimlerinin kapsamı.....	79
Şekil 6. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazası ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olup olmadığı	81

KISALTMALAR DİZİNİ

ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
HD	Hukuk Dairesi
ILO	International Labour Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)
İK	İş Kanunu
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
KKD	Kişisel Koruyucu Donanım
MSDS	Material Safety Data Sheet (Malzeme Güvenlik Bilgi Formu)
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
OSHA	Occupational Safety and Health Administration (Çalışma Güvenliği ve Sağlığı Yasası)
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TBK	Türk Borçlar Kanunu
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TİS	Toplu İş Sözleşmesi
TMMOB	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
WHO	World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü)

1. GİRİŞ

1.1 Genel Bilgiler

Çalışan tüm kesimlerin, çalışma hayatından kaynaklanan haklarını korumak amacıyla hukuki güvenceye kavuşturulması, sosyal hukuk devleti ilkesinin bir gereğidir (Kılıç, 2006). Ormancılık sektöründe faaliyet gösteren orman işçileri, uzun yıllar İş Kanunu'nun işçilere sağlamış olduğu hukuki güvenceden yoksun bırakılmıştır.

Orman işçileri ilk defa, İş Güvencesi Kanunu olarak bilinen 15.08.2002 tarih ve 4773 sayılı kanun ile kısmen de olsa Türk İş Hukuku'nda kendine yer bulmuştur. Yine Türkiye'nin uluslararası taahhütleri ile çalışma hayatında ortaya çıkan yeni anlayışlar ve 1475 sayılı İş Kanununun günün ihtiyaçlarını yeterince karşılamaması nedeniyle, 22.05.2003 tarihinde kabul edilen 4857 sayılı İş Kanunu İş mevzuatının temel kanunu olarak yerini almıştır. 4857 sayılı İK, 1475 sayılı Kanununu önemli ölçüde değiştirerek kapsamını genişletmiş olup, getirmiş olduğu yeni ilke ve değişikliklerle modern bir İş Kanunu olma özelliğini taşımaktadır.

Orman işçileri de, 4857 sayılı İş Kanunu ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılan Yönetmelikle, bazı sınırlamalarla İş Kanunu kapsamına alınmıştır. Sınırlı da olsa, orman işçilerinin hukuki bir güvenceye kavuşturulmasını, bu alanda atılan önemli bir adım olarak kabul etmek gerekir (Engür, 2014).

Ancak vahidi fiyat olarak adlandırılan düzende köylüler, Orman Genel Müdürlüğü (OGM) idaresindeki ormanlarda, OGM'nin ağaçlarını, OGM adına kesip, OGM'nin belirlediği şekilde tomruk, maden direği vb. ürünlere ayırmış, OGM'nin rampa ve depolarına taşımış, bu depolarda istif tasnif işlerini yapmış fakat kendi nam ve hesabına çalışan "işveren" olarak adlandırılmışlardır. Çalışma alanı olan ormanlar ise, kanunda işyeri tanımı içerisinde yer almamış, tarımsal işletme olarak da görülmemiştir. Bunun sonucunda ise, çalışanların iş güvenliklerinin ve sosyal güvencelerinin sağlanması da verilen eğitimler neticesinde denetim mekanizmasının uygulanması ile işçinin kendi sorumluluğuna bırakılmıştır. Eğitim alma fırsatını yakalayamamış geleneksel metotlara

göre çalışan orman köylüsüne, iş güvenliği, sosyal güvence, doğru hasat teknikleri vb. konularda eksikliklerini gidermesi için uygulanan programlar ve verilen eğitimlerle orman işçisi sorumlu yapılmıştır. Diğer sektörlere nazaran bu sektörde, mevsimlik çalışmanın ağır basması, istihdam statülerinin birbirine geçişken oluşu nedeniyle, sigortanın kuruluş ve yönetimini engelleyen birçok sorunun ortaya çıkması kaçınılmaz olmuş, kendi adına ve hesabına çalışanların sosyal güvenliğinin Bağ-kur kapsamında değerlendirilmesi sonucu bu sektörde çalışanların sosyal güvenliği tam olarak sağlanamamaktadır. Bu durum, iş kazaları ve meslek hastalıkları konusunda ilgili önlemlerin alınması ve uygulanması için gerekli özenin gösterilmesine engel teşkil etmiştir (Tunay ve Emir, 2015).

Bu çalışmayla Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü ve bağlı fidanlık mühendisliklerinde çalışanların bilinç düzeyleri üzerinde, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uygulamalarının etkileri araştırılmıştır.

1.1.1 Temel Kavramlar

1.1.1.1 İş Sağlığı ve Güvenliği Tanımı

İş sağlığı ve güvenliği konusu, günümüz iş hayatı ve iş hukukunun çok önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği önlemleri, iş kazaları ve meslek hastalıklarının meydana gelmemesini veya kabul edilebilir düzeye indirilmesini amaçlamaktadır. İş hukukunun temel ilkelerini iki ana başlık atında toplamak mümkündür. Birincisi çalışanın korunması ilkesi, ikincisi çalışan yararına yorum ilkesidir. Bunlardan ön plana çıkan, çalışanın korunması ilkesi yalnızca çalışanın işverenden bir alacağının ortaya çıkmasıyla sınırlı değildir. Önleyici politikalarla çalışanların fiziki ve psikolojik varlıklarıyla da muhtemel zararlardan korunması çok daha önemlidir (Anonim, 2012).

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ulusal ve uluslararası tanımlara bakıldığında, iş sağlığı ve güvenliği faaliyeti; işin yapılması sırasında çeşitli nedenlerden kaynaklanan sağlığa ve güvenliğe zarar verebilecek koşullardan korunmak amacı ile yapılan sistemli ve bilimsel çalışmalardır (Anonim, 2012). Başka bir tanıma göre; “Çalışanın çalışma ortamını, koşullarını, ilişkilerini ve çevresini kendisini güdüleyen bir çalışma yürütecek bir biçimde etkileyebildiği; sağlıklı ve güvenli bir üretim ortamının ürünü olan bedensel,

ruhsal, toplumsal optimal (en uygun) iyilik halinde olmaktır” (URL-1) şeklinde tanımlarla karşılaşılmaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği kavramsal olarak ele alındığında bu konuyla ilgili çeşitli tanımlamalar yapıldığı görülmektedir. Örneğin Demircioğlu (2002)’ye göre; iş sağlığı; çalışan bir kişinin çalışma koşulları ile kullanılan araç ve gereçlerden doğabilecek tehlikelerden arınmış veya bu tehlikelerin asgari düzeye indirildiği bir iş çevresinde huzurlu biçimde yaşayabilmesini anlatır. Diğer bir ifadeyle, iş sağlığı çalışanın tehlikeli çalışma ortamından ve tehlikeli çalışma davranışlarından arındırılmış veya kabul edilebilir düzeye indirilmiş koşullarda çalışmasını da ifade eder. “Sağlık” terimi, işle bağlantısı açısından, sadece hastalık veya sakatlığın bulunmaması halini değil, aynı zamanda, çalışma sırasındaki hijyen ve güvenlik ile doğrudan ilişkili olarak sağlığı etkileyen fiziksel ve zihinsel unsurları da kapsar (Gündüz, 2004).

1.1.1.2 İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amacı ve Önemi

İşletmeleri başarılı ya da başarısız yapan en önemli etken insandır. Bu anlayışa bağlı olarak, çalışanların ruhsal ve bedensel durumları, iş ile ilgili davranışları konusunda artan bir ilgi meydana gelmeye başlamıştır. İnsan, zamanının büyük çoğunluğunu işinde geçirmekte ve işinde mutlu olabildiği oranda verimliliği artmaktadır. Bundan dolayı iş sağlığı ve güvenliği kavramının önemi günden güne artmaktadır (Zorlu, 2008).

Ülkelerin sanayileşmesine paralel bir biçimde, çalışanların sağlık ve güvenlik içinde çalışmalarının sağlanması çözümü gereken en önemli sorunlardan biri olarak ortaya çıkmıştır. Toplumun tüm bireylerinin yararlandığı sanayileşmenin ve teknolojik gelişmelerin bedelini çalışanlara ödetmeme kaygısı, çağdaş toplumların başlıca amaçlarından birini oluşturur (Ekin, 2009).

İş sağlığı ve güvenliği kavramı üzerine yapılan tanımlamalardan birisi olan Şahin (2010)’a göre; yapılan tanımlar dikkate alındığında bu konu üzerine yapılan çalışmaların amaçları şu şekilde sıralanabilir.

- Çalışanları Korumak,

-Güvenli Çalışma Ortamının Oluşturulmasına katkı sunmak,

- Çalışma Verimliliğinin Arttırılması sağlamak,
- Çalışanların Çalışma Hayatının Devam Ettirilmesine imkan sunmaktır. (Bayılmış, 2013).

Dolayısıyla işçi sağlığı ve iş güvenliğini sağlamaya yönelik alınacak önlemlere yönelik yapılan yatırımlar, iş kazaları ve meslek hastalıklarının yaratacağı kayıplara çalışanların sağlık ve güvenliklerinin korunması, mesleki risklerin önlenmesi, risk ve kaza faktörlerinin ortadan kaldırılması ile işyerlerinde sağlık ve güvenlik şartlarının sürekli olarak iyileştirilmesi için alınacak önlemler iş sağlığı ve güvenliğinin amacını oluşturur (Oğuz, 2010).

1.1.1.3 İş Kazası Tanımı

Sanayileşmenin doğal bir sonucu olarak, fazla işçi çalıştıran iş yerlerinde iş kazalarının sayısında da büyük artışlar olmuştur. Önceleri bu kazalar işverenler tarafından fazla önemsenmezken zaman içinde; oluşan kazalar sonucu doğan üretim kayıpları ile artan kaza maliyetleri işverenlerin iş kazalarına karşı önlem alma zorunluluğunu doğurmuştur (Yıldırım, 2010).

İş kazası Yılmaz (2004)'e göre; dikkatsizlik, bilgisizlik, ehliyetsizlik, ihmal ve tedbirsizlik gibi nedenlerle arzu edilmeden ve ansızın, beklenmedik bir anda oluşan, insana, hayvana, eşyaya veya doğaya zarar veren bir olaydır. Dar anlamda kaza ise, yalnız vücut bütünlüğünün ihlali ve ölüm hallerini içermektedir (Zorlu, 2008).

Dünya Sağlık Teşkilatı (WHO) tarafından iş kazaları “önceden planlanmamış çoğu zaman, kişisel yaralanmalara, makinelerin, araç ve gereçlerin zarara uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan bir olaydır” şeklinde tanımlanmıştır (URL-2).

Sosyal Sigortalar Kanunu (506 sayılı)'nın 11/A maddesindeki iş kazasının tanımı aşağıdaki şekilde yapılmıştır; “sigortalının işyerinde bulunduğu sırada yürütmekte olduğu işten kaynaklanan ya da görevli olarak başka bir yere görevlendirilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda ayrıca emzikli kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda ve işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmesi sırasında yaşanan kazalara iş kazası denir” (URL-1).

Dünyada ve Türkiye’de Yaşanan İş Kazaları

İş kazaları ve meslek hastalıkları, çalışma hayatının en önemli sorun alanları arasındadır. ILO, 2003 yılında dünya genelinde 358 bini ölümlü, 337 milyonu yaralanmalı, iş kazası meydana geldiğini ve 1,95 milyon insanın da meslek hastalıkları sonucu öldüğünü tahmin etmektedir (Karadeniz, 2012).

Türkiye genelinde 2013 yılı itibariyle son 12 ay içinde istihdam edilenlerden % 2,3’ü bir iş kazası geçirmiştir. Bu oran erkeklerde % 2,8 iken, kadınlarda % 1,3 olarak tahmin edilmiştir (Tablo 1.). Toplam iş kazası geçirenlerin % 81,6’sını erkekler oluşturmuştur (URL-3).

Tablo 1. Türkiye de 2007-2013 Yılları arasındaki Yıllık İş Kazası İstatistikleri (x1000, 15 yaş üstü) (URL-3)

Yıllar	İstihdam			Kaza			Kaza Oranı %		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2007	17419	7051	24740	632	93	725	3,6	1,3	3
2013	20428	10187	30614	576	131	706	2,8	1,3	2,3

Sektör bazındaki sonuçlar, 2007 yılı sonuçları ile karşılaştırıldığında iş kazası geçirenlerin payı madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe 0,1 puan artarken, inşaat sektöründe 0,2 puan azalmıştır. Elektrik, gaz, buhar, su ve kanalizasyon sektöründe iş kazası geçirenlerin oranında ise bir değişiklik gözlenmemiştir. İş kazası geçiren sayısında en büyük payı alan imalat sanayi sektöründe ise iş kazası geçirenlerin oranı 1,8 puan azalarak % 3,3 olarak gerçekleşmiştir (URL-3).

Türkiye’de meydana gelen iş kazalarının önemli bir kısmının sosyal güvenlik kurumuna bildirilmediği herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Kazaların resmi kayda alınması son derece önemlidir. Bu durum, ülkemizdeki iş güvenliği probleminin gerçek boyutlarının tespit edilmesi önündeki en büyük engeldir. Bu sonucun ortaya çıkmasında, sigortasız işçi çalıştırma küçük ölçekli işletmelerde iş güvenliği uzmanlarının olmayışı, işletme sahiplerinin ve çalışanların bilinçsizliği, denetimlerin yetersizliği gibi değişik faktörlerin etkili olduğu düşünülmektedir (Ceylan, 2011).

Orman İşçiliğinde Yaşanan İş Kazaları

Ülkemizde ormancılık faaliyetlerinin, 6831 sayılı Orman Kanununun 40. maddesi gereğince öncelikle en yakın orman köylüsüne veya orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine; iş gücü yetersizliği, işe ehil olmama veya aşırı fiyat istenmesi durumunda diğer orman köylülerine, kooperatiflere veya şahıslara yaptırılması öngörülmüştür (Menemencioğlu, 2006).

Ormancılıkta üretim işlerinde işçilerin iş kazası geçirme oranları ile ilgili yapılan bir çalışmaya göre; Adana, Oltu, Ilgaz, Pazar ve Sındırgı Orman İşletme Müdürlükleri bünyesinde üretim işlerinde çalışan toplam 250 işçi ile yapılan anketlerden elde edilen verilere göre; orman işçilerinden % 47'sinin en az bir defa iş kazası geçirdiği, kaza nedenlerinin ise başlıca dikkatsizlik, tecrübesizlik, kişisel koruyucu ekipman eksikliği, aşırı yorgunluk, uykusuzluk ve kötü çalışma koşulları olduğu belirlenmiştir (Menemencioğlu, 2006).

1.1.1.4 Meslek Hastalığı Tanımı

Sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir (URL-4).

Ancak 2926 sayılı kanunda da, meslek hastalığına biraz daha dar çerçevede 1 nolu Tarım, orman iş koluna uygun bir tanımlama yapılarak; sigortalının yürüttüğü tarımsal faaliyetlerin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya tarımsal faaliyetin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi arıza halleridir (URL-5) şeklinde ifade edilmiştir.

Türkiye de Görülen Meslek Hastalıkları

Türkiye’de meslek hastalıkları listesi ‘Sosyal Sigortalar Kanun Sağlık İşlemleri Tüzüğü’ ekinde yer almaktadır (Çasgem, 2013). İlgili mevzuatta meslek hastalıkları ile ilgili sınıflandırmalar etkene göre yapılan sınıflandırma ve organa göre yapılan sınıflandırmanın kombinasyonu olacak şekilde 5 ana grupta toplanmıştır. Bunlar, kimyasal maddelerin neden olduğu hastalıklar (A Grubu), mesleki cilt hastalıkları (B

Grubu), solunum yolu hastalıkları (C Grubu), mesleki bulaşıcı hastalıklar (D Grubu), fiziksel etkenlerin neden olduğu hastalıklar (E Grubu) şeklinde tanımlanmıştır.

Türkiye’de Görülen Meslek Hastalıklarına Neden Olan Etkenler

Meslek hastalıkları önlenebilir nitelikte olduğundan bu hastalıkların oluşmasına neden olan faktörlerin bilinmesi önem kazanmaktadır. Türkiye de görülen meslek hastalıklarına neden olan etkenleri aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (URL-6).

Fiziksel Etkenler, Kimyasal Etkenler, Tozlar, Biyolojik Etkenler ve Ergonomik Etkenler olarak sıralanabilir. Bu etkenleri ortadan kaldırmak, iş sağlığı güvenliği hizmetlerinin temel amacıdır.

Orman İşçiliğinde Yaşanan Meslek Hastalıkları

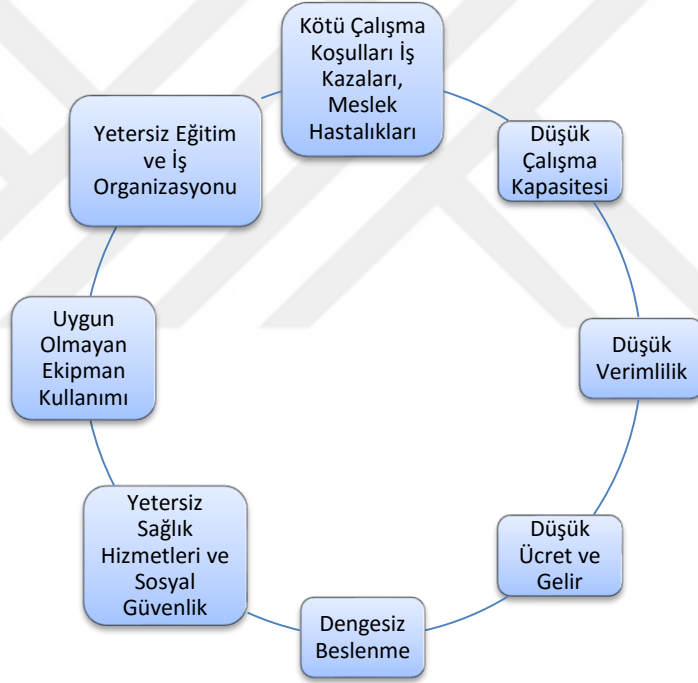
İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin, ancak işçi, işveren ve devlet üçlüsünün ortaklaşa anlayışı ile etkin hale getirilebileceği bir gerçektir. Ancak diğer sektörler ile kıyaslandığında ormancılık sektöründe bu üçlü mekanizmanın farkındalık oluşturmaktan ileri gidemediği görülmektedir. Bu durum, ormancılık iş kolunun çalışma yaşamı açısından gösterdiği farklı özelliklerden kaynaklanmakta, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümlerinin bu alanda uygulanmasına engel teşkil etmektedir (Tunay ve Emir, 2015).

Poschen (1993)’e göre; ILO ormancılık faaliyetlerini, ‘3-D’ mesleği, yani kirli (dirty), zor (difficult), ve tehlikeli (dangerous) işler olarak tanımlanmıştır (Menemencioğlu, 2006). Bu durum göz önüne alınırsa orman işçilerinin dikkatli, pratik, zeki, çok yönlü düşünebilen, sağlıklı, dayanıklı ve etkili vücut yapılarına sahip, iş sırasında uygun donanıma sahip, tabiatı ve yürümeyi seven, sorumluluk bilinci olan kişiler olması zorunlu olmaktadır (Acar ve Şentürk, 1997).

Ülkemizde orman işçilerinin büyük çoğunluğu (% 65’i) kesme, sürütme ve taşıma işlerinde çalışmaktadır. Bunu % 20 ile inşaat ve yol yapım işçiliği ve % 7 ile de ağaçlandırma işçiliği izlemektedir (Acar ve Şentürk, 1997).

OGM 2012 yılı verilerine göre; 2008-2012 döneminde ağaçlandırma ve erozyon kontrolü seferberliği kapsamında 2,3 milyon ha alanda ağaçlandırma ve rehabilitasyon

faaliyetleri gerçekleştirilmiş, her yıl kırsal kesimdeki yaşayan 300 bin kişiye 6 ay süre ile iş sağlanmıştır. Yukarıda açıklanan istihdam özelliklerinin bir sonucu olarak, ülkemizde ormancılık genel kabulün aksine emek-yoğun bir sektör olup, istihdam çarpanı 0,291 olarak alınmakta ve yıllık ortalama 15 milyon adam-gün istihdam imkânı sağladığı kabul edilmektedir (Oökr, 2014). Oökr (2001)'e göre; Yaşam standartları ülkenin kırsal kesim ortalamasının çok altında olan orman köylülerinin, sağlık hizmetlerinden yararlanma oranı, finansman imkanları, eğitim ve beslenme düzeyi yetersizdir. Orman işçilerinin bu olumsuzluklar altında en ağır işlerden birini yapmaları, uygun olmayan araç-gereç donanımı, düşük ücret ve yetersiz sosyal güvenlik nedeniyle verimlilik olumsuz etkilenmekte ve Şekil 1'de görülen kısır çember oluşmaktadır (Menemencioğlu, 2006).

Şekil 1. Ormancılıkta İş ve Yaşam Koşullarının Oluşturduğu Kısır Çember

Ülkemizde iş kazaları konularında yapılan çalışmaların yetersiz olduğu, bunun en büyük nedeninin de veri eksikliğinden kaynaklandığı bilinen bir gerçektir.

Acar ve Şentürk tarafından 1999 yılında yapılan “Artvin yöresindeki orman işçilerinde iş sağlığı” konulu çalışmada elde edilen verilere göre; orman işçilerinde görülen hastalıklar şu şekilde sıralanmıştır. Varis damar rahatsızlıklarına fidanlık, ağaçlandırma ve üretim işçilerinde kısmen de olsa rastlanırken, tamirhane işçilerinde rastlanılmadığı, psikolojik rahatsızlıklardan, fidanlık-ağaçlandırma ve üretim işçilerinde en fazla baş

ağrısı ve sinirliliğe rastlanırken, tamirhane işçilerinde ilk sırayı sinirliliğin aldığı tespiti yapılmıştır (Acar ve Şentürk, 1999).

Ormanda çalışan kişiler, zaman zaman dikenli kıymıklı veya zehirli bitkiler, zehirli böcekler ve hatta bazen hayvanlarla temasta bulunmalarından dolayı yara, enfeksiyon ya da alerjik reaksiyonlar gibi bazı sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu sorunlar, iklim, bitki topluluğu, ortam şartları ve hijyen düzeyine bağlı olarak çeşitlilik göstermektedir. Buraya kadar sıralananlar, tamamen doğanın kendisinden kaynaklanan biyolojik ve fiziksel faktörlerin neden olabileceği olumsuzlukları ifade etmektedir. Ancak insan gücünü azaltmayı ve orman işlerini hızlandırmayı amaçlayan mekanizasyonun ormancılıkta artmasıyla birlikte çalışma çevresi içinde gürültü, titreşim ve karbonmonoksit gibi teknolojik ve organizasyon kökenli suni faktörlerin etkileri ve çalışanın sağlığına yönelik riskler artmıştır. Üstelik hareket halindeki makine parçaları özellikle makinenin tehlikeli parçaları koruyucusuzsa ve işçiler riskler konusunda uygun eğitim almamışsa kazalara neden olmaktadır. Bundan dolayı mekanizasyon; orman işleri üzerine eğitim ve öğretim, kişisel koruyucu donanım kullanımı, ilk yardım ve sağlık hizmetleri gibi ilave talepler getirmektedir (Engür, 2001).

1.1.1.5 Meslek Hastalıklarının Önlemede Alınabilecek Tedbirler

Meslek hastalığının en önemli özelliği % 100 önlenebilir olmasıdır. Kontrol yöntemleri doğru şekilde uygulandığında ve gerekli risk yönetimi çalışmaları yapıldığında işletmelerde meslek hastalıklarının önüne geçilebilecektir. Bu çalışmaların şekline; meslek hastalığına neden olan zararlı maddeler ve etkenler, bunların yapısı, vücuda giriş yolları, çalışma ortamındaki konsantrasyonu ve maruziyet süresine bağlı olarak karar verilmelidir. İşletmelerde meslek hastalıklarının kontrolünün sağlanabilmesi için işveren, çalışan, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi arasındaki koordinasyonun eksiksiz olması gerekmektedir. Risk değerlendirme çalışmalarında işyeri hekimleri özellikle aktif görev almalıdır (Çasgem, 2013).

Meslek hastalığı risk yönetimi süresince işyeri çalışma koşulları, kullanılan kimyasallar, çevresel etkiler, fiziksel etkiler ve biyolojik etkiler nedeniyle oluşabilecek meslek hastalıkları belirlenmelidir. Risk değerlendirmesi sonucu ortaya çıkan risk değerinin

kabul edilebilir olup olmadığına karar verilmeli ve risk değerleri doğrultusunda gerekli kontrol önlemleri seçilmelidir (Çasgem, 2013).

Meslek hastalığı risk yönetim sürecinde;

-İşyerlerindeki sağlık risklerinin ölçümü yapılmalı,

-Gaz, Buhar, Toz, Gürültü, Isı, Nem, Basınç, Hava Akımı, Radyasyon ölçümü,

-İşyerinde kullanılan tüm kimyasallar için Güvenlik Bilgi Formlarının GBF (Material Safety Data Sheets-MSDS) oluşturulmalıdır (Çasgem, 2013)..

İş sağlığı güvenliği tedbirleri 3 temel önleme anlayışı üzerine inşaa edilmiştir. Önem sırasına göre ele alınacak olunursa bunlar sırasıyla; kaynakta kontrol yaklaşımları, kişisel koruyucu uygulamaları ve tıbbi yaklaşımlar şeklinde sıralanabilir.

1.1.1.6 Dünyada İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi

İş sağlığı ve güvenliği konusunun değişik aşamalardan geçerek günümüzdeki bilimsel anlamını kazanması uzun bir tarihsel süreç içinde olmuştur. Birçok uzmanlık alanından bilim insanlarının çalışmaları sonucunda günümüzde bir bilim dalı haline gelen iş sağlığı ve güvenliği, üretim sürecindeki ve toplum yaşamındaki değişimlere bağlı olarak gelişim göstermiştir. Tarih boyunca çalışma yaşamındaki gelişmeler, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki gelişmelere de kaynaklık etmiştir (Kılıç, 2004).

İş sağlığı ve güvenliği disiplinin dünya ölçeğinde ele alacak olursak, bu disiplini sanayi devrimi önce ve sonrası şeklinde iki alt başlıkta değerlendirmek mümkündür.

Sanayi devrimi öncesi döneminde iş sağlığı ve güvenliği olarak nitelendirilebilecek ilk çalışmalar Roma dönemine rastlamaktadır. Örneğin Herodot çalışanların verimliliğinin artması için beslenmenin önemine değinmiştir (Bayılmış, 2013) Başlangıca ilişkin ilk yazılı bulgulara, M.Ö 370 yıllarında Hipokrat'ın kurşunun zararlı etkilerini ortaya koyduğu çalışmasında rastlanılmaktadır (Güngör, 2008). Daha yaygın kabul gören diğer bir yaklaşım olan 16. ve 17. yüzyıllarda (1633 – 1714) İtalyan Bernardino Ramazini'nin iş sağlığına ilişkin bilimsel çalışmaları da sayılabilir (Taştan, 2008). Ayrıca Bernardino Ramazini iş sağlığı ve güvenliğinin kurucusu olarak kabul edilmektedir.

Sanayi devrimi sonrası döneminde iş sağlığı ve güvenliği konusunda yazılı metinlere giren ilk düzenleme 1802’de İngiltere’de rastlanmıştır. Ancak bu düzenlemenin insani amaçlı olduğunu söyleyebilmek güçtür. 1800’lü yıllarda İngiliz Kraliyet Ordusu askere alınacak gençler üzerindeki muayeneleri sonucu genellikle solunum yolu rahatsızlıklarına rastlanmış ve askere alınacak sayıda sağlam genç bulunamaması üzerine ordu Hükümeti uyarılmış ve bu uyarı üzerine yasal düzenlemeye gidilmiştir (Gündüz, 2004).

Bundan sonraki gelişmeler özetlenecek olursa; 1833 yılında Fabrikalar Yasası ve 1847 yılında 10 saat yasası çıkarılmıştır. Diğer Avrupa ülkelerinden Fransa’da 1810 yılında çıkarılan İmparator Kararnamesi ve 1840 tarihli iş mevzuatı, 1834’de Almanya, 1877’de İsviçre, 1883’de Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, 1832’de İtalya, 1884’de yine Almanya’da, 1894’de Norveç, 1897’de İngiltere, 1898’de Fransa ve Danimarka, 1903’de yine Fransa, Danimarka, Belçika ve Hollanda’da iş sağlığı ve güvenliği konusunda öncü olabilecek yasal düzenlemeler yapılmıştır (Gündüz, 2004).

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bağımsız bir kanun ilk olarak 1970’de ABD’de yürürlüğe girmiştir. ‘Occupational Safety and Health Act (OSHA) Çalışma Güvenliği ve Sağlığı Yasası, bağımsız ilk yasa olduğu için önemlidir. 1974’de de İngiltere’de iş sağlığı ve güvenliği yasası yürürlüğe girmiştir (Gündüz, 2004).

1.1.1.7 Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliğine yönelik düzenlemelerin tarihsel gelişimi incelendiğinde, ilk düzenlemelerin Cumhuriyet öncesi döneme dayandığı görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında, Türkiye’deki iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimini üç alt başlıkta ele almak gerekir. Bunlar; Osmanlı İmparatorluğu dönemi, Birinci TBMM dönemi ve Cumhuriyet dönemi şeklindedir.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde yapılan düzenlemeler genellikle maden ocaklarında çalışan işçilere yönelik olmuştur. Cumhuriyetin ilanından sonra çıkarılan kanunlarda iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hukuki dayanak oluşturabilecek düzenlemeler yer almıştır. 2012 yılında çıkarılan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’na kadar, iş sağlığı ve güvenliği düzenlemeleri dağınık bir yapıda ve diğer kanunlarda yer alan düzenlemelerle oluşturulmaya çalışılmıştır.

-Osmanlı İmparatorluğu döneminde çıkarılan yasalar;

İş yaşamı ilk olarak mecelle tarafından düzenlemeye başlanmıştır. Ancak yazılı olarak çıkarılan ilk yasal belge Dilaver Paşa Nizamnamesi'dir. Bu belge padişah onayıyla çıkarıldığı için yasa hükmünde değil, tüzük hükmündedir.

Dilaver Paşa Nizamnamesi'nin temel amacı, üretimi artırmak olmasına rağmen, iş sağlığı ve güvenliği alanındaki ilk hukuki düzenleme olması açısından önemlidir.

Cumhuriyet öncesi dönemdeki iş sağlığı ve güvenliği hükümlerinin yer aldığı ikinci hukuki düzenleme Maadin Nizamnamesi'dir. Bu Nizamname ile Dilaver Paşa Nizamnamesi'nde yer almayan bazı önlemler alınarak, madencilik alanındaki koruma seviyesi artırılmıştır. Maadin Nizamnamesi'nde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümler yer almış, özellikle de iş kazalarının önlenmesi ve iş kazasının meydana gelmesi durumunda, bunların tazminine ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

TMMOB (2012)'ye göre; Osmanlı İmparatorluğu döneminde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çıkarılan diğer tüzükler (nizamnameler) ise; Tersane-i Amiriye ve Mensip İşçilerin Emeklilikleri Hakkında Tüzük, Hicaz Demir Yolu Memur ve Hizmetlilerine Hastalık Kaza Hallerinde Yardım Tüzüğü ve Askeri Fabrikalar Tüzüğü olarak sıralanabilir. Bu tüzüklerde daha çok sosyal yardım amaçlı hükümler yer almıştır. 1908 yılında kurulmasına izin verilen sendikalar iş sağlığı ve güvenliği sorunlarını gündeme getirmişler; ancak bu alanda hiçbir ilerleme sağlanamamış ve çalışma koşullarında bir iyileştirmeye gidilememiştir (Demirkaya, 2014).

-Birinci TBMM döneminde çıkarılan yasalar;

Bu dönemde işçilerin çalışma koşullarının sağlık, sosyal ve ekonomik yönden düzeltilmesine yönelik düzenlemeler yapılmaya çalışılmıştır. Bu amacın gerçekleştirilmesi için her iş alanı ve bölge için ayrı ayrı düzenlemeler yapılması gerektiği düşüncesinin hakim olmasıyla, 9 Mayıs 1921 tarihinde, TBMM tarafından dört maddelik 114 sayılı Zonguldak ve Ereğli Havza-i Fahmiyesinde Mevcut Kömür Tozlarının Amele Menafi-i Umumiyesine Olarak Furuhtune Dair Kanun çıkarılmıştır (Demirkaya, 2014).

Bu dönemde yapılan ikinci hukuki düzenleme ise 151 sayılı Ereğli Havza-i Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Mütteallik Kanun'dur. Makal (2007)'ye göre; bu kanun, Ereğli Kömür Havzası'ndaki maden ocaklarında çalışma koşullarıyla ilgili düzenlemeler yaparken, bireysel iş ilişkileri alanında da dönemine göre ileri sayılabilecek düzeyde düzenlemeler getirmiştir (Demirkaya, 2014). 15 maddeden oluşan kanun, 10 Eylül 1921 tarihinde kabul edilip yürürlüğe girmiştir.

-Cumhuriyetin İlanından Sonraki dönemde çıkarılan yasalar:

Cumhuriyetin ilanından sonraki ilk yasal düzenleme ise 02.01.1924 tarih ve 394 sayılı "Hafta Tatili Yasası"dır. 04.10.1926 tarih ve 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 332. maddesi işverenin iş kazaları ve meslek hastalıklarından doğan hukuki sorumluluğunu düzenlemiştir. 1930 yılında 1580 sayılı "Belediyeler Kanunu" ile işyerlerinin iş sağlığı ve güvenliği açısından denetlenmesi belediyelere verilmiştir. Bu kanunu takiben aynı yıl 1593 sayılı "Umumi Hıfzıssıhha Kanunu" ile işyerlerine sağlık hizmeti götürülmesi benimsenerek ilk defa işyeri hekimliğinden söz edilmiştir. Bu yasa ile çocuk ve kadın işçilerin çalıştırılma koşulları, gece çalışmaları, gebe kadınların doğumdan önce ve sonra çalışma şartları, belirli büyüklükteki işyerlerinde revir ve hastane açılmasına ait düzenlemeler yapılmıştır (Demirkaya, 2014).

Çilengiroğlu (2006) ve TMMOB (2010)'a göre; ülkemizde ilk kez iş sağlığı ve güvenliği konusunda kapsamlı düzenlemeler 08.06.1936 tarihinde kabul edilen, 16.06.1937 tarihinde yürürlüğe giren ve 1967 yılına kadar yürürlükte kalan 3008 sayılı İş Kanunu ile yapılmıştır. Bu kanun kapsamında, iş kazaları ve meslek hastalıkları riskinden korunmak amacıyla 27.06.1945 tarihli 4772 sayılı "İş Kazaları ile Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları Kanunu" çıkarılmıştır. Ayrıca 09.07.1945 tarihli ve 4792 sayılı yasa kapsamında İşçi Sigortaları Kurumu kurulmuştur. 28.01.1946 tarihli 4841 sayılı Çalışma Bakanlığı Kuruluş Yasası ile bakanlığın görevleri arasında sosyal güvenlik de yer almıştır. Bakanlığın bünyesinde İşçi Sağlığı Genel Müdürlüğü oluşturularak iş sağlığı ve güvenliğine yönelik çalışmaların tek elden yürütülmesi amaçlanmıştır. ILO 81 sayılı sözleşmenin 9. maddesinin onanmasına dair 13.12.1950 tarihli ve 5690 sayılı kanun yürürlüğe girmesiyle işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği açısından denetim yapmak, çalışma hayatını düzenlemek ve gerekli uyarılarda bulunmak üzere hekim, kimyager ve mühendis gibi teknik elemanların

görevlendirilmesine dair 174 sayılı kanun yürürlüğe girmiştir. 12.01.1963 tarihinde İstanbul, Ankara, Zonguldak ve İzmir illerinde İş Güvenliği Müfettişleri Grup Başkanlıkları kurulmuştur. Daha sonra diğer illerde de kurulan grup başkanlıkları aracılığı ile iş sağlığı ve iş güvenliği yönünden işyerlerinin denetimi gerçekleştirilmiştir (Demirkaya, 2014).

Kabul tarihi 17.07.1964 olan ve 01.03.1965 tarihinde yürürlüğe giren 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile sosyal sigorta uygulamalarına yönelik değişik zamanlarda çıkarılmış yasalar bir araya getirilmiştir. Bu yasa ile sigortalıların sağlık durumlarının denetlenmesi amaçlanmış, iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortası tarafından işçilere ve hak sahiplerine sağlanacak yardım ile ödemeler belirtilmiştir.

İş Kanunu (3008 sayılı) gibi 1475 sayılı İK da günün koşullarına cevap verememesi ve gelişen teknolojinin getirdiklerine uyum sağlamak amacıyla, 10.06.2003 tarihinde 4857 sayılı İş Kanunu çıkarılmıştır. Bu yasa Avrupa Birliği ve ILO normları dikkate alınarak hazırlanmıştır. 1475 sayılı İK'da "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" kavramı bu yasa ile "İş Sağlığı ve Güvenliği" şeklinde daha geniş bir anlamda kullanılmıştır. Bu kanunun 5. bölümü iş sağlığı ve güvenliğine ayrılmış olup, hak ve yükümlülükler, önlemler, çocuk ve kadınların korunması ile teknik elemanlar ve kurullar şeklinde dört grupta toplanmıştır. Çilengiroğlu (2006)'da; işverenin, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin olarak işçileri bilgilendirme, denetleme ve eğitme yükümlülükleri, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine ek olarak tanımlanmıştır. İş sağlığı ve güvenliği üzerine son düzenleme 20.06.2012 tarihinde kabul edilen ve 30.06.2012 tarihinde resmi gazetede yayınlanmış 6331 sayılı "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'dur. Bu kanun iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili ilk müstakil kanun olmasından dolayı çok önemlidir. Bu yönüyle bir dönüm noktasıdır (Demirkaya, 2014).

1.1.2 Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı

Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yapılan yasal düzenlemeler Anayasa ve uluslararası sözleşmelere dayandırılarak geniş kapsamlı olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda incelenmesi gereken anayasayla birlikte, kanunlar, tüzükler ve yönetmeliklerdir. Anayasa ile birlikte konu ile ilgili temel yasalardan olan; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, 3008, 931, 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunları, 6331 sayılı İş Sağlığı ve

Güvenliği Kanunu ile konuyla ilgili Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Belediye Kanunu'dur.

İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Yönetmelikler (URL-7).

-Toplu İş Sözleşmesinde Arabulucuya ve Hakeme Başvurma Yönetmeliği

-Gemi Adamlarının İkamet Yerleri, Sağlık Ve İşelerine Dair Yönetmelik

-Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği

-Deniz, Göl veya Nehir Altında Bulunan Madenlerdeki Çalışmalar Hakkında Yönetmelik

-Grizu' lu Ocaklarda Elektrik Enerjisi Kullanılması Hakkında Yönetmelik

-Haftalık İş Günlerine Bölünemeyen Çalışma Süreleri Yönetmeliği

-Sanayi, Ticaret, Tarım ve Orman İşlerinden Sayılan İşlere İlişkin Yönetmelik

-İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği

-İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği

Şeklinde sıralanabilir.

1.1.3 İş Sağlığı ve Güvenliği Temel İlkeleri

İş sağlığı ve güvenliği konusunda çalışanların çalışma ortamında karşı karşıya oldukları tehlikeli durum ve davranışların ortadan kaldırılması veya riskinin kabul edilebilir düzeye indirilmesi için tespit edilen bir takım iş sağlığı ve güvenliği ilkeleri vardır. 6331 sayılı İSG Kanunu'nun (Anonim, 2012) 5. Maddesi risklerden korunma ilkeleri başlığı altında şöyle sıralanmaktadır.

- a) Risklerden kaçınmak,
- b) Kaçınılması mümkün olmayan riskleri analiz etmek,
- c) Risklerle kaynağında mücadele etmek,
- d) İşin kişilere uygun hale getirilmesi için, işyerlerinin tasarımı ile iş ekipmanı, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen göstermek, özellikle

tekdüze çalışma ve üretim temposunun sağlık ve güvenliğe olumsuz etkilerini önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmek,

- e) Teknik gelişmelere uyum sağlamak,
- f) Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek,
- g) Teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmek,
- h) Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik vermek,
- i) Çalışanlara uygun talimatlar vermek.

1.1.4 Türk İş Hukukunda Orman İşçilerinin Tabi Olduğu Mevzuat

1.1.4.1 6331 Sayılı Kanundan Önceki Dönem

6331 sayılı Kanun'dan önce, yürürlükte kalan 3008, 931 ve 1475 sayılı İş Kanunları tarım işçilerini kapsamına almamıştır. 1475 sayılı İş Kanunu'nun kapsamı dışında kalan işlerin düzenlendiği 5. maddenin 2. Bendinde tarım-orman işçileri de sayılarak, İş Kanunu hükümlerinin uygulanamayacağı kabul edilmiştir. Ancak, 1475 sayılı kanunun 5. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen “tarım sanatları ile tarım aletleri makine ve parçalarının yapıldığı, atölye ve fabrikalarda görülen isler” “tarım işletmelerinde yapılan yapı işleri” “halkın faydalanmasına açık veya işyerlerinin müstemilatı durumunda olan park ve bahçe işleri ise İş Kanunu kapsamındadır. 4773 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, kapsamı dışında kalan işlerin düzenlendiği 5. maddenin 2. Bendine 50'den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım işlerinin yapıldığı iş yerlerinde hükmü eklenmiştir. Bu durumda, 51 ve daha fazla işçi çalıştırılan tarım işleri de İş Kanunu kapsamına alınmıştır. 4773 sayılı Kanun, tarım işçilerini İş Kanunu kapsamına alması ve kanunun uygulanması bakımından tarım işi sayılabilecek faaliyetlerin kapsamını belirlemiş olması bakımından önem taşımaktadır.

Ancak 4857 sayılı İş Kanununun uygulama kapsamına girmeyen işlerin belirlendiği 4. maddesinin (b) bendinde ‘50’den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde veya işletmelerinde’ kanun hükümlerinin uygulanmayacağı düzenlemesine yer verilmiştir. 1475 sayılı İş Kanunu'nun 8. maddesinde sürekli ve süreksiz iş tanımı yapılarak, Kanunun süreksiz işlere uygulanmayacak hükümleri

belirtilmiş ve süreksiz işlerle ilgili uyuşmazlıklarda Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmişti. Söz konusu Kanunun 8. maddesinde atıf yapılan hükümler, Borçlar Kanunu'nun genel hükümleri ile sözleşme özgürlüğü ilkesinin geçerli olduğu ve özel hukuk yaptırımlarına tabi hizmet akdine ilişkin hükümlerdir. İK. m. 8'de niteliği itibariyle 30 gün ve daha az süren işlerin süreksiz iş olduğu dikkate alındığında, özellikle mevsimlik tarım işlerinin, İş Kanunu açısından nitelikleri itibariyle süreksiz iş kapsamına girdiği ve bu nedenle Borçlar Kanunu hükümlerine tabi olacağı kabul edilmektedir.

Esener (1973)'e göre; Tarım işçilerinin iş kanunları kapsamına alınmama nedeni olarak değişik gerekçeler ileri sürülmektedir. Bu gerekçelerin başında ise, tarım işlerinin kendine has özelliklerinin bulunması nedeniyle genel nitelikli iş kanununun uygulanmasının da mümkün olmamasıdır. Gerçekten de, tarım işleri çoğunlukla iklime dayalı işler olup, kapsam ve süre yönünden sınırları belirli değildir (Kılıç, 2006).

Ayrıca, Aksoy (1969)'a göre de; tarım işlerinin çok değişik şekiller göstermesi ve tarım işçilerinin de dağınık olarak değişik yerlerde mevsimlere göre çalışıyor olmaları ortak bir Kanuni düzenlemeye tabi tutulmalarını engellemektedir (Kılıç, 2006).

4773 sayılı Kanunla 1475 sayılı İş Kanunu'nda yapılan değişiklikler, 4857 sayılı İş Kanunu'nda da aynen yer almaktadır. Kanunun uygulama kapsamına girmeyen işlerin belirlendiği 4. maddesinin (b) bendinde '50'den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde veya işletmelerinde' kanun hükümlerinin uygulanmayacağı düzenlemesine yer verilmiştir. Kanunda, tarım işleri ve tarım işçileri ile ilgili başka bir düzenleme yer almamakla birlikte, 111. maddede Kanunun uygulanması bakımından tarım işleri sayılan işlerle tarım işyerlerinde çalışanların, çalışma şartlarına, hizmet akdine, ücretlerine ve işin düzenlenmesine ilişkin hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirleneceği kabul edilmiştir. Bu hüküm gereğince, ilgili yönetmelik, 4773 sayılı Kanun döneminde "Tarımdan Sayılan İşlerde Çalışan İşçilerin Çalışma Koşullarına İlişkin Yönetmelik" adı altında 06.04.2004 tarih ve 25425 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikte tarım işleri sayılan faaliyetler, 4773 sayılı kanunla getirilen ve tarım işleri olarak belirlenen iş ve hizmetlerdir. 4857 sayılı İş Kanunu, 51 ve daha fazla sayıda tarım işçisinin çalıştırıldığı işyerlerinin kanun

hükümlerinden yararlanması imkânını getirmektedir. Ancak, tarım işçilerine İş Kanunu hükümleri uygulanırken, İK. m. 10'da yer alan sürekli-süreksiz işler ayrımı ve bu işlerin tabi olduğu hükümlerle ilgili düzenlemeyi birlikte ele almak gerekir. İK. m. 10'da, nitelikleri bakımından en çok otuz iş günü süren işlerin süreksiz iş, bundan fazla sürenlerin ise sürekli iş olduğu düzenlenerek, İş Kanununun süreksiz işlere uygulanmayacak hükümlerinin neler olduğu tek tek sayılarak belirtilmiştir. Ayrıca, süreksiz işlere İş Kanunu'nun uygulanamaması nedeniyle ortaya çıkan boşluklarda Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulanacağı kabul edilmiştir (Kılıç, 2006).

Bu durumda, tarım işçilerinin iş kanunu hükümlerinden yararlanabilmesi için;

1. Yönetmelikte düzenlenen ve tarımdan sayılan işlerde çalışıyor olması
 2. İşyerinde çalışan toplam işçi sayısının 51 ve daha fazla olması
 3. Yapılan işlerin nitelik itibariyle 30 gün ya da daha fazla sürmesi
- şartlarının hep birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Bu düzenlemeler karşısında, tarım işi olarak kabul edilen faaliyetlerde çalışanlar (tarım-orman işçileri), toplam işçi sayısının 51'den az olması durumunda İş Kanunu kapsamına girmemektedir. İlk iki şartın gerçekleşmesine rağmen, yapılan işlerin nitelik itibariyle 30 günden az sürmesi, başka bir ifade ile süreksiz iş olması durumunda İK. m. 10'da yer alan düzenleme nedeniyle, İş Kanunu hükümlerinden yararlanılması mümkün değildir. Aynı şekilde, tarım işi olarak kabul edilen işin, nitelik itibariyle 30 günden daha fazla sürmesine rağmen 50 ve daha az sayıda işçinin çalışması durumunda, tarım işçileri yine İş Kanunu kapsamına girmeyecektir. Söz konusu düzenleme küçük tarım işyerlerinde çalışan işçiler için değil, işletme halini almış büyük tarım işletmelerinde daimi statüde çalışan tarım işçilerini kapsamına almakta, tarım işçileri içerisinde büyük sayılara ulaşan ve en çok hukuki güvenceye ihtiyaç duyan mevsimlik (gezici) tarım işçilerini yine kapsam dışında bırakmaktadır. 4857 sayılı Kanunun 4. maddesinde yer alan düzenleme nedeniyle, “tarım sanatları ile tarım aletleri makine ve parçalarının yapıldığı atölye ve fabrikalarda görülen işler” ile “halkın faydalanmasına açık veya işyerlerinin müstemlatı durumunda olan park ve bahçe işleri” ve “Deniz İş Kanunu kapsamına girmeyen ve tarım işlerinden sayılmayan, denizlerde çalışan su ürünleri müstahsilleri ile ilgili işlerde

çalışanlar”, herhangi bir sınırlandırmaya tabi olmaksızın İş Kanunu hükümlerine tabidir (Kılıç, 2006).

1.1.4.2 6331 Sayılı Kanundan Sonraki Dönemi

Bu kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanacaktır (Anonim, 2012).

Ancak aşağıda sıralanan istisnalar;

a) Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri işyerlerindekiiler hariç Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri.

b) Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri.

c) Ev hizmetleri.

ç) Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar.

d) Hükümlü ve tutuklulara yönelik infaz hizmetleri sırasında, iyileştirme kapsamında yapılan iş yurdu, eğitim, güvenlik ve meslek edindirme faaliyetleri (Anonim 2012) hariçtir.

4857 Sayılı İş Kanununun İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili 5. Bölümü 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasasının yürürlüğe girmesinin ardından mülga olmuştur. Anılan kanunun diğer bölümlerinin yürürlüğü devam etmektedir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun kapsamı ile ilgili 2. Mad. Ç bendindeki; çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar da kanunun kapsamı dışında tutulmuştur. Ormancılık hizmetlerinde 6831 sayılı Orman Kanunu 40. Maddesine göre vahidi fiyatla çalıştırılan orman köylülerinin bu kapsamda ele alındığı düşünüldüğünde önemli bir eksikliğin olduğu göze çarpmaktadır. İlgili kamu kurumu ve kuruluşlarının hizmet alımlarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ek şartnamelerin yapılması zorunluluk arz etmektedir.

1.1.4.3 6331 Sayılı Kanunun Getirdiği Yenilikler

6331 sayılı kanun, is sağlığı ve güvenliği mevzuatını ilk kez müstakil bir biçimde çalışma hayatına kazandırılmıştır. Bununla birlikte kanunun getirdiği yeniliklerden bazıları şu şekilde sıralanabilir;

- İş sağlığı ve güvenliği konusu ilk kez müstakil bir kanunda ele alınmış olup, kamu ve özel sektör ayrımı gözetmeksizin tüm çalışanlar kanun kapsamına alınmıştır.
- Kuralcı bir yaklaşım yerine önleyici yaklaşım esas alınmış ve işyerleri yapılan işin niteliğine göre tehlike sınıflarına ayrılmıştır.
- İşverenler ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alabilecek bir yapıya kavuşturulmuş olup, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleme adına önceden risk değerlendirmesi yapılacaktır (Anonim, 2012).

1.1.4.4 İş Kanunu Kapsamına Girmeyen Tarım İşçilerinin Hukuki Durumu

Dönmez (2000)'e göre; yukarıda belirtilen şartları taşımaması nedeniyle, iş kanunu kapsamına girmeyen tarım işçileri, İK. m. 10/II gereği Borçlar Kanunu hükümlerine tabi bulunmaktadır (Kılıç, 2006).

Borçlar Kanunu'nun hizmet akdine ilişkin hükümlerine göre, işverenin diğer önemli bir borcu, işçiyi koruyucu önlemler alma borcudur. Uygulamada ve doktrinde, işverenin bu borcunun özellikle İş Kanunu'nda düzenlenmiş olan gerekli iş güvenliğini sağlayıcı tedbirler alma ödevi ile eşleştiği kabul edilmektedir. İşverenin bu borcu doktrinde, “işçiyi gözetme borcu” veya “işverenin işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini alma borcu” olarak ifade edilmektedir. İşverenin bu borca aykırı davranışları sonucu iş kazası ve meslek hastalıklarından doğan zararlardan dolayı işçiye karşı her zaman sorumludur. İşverenin anılan bu zararlardan doğan sorumluluğu, özellikle yaralanan veya sakatlanan işçinin veya işçinin ölümü halinde onun desteğinden yoksun kalan hak sahiplerinin işverene karşı yönelttikleri tazminat davaları şeklinde ortaya çıkmaktadır (Kılıç, 2006).

Eren (1974)'e göre, işverenin, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini alması zorunluluğu, hizmet akdi hükümlerinden kaynaklanan “işçiyi gözetme borcu”nun doğal sonucudur (Kılıç, 2006).

Ulusan (1990)'a göre, işverenin hizmet akdinden doğan işçiyi gözetme borcu, “koruma yükümlülükleri”, “işçiye destek sağlama yükümlülüğü” ve “işverenin diğer yükümlülükleri” olmak üzere üç ana yükümlülüğünden oluşmaktadır (Kılıç, 2006). İşverenin koruma yükümlülüğü işçinin hayat sağlığını koruma ve işçinin işyerine getirdiği eşyaları koruma yükümlülüğü şeklinde ortaya çıkmaktadır.

İşverenin işçiyi gözetme borcunun kapsamına giren diğer bir husus da iş güvenliği önlemlerinin alınması zorunluluğudur. Başka bir ifade ile hizmet akdinden doğan gözetme borcu, işvereni, işyerinde işçinin hayat, sağlık ve beden bütünlüğünün korunması için gerekli önlemleri almakla yükümlü kılar. İşverene işçiyi gözetme borcu yükleyen ve bu konudaki sorumluluğunun sınırlarını belirleyen kural, BK. m. 332'de düzenlenmiştir. Gerçekten de; BK. m. 332'ye göre; iş sahibi, hizmet akdi hükümleri çerçevesinde, işçinin çalışmasından kaynaklanan tehlikelere karşı, her türlü önlemler ve özellikle iş güvenliği önlemlerini almakla yükümlüdür. Bu hüküm, işverene, işletme tehlikelerine karşı gereken önlemleri alma ve işçilere sağlığa uygun çalışma yeri sağlama görevlerini de yüklemektedir (Kılıç, 2006).

1.2 Araştırmanın Konusu ve Amacı

“6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Orman Teşkilatındaki Etkilerinin İrdelenmesi (Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü Örneği)” isimli yüksek lisans tezi kapsamında, Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü ve bağlı fidanlık mühendisliklerinde çalışanların bilinç düzeyleri üzerinde; 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uygulamalarının etkileri, çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

6331 sayılı kanunun, Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü çalışanlarının bilinç düzeylerinde meydana getirdiği etkilerin ve araştırmanın sonunda kanunun uygulamada karşı karşıya olduğu avantaj ve dezavantajları irdeleyip uygulama kolaylığının sağlanması ise çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Bu çalışmayı özgün kılan özellik, günümüze kadar uzun yıllar iş kanunları kapsamında yer almayan fidanlık müdürlükleri çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği yönüyle çalışma mevzuatına uyumun sağlıklı ve net bir biçimde ortaya konulamamasıdır.

Araştırmanın konusuyla ilgili olarak, 10. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın (2014-2018) 2. bölümü olan İstihdam ve Çalışma Hayatı başlığında Amaç ve Hedefler bölümünde konu ele alınmıştır. Toplumun tüm kesimlerine insana yaraşır iş fırsatlarının sunulduğu, işgücünün niteliğinin yükseltilip etkin kullanıldığı, toplumsal cinsiyet eşitliği ile iş sağlığı ve güvenliği şartlarının iyileştirildiği ve güvenceli esneklik yaklaşımının benimsendiği bir işgücü piyasasının oluşturulması temel amaç olarak belirtilmiştir (Anonim, 2014).

Bu çalışma ile kanunun uygulamaya girmesinden sonra, orman fidanlık çalışanlarının üzerinde nasıl bir etki yarattığını ve kanunun amacına ulaşması noktasında karşı karşıya olduğu avantaj ve dezavantajlar irdelenerek, çalışanların bilinç düzeylerinde meydana getirdiği etkiler belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun uygulamalarına kolaylık sağlayacağı, böylece ülke ekonomisine ve çalışanların hayat konforlarına çok ciddi katkı vereceği düşünülmektedir. Bu çalışma ayrıca, fidanlık çalışma alanının ulusal ve uluslararası standartlara uyumlu hale gelmesine katkı sağlamış olacaktır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1 Materyal

Çalışmanın materyalini, Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğüne bağlı 4 adet Orman fidanlık şefliğinde görev yapan 102 fidanlık çalışanı ile bu çalışanlarla yapılan ve 36 sorudan oluşan anket formları oluşturmaktadır. Ayrıca konu ile ilgili daha önce yapılan Literatür ve Erzurum orman fidanlık müdürlüğü kayıtlarından faydalanılmıştır.

2.1.1 Alanın Tanıtımı

Çalışma alanı olarak seçilen Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü'nün bağlı olduğu Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü, Erzurum, Erzincan, Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı illerini kapsamakta ve ayrıca Erzurum, Oltu, Şenkaya, Erzincan, Refahiye, Kars, Sarıkamış, Ardahan, Iğdır ve Ağrı olmak üzere 10 adet orman işletme müdürlüğünden oluşmaktadır.

Çalışma alanında ağırlıklı olarak ağaçlandırmaya konu alan miktarının fazlalığı dikkat çekmektedir. Bölge genelinde yıllık 5000 ha ağaçlandırma, 8000 ha civarında da erozyon kontrol çalışmaları yapılmaktadır. Bu faaliyetler, bölgenin en önemli ormancılık faaliyeti konumundadır. Ağaçlandırmada ve erozyon kontrolü çalışmalarında kullanılan fidan ihtiyacını karşılamak üzere merkezi Erzurum'da bulunan ve yıllık 20 milyon fidan üretim kapasitesi olan Erzurum Fidanlık Müdürlüğü'ne bağlı 4 adet fidanlık mühendisliği (Sarıkamış, Ağrı, Erzincan ve Erzurum) bulunmakta ve bu birimlerde toplam 102 kişi çalışmaktadır.

2.2 Yöntem

Çalışma kapsam alanındaki fidanlıklardaki 102 çalışan ile yüz yüze olarak gerçekleştirilen anketlerden elde edilen veriler, öncelikle bilgisayar ortamında bir matrise dönüştürülmüştür. Bu matris, her soruya verilen cevapların sayısal olarak kodlanmasıyla yapılmıştır. Kodlamaların nasıl yapıldığına ilişkin bilgi Ek-2 bölümünde detaylı olarak verilmiştir. Yapılan kodlamalardan oluşturulan matris SPSS 20.0 programında analiz edilerek frekans dağılımları ortaya çıkartılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermemesinden ötürü ve ayrıca anketlerdeki bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında istatistiki anlamda güçlü bir ilişkinin olup olmadığını görmek

amacıyla veriler üzerinde Khi Kare (χ^2) analizi uygulanmıştır. Analizler de yine SPSS 20.0 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

2.2.1 Araştırmanın Değişkenleri ve Veri Toplama Yöntemi

Araştırmanın bağımlı değişkenlerini; 4 ayrı başlıkta (fidanlıkta çalışma koşulları 14 soru, Çalışanların sağlık durumu 3 soru, mevcut iş güvenliği uygulamaları 3 soru ve mevcut İSG eğitimlerinin değerlendirilmesi 8 soru) olmak üzere 6331 sayılı kanunun çalışanlar üzerindeki etkilerini ölçen 28 değişkenden oluşmaktadır.

Araştırmanın bağımsız değişkenleri cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, unvan, fiili olarak yapılan iş, görevli olduğu şeflik ve kurumda toplam çalışma süreleridir.

Anket çalışmalarına başlamadan önce Erzurum Orman Fidanlık Mühendisliği'nde 2016 yılı haziran ayında tarafımda 10 kişi ile gerçekleştirilmiş olan bir test çalışması yapılmıştır. Bu çalışma sonunda anket için hazırlanan soruların uygun olduğu dolayısıyla değişikliğe gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın temel amacı; 6331 sayılı kanunun uygulamalarını, çalışanlar üzerinde yarattığı etkilerin belirlenmesi için araştırmanın uygulama aşamasında bilgi toplama yöntemi olarak, yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır (Uygulama anketleri Ek-1).

2.2.2 Khi Kare (χ^2) Analizi

"Ki-kare" analiz yöntemi özellikle sosyal bilimler alanındaki çalışmalarda yaygın olarak kullanılan bir analiz yöntemidir. "Ki-kare" analiz yöntemi verilerin sunuluş biçimine göre "Ki-kare uygunluk testi" ve "Ki-kare bağımsızlık testi" olmak üzere iki ana gruba ayrılır (URL-8)). Bu çalışmada Ki-kare bağımsızlık testi yöntemi kullanılmıştır.

Aslında "Ki-kare" analiz yöntemi sadece ilişkilerin saptanmasında değil, aynı zamanda değişkenler arasındaki farklılıkların belirlenmesinde de kullanılmaktadır. "Ki-kare" analiz yöntemi frekans dağılımları üzerinden işlem yapan bir analiz yöntemidir. İki değişkenin birbirlerinden bağımsız olması aralarında bir ilişkinin bulunmadığı anlamına gelir. "Ki-kare" testi değişkenlerin bağımsızlığını ölçmede yaygın olarak kullanılır. Öte yandan "Ki-kare" analiz yöntemi iki değişken arasındaki ilişkinin şiddeti konusunda

oldukça sınırlı bilgi verir. Gözlenen "Ki-kare" değerinin büyüklüğü sadece modelin veriye uyumunun bir göstergesi değildir. Bu değer örnek hacminden de etkilenmektedir. Bu nedenle "Ki-kare" analiz yöntemiyle ilgili olarak bilinmesi gereken en önemli özellikle serbestlik derecesidir. Serbestlik derecesi arttıkça "Ki-kare" testi normal dağılıma benzemeye başlar. Ayrıca "Ki-kare" değeri serbestlik derecesine bağlı olduğundan, analizde yer alan gözlem sayısı arttıkça "Ki-kare" değeri de artar. Sonuçta anlamlı farklılıkların varlığına ilişkin işaretler elde etme olasılığı da artar. "Ki-kare" analiz yönteminde H_0 (sıfır hipotezi) olarak değişkenler arasında ilişki yoktur hipotezi öne sürülür. Aslında "Ki-kare" analiz yöntemi iki değişken arasında sistematik bir ilişkinin var olup olmadığını belirlemeye yardım eder. Yani "Ki-kare" analiz yöntemi bir çapraz tabloda yer alan değişkenler arasındaki gözlenen ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla kullanılır.

Bu nedenle "Ki-kare" analiz yöntemi daha çok düşük ölçüm düzeylerindeki değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde kullanılır. "Ki-kare" analiz yöntemi gözlenen frekans değerleri ile teorik olarak beklenen frekans değerlerinin karşılaştırmasını yapar. Bir çapraz tabloda yer alan her bir hücre için bu iki değer arasındaki farkın kareleri alınır. Beklenen değere olan oranı bulunur. Bu oranların toplamı ise "Ki-kare" değerini verir. Bulunan bu değer kritik tablo değerinden büyük ise anlamlı bir ilişkinin varlığından söz edilebilir.

2.2.3 Araştırmanın Hipotezleri

Fidanlık çalışanlarıyla ilgili olarak; "çalışma koşulları", "çalışanların sağlık durumu", "iş güvenliği uygulamaları" ve "iş güvenliği eğitimleri" gibi işyerine ait bağımlı değişkenlerin, cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidanlık ve çalışma süresi gibi sosyal ve demografik özellikler gibi bağımsız değişkenlerle nasıl bir ilişki gösterdiği ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

Bu amaçla geliştirilen H_0 Hipotezleri aşağıda verilmiştir;

1. Çalışma koşulları ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidanlık ve çalışma süresi arasında ilişki yoktur,

2. Çalışanların sağlık durumu ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidadlık ve çalışma süresi arasında ilişki yoktur,
3. İş güvenliği uygulamaları ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidadlık ve çalışma süresi arasında ilişki yoktur,
4. İş güvenliği eğitimleri ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidadlık ve çalışma süresi arasında ilişki yoktur,

3. BULGULAR

Yapılan tez çalışmasında elde edilen veriler, yüz yüze anket çalışması yoluyla elde edilmiştir. Bu veriler ilk önce MS Excel programında sayısal hale getirilmiştir. MS Excel ortamındaki sayısal veriler SPSS 20 programında değerlendirilmiş ve çalışanların hangi sıklıkta, hangi ifadeleri seçtikleri sayı ve yüzde olarak belirlenmiştir. Ortaya çıkan değerler ayrıca yorumlanmıştır.

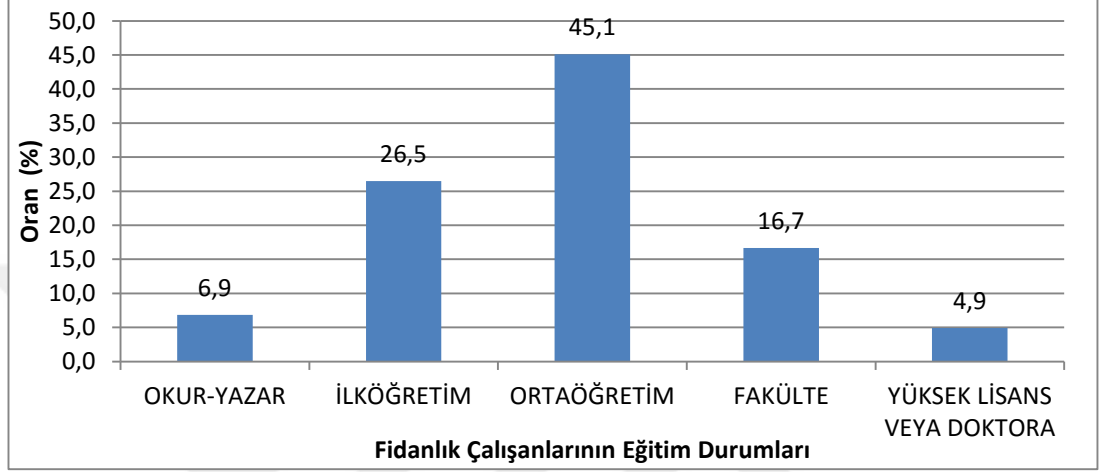
3.1 Fidanlıktaki Çalışma Koşulları

Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğüne bağlı Erzurum, Erzincan, Ağrı ve Sarıkamış fidanlık mühendislikleri bulunmaktadır. Aşağıda Tablo 2’de verilen bilgilerden de anlaşılacağı üzere yüz yüze anket yapılan kişi sayısı 102’dir. Bu şefliklerden Ağrı Mühendisliği’nde hiç çalışan bulunmadığı anlaşılmıştır. Çalışanların büyük çoğunluğunun (% 66) Erzurum Fidanlık Mühendisliği’nde çalıştığı anlaşılmaktadır.

Tablo 2. Fidanlık Mühendisliklerine Göre Çalışanların Demografik Durumları

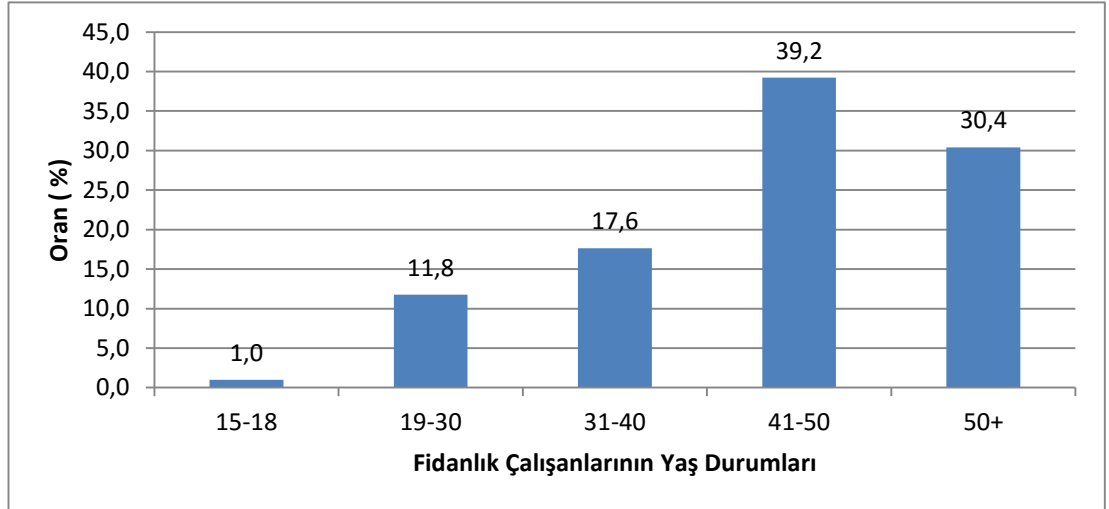
		Görev Yaptığı Fidanlık Mühendisliği				
		Erzurum	Erzincan	Sarıkamış	Diğer	Toplam
Cinsiyet	Bayan	2	7	-	1	10
	Erkek	65	12	4	11	92
Medeni Durum	Bekâr	8	4	2	2	16
	Evli	59	15	2	10	86
Yaş Grupları	15-18	1	-	-	-	1
	19-30	9	2	1	-	12
	31-40	7	4	2	5	18
	41-50	30	7	-	3	40
	50+	20	6	1	4	31
Öğrenim Durumu	Okur-Yazar	5	2	-	-	7
	İlköğretim	16	11	-	-	27
	Ortaöğretim	38	3	-	1	46
	Fakülte	7	3	4	-	17
	Yüksek Lisans veya Doktora	1	-	-	2	5
Unvan	İdareci	-	-	-	1	1
	Mühendis	3	2	1	1	9
	Memur	8	1	-	-	12
	İşçi	52	16	2	1	74
	Diğer	4	-	1	2	6
Fili Olarak Yapılan İş	Beden İşçisi	31	10	1	-	44
	Gübreleme, İlaçlama	1	-	-	-	1
	Şoför	20	5	1	-	27
	Ofis Çalışanı	15	4	2	-	30

Fidanlık çalışanlarının % 9,8'i kadın, % 90,2'si erkek olduğu anketlerin değerlendirilmesi sonucu anlaşılmıştır. Ayrıca çalışanların eğitim durumlarına yönelik yapılan analizlerde, çalışanların % 6,9'unun okur-yazar, % 26,5'inin ilköğretim, % 45,1'inin ortaöğretim, % 21,6'sının ise lisans ve lisansüstü eğitime sahip oldukları anlaşılmıştır (Şekil 2).

Şekil 2. Fidanlıkta çalışanların eğitim durumları

Yine fidanlıkta çalışanların yaş durumları incelendiğinde en büyük oranı % 39,2 ile 41-50 yaş grubunun oluşturduğu anlaşılmıştır (Şekil 3).

Şekil 3. Fidanlıkta çalışanların yaş durumları

Fidanlıktaki çalışma koşullarını ortaya koymak amacıyla çalışanlara 8 bağımsız, 14 bağımlı değişken şeklinde oluşturulan toplam 22 soru yöneltilmiştir. Çalışanların sorulara vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda her bir soru için aşağıdaki gibi değerlendirmeler yapılmıştır.

3.1.1 Cinsiyet Durumuna Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları

Fidanlıktaki çalışma koşullarını tespit etmeye yönelik olarak yöneltilen sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları yorumlarla ortaya konulmuştur.

Soru 9. Çalıştığınız birimde açık ve sınırları belirlenmiş yazılı bir görev tanımınız var mı? Sorumuza çalışanların % 48'i hayır cevabını vermiş olup, bu cevabı verenlerin % 16,3 kadındır. Ancak toplam 10 kadın çalışandan 8'inin hayır cevabını vermiş olması, diğer bir anlatımla bu soruya kadın çalışanların % 80'inin hayır cevabı vermiş olması, kadınların büyük çoğunluğunun vasıf gerektirmeyen işlerde çalıştırıldığı, dolayısıyla bu durumun bir iş yerinde istenmeyen ve olumsuz bir tablo olarak karşımıza çıktığı söylenebilir.

Soru 10. Çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? Sorusuna çalışanların % 44,1 i evet derken bu orandaki kadınların oranı % 4,4 olması yine olumsuz bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Soru 11. Çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi? Sorumuza % 57,8 oranında evet cevabı verilmiştir. Ancak yine burada da kadınların azda olsa evet diyenlerin oranı erkeklerden azdır.

Soru 12. Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? Sorusuna % 53,9 evet, % 20,6 oranında hayır ve % 25,5 oranında da kısmen cevabını vermiştir.

Soru 13. Fidanlık dışında yapılan çalışmalara katılıyor musunuz? Sorusuna % 11,8 oranında evet, % 63,7 oranında hayır ve % 24,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Hayır diyenlerin içinde kadınların oranının yüksek olduğu görülmektedir. Kadın çalışanların tamamına yakını fidanlık sahasında çalıştığı görülmektedir.

Soru 14. Fidanlıkta gün içerisinde düzenli olarak dinlenme aralıkları veriyor musunuz? Sorusuna % 81,4 oranında evet, % 5,9 oranında hayır ve % 12,7 oranında kısmen cevabını vermiştir. Evet, cevabını verenlerin içerisinde kadınların oranının yüksek olduğu görülmektedir. Kadınların yine tamamına yakını düzenli aralıklarla dinlendiği görülmektedir.

Soru 15. Çalışma esnasında sizi çok zorlayan iş var mıdır? Sorusuna % 13,7 oranında evet, % 65,7 oranında hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı alınmıştır. Evet

diyenlerin içinde kadınların oranı erkek oranına göre biraz fazla görülmektedir. Ancak çok belirgin bir fark değildir.

Soru 16. Çalışma esnasında yük taşıma limitiniz var mı? Sorusuna % 29,4 evet, % 53,9 hayır ve % 16,7 kısmen cevabı verilmiştir. Burada hayır cevabı verenlerin % 73,3ü erkektir. Hayır, cevabını verenlerin içindeki kadın oranı çok düşüktür.

Soru 17. Serada çalışanlara yönelik olarak sorduğumuz seradaki termal konfor şartları (nem, sıcaklık ve ışık gibi) sizce uygun mudur? Sorusuna verilen cevaplarda cevap yok oranında % 65,7'lik yüksek bir oran çıkmaktadır. Burada kadın çalışanların oranının yüksek olduğu görülmüştür. Kadın çalışanların 9/10'unun serada çalışmadığı anlaşılmıştır. Seradaki termal konfor şartlarının uygunluğu konusunda çok net bir veri ortaya çıkmamıştır.

Fidanlıkta gübrelemede çalışanlara yönelik 18, 19, 20, 21 ve 22 no'lu sorular olmak üzere 5 adet soru sorulmuştur. Bu soruların tamamından anlaşılacağı üzere gübrelemede kadınların çalıştırılmadığı görülmektedir.

“Cinsiyet durumu” ile “çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu?” soruları arasında çalışanların verdiği cevaplar Tablo 3'de ortaya konulmuştur.

Tablo 3. Cinsiyet ile Çalışma Koşulları Düzenlemelerinde Görüşe Başvurulup Başvurulmadığı

Soru No	Verilen Cevaplar	Kadın	Kadın %	Erkek	Erkek %	Toplam
10	Evet	2	4,4	43	95,6	45
	Hayır	8	26,7	22	73,3	30
	Kısmen	-	0,0	26	100,0	26
	Cevap yok	-	0,0	1	100,0	1

3.1.2 Medeni Duruma Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları

Fidanlıktaki çalışma koşullarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistikî bulgular soru sırasına göre aşağıda ele alınmıştır.

Soru 9. Çalıştığınız birimde açık ve sınırları belirlenmiş yazılı bir görev tanımınız var mı? Sorumuza çalışanların % 43,1'i ise evet ve % 48'i hayır cevabını vermiştir. Ancak burada bekâr çalışanların evet deme, evli çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece bekâr çalışanların tanımlı görevlerde çalışma oranı evli çalışanlara göre daha yüksektir.

Soru 10. Çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? Sorusuna çalışanların % 44,1 i evet, % 29,4 hayır ve % 25,5 ise kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada bekâr çalışanların evet deme, evli çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde oransal olarak bekârların görüşüne daha fazla başvurulduğu görülmektedir.

Soru 11. Çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi? Sorumuza % 57,8 oranında evet, % 21,6 hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Ancak burada bekâr çalışanların kısmen ve evet deme, evli çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi sorusuna bekâr çalışanların evet, evli çalışanların ise hayır oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 12. Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 20,6 oranında hayır ve % 25,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada bekâr çalışanların kısmen ve evet deme, evli çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 13. Fidanlık dışında yapılan çalışmalara katılıyor musunuz? Sorusuna % 11,8 oranında evet, % 63,7 oranında hayır ve % 24,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Bekârların büyük çoğunluğu hayır cevabını verirken evliler her üç grupta da yer almaktadır.

Soru 14. Fidanlıkta gün içerisinde düzenli olarak dinlenme aralıkları veriyor musunuz? Sorusuna % 81,4 oranında evet, % 5,9 oranında hayır ve % 12,7 oranında kısmen cevabını vermiştir. Bekâr çalışanların evet deme oranının evli çalışanların hayır deme oranların yüksek olduğu ancak genele bakıldığında ise evlilerde hayır deme oranının

bekârlara göre yüksek olduğu görülmektedir. Bekârların tamamına yakınının düzenli aralıklarla dinlendiği görülmektedir.

Soru 15. Çalışma esnasında sizi çok zorlayan iş var mıdır? Sorusuna % 13,7 oranında evet, % 65,7 oranında hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı alınmıştır. Evet diyenlerin içinde kadınların oranı erke oranına göre biraz fazla görülmektedir. Ancak çok belirgin bir fark değildir.

Soru 16. Çalışma esnasında yük taşıma limitiniz var mı? Sorusuna % 29,4 oranında evet, % 53,9 oranında hayır ve % 16,7 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada bekârların hayır evlilerin ise evet deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 17. Serada çalışanlara yönelik olarak sorduğumuz seradaki termal konfor şartları (nem, sıcaklık ve ışık gibi) sizce uygun mudur? Sorusuna verilen cevaplarda cevap yok oranında % 60,8'lik yüksek bir oran çıkmaktadır. Burada bekâr çalışanların oranının yüksek olduğu görülmüştür. Bekâr çalışanların çok az bir kısmının serada çalıştığı anlaşılmıştır. Serada genellikle evlilerin çalıştığı bu çalışanların yaklaşık 1/3'ünün termal konfor şartlarının uygun olmadığı görüşünü paylaştığı görülmektedir. Ancak seradaki termal konfor şartlarının uygunluğu konusunda çok net bir veri ortaya çıkmamıştır.

Fidanlıkta gübrelemede çalışanlara yönelik 18, 19, 20, 21 ve 22 no'lu sorular olmak üzere 5 adet soru sorulmuştur.

Soru 18 ve 19. Fidanlıkta; kimyasal, doğal, hem kimyasal hem de doğal gübre kullanım oranları sorusuna verilen cevapların oranının bir birine yakın olduğu, çalışanların işyerinde kimyasal madde ambalaj atıklarının akıbeti konusunda net bir bilgiye sahip olmadıkları (% 13,7), bir kısmının ise (% 13,7) kurum tarafından imha edildiğini, % 6,9 oranında ise geri dönüşüme verildiğini düşünmektedir. Kadınların ise çalıştırılmadığı görülmektedir.

Soru 20. İnsan sağlığını tehdit eden maddelerle çalışırken kişisel koruyucu önlemi alıyor musunuz? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 12,7 si çalışma ortamında ve % 13,7'si ise kişisel önlem aldığını beyan etmiştir. Burada dikkat çekici sonuçları görmek mümkündür. İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı ve disiplinine göre tehlikeli

durumun ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir düzeye indirilmesi için sırasıyla kaynağında önlem, çalışma ortamında, yönetim ve organizasyon ve en sonunda kişisel koruyucu donanım tedbiri alınmalıdır. Burada işler tam tersine işlemektedir.

Soru 21. Kullandığınız kimyasal maddeleri taşıma ve depolama şekliniz sizce iş güvenliği kurallarına uygun yapıyor mu? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 13,7 si evet, % 9,8'i hayır ve % 14,7'si kısmen cevabını vermiştir. Çalışanların büyük çoğunluğu işlemleri iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun bulmaktadır.

Soru 22. Kimyasalların taşınması, depolanması ve kullanılması konusunda gerekli eğitim verildi mi sorusunu cevaplandıranların içinde % 11,8 evet, % 14,7 hayır ve % 11,8 ise kısmen cevabını vermiştir. Burada net bir şey söylemek doğru sonuç vermez ancak % 14,7 ile hayır cevabı öne çıkmaktadır.

3.1.3 Yaş Durumuna Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları

Fidanlıktaki çalışma koşullarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik bulguları, çalışanların yaş durumuna göre değerlendirmeler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 9. Çalıştığınız birimde açık ve sınırları belirlenmiş yazılı bir görev tanımınız var mı? Sorumuza çalışanların % 43,1'i evet % 48'i ise hayır cevabını vermiştir. Ancak burada hayır cevabını veren çalışanların yaşın bakıldığında % 71,4 oranında 40 yaş üstü yani yaşlı çalışan grubu yer almaktadır. Yaşlı çalışanların genellikle görev tanımlarının olmadığı göze çarpmaktadır. Genç çalışanların evet deme, yaşlı çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece genç çalışanların tanımlı görevlerde çalışma oranı yaşlı çalışanlara göre daha yüksektir.

Soru 10. Çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? Sorusuna çalışanların % 44,1 i evet, % 29,4 hayır ve % 25,5 ise kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada genç çalışanların evet deme, yaşlı çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde oransal olarak bekârların görüşüne daha fazla başvurulduğu görülmektedir.

Soru 11. Çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi? Sorumuza % 57,8 oranında evet, % 21,6 hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Ancak burada oransal olarak bakıldığında anlamlı bir fark görülmemektedir.

Soru 12. Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 20,6 oranında hayır ve % 25,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada genç çalışanların kısmen ve evet deme, yaşlı çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 13. Fidanlık dışında yapılan çalışmalara katılıyor musunuz? Sorusuna % 11,8 oranında evet, % 63,7 oranında hayır ve % 24,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Genç çalışanların yaşlı çalışanlara oranla daha fazla evet cevabını verdiği görülmektedir.

Soru 14. Fidanlıkta gün içerisinde düzenli olarak dinlenme aralıkları veriyor musunuz? Sorusuna % 81,4 oranında evet, % 5,9 oranında hayır ve % 12,7 oranında kısmen cevabını vermiştir. Genç çalışanların evet deme oranının yaşlı çalışanların evet deme oranların yüksek olduğu görülmektedir. Genç çalışanların büyük çoğunluğunun düzenli aralıklarla dinlendiği görülmektedir.

Soru 15. Çalışma esnasında sizi çok zorlayan iş var mıdır? Sorusuna % 13,7 oranında evet, % 65,7 oranında hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı alınmıştır. Evet diyen 14 kişi içerisinde en büyük payı %71,4 ile 41-50 yaş grubunda bulunan çalışanların olduğu tespit edilmiştir.

Soru 16. Çalışma esnasında yük taşıma limitiniz var mı? Sorusuna % 29,4 oranında evet, % 53,9 oranında hayır ve % 16,7 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada genç çalışanların hayır yaşlı çalışanların ise evet deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 17. Serada çalışanlara yönelik olarak sorduğumuz seradaki termal konfor şartları (nem, sıcaklık ve ışık gibi) sizce uygun mudur? Sorusuna verilen cevaplarda cevap yok oranında % 60,8'lik yüksek bir oran çıkmaktadır. Burada genç çalışanların oranının yüksek olduğu görülmüştür. Genç çalışanların çok az bir kısmının serada çalıştığı anlaşılmıştır. Serada genellikle yaşlıların çalıştığı bu çalışanların yaklaşık 1/3'ünün

termal konfor şartlarının uygun olmadığı görüşünü paylaştığı görülmektedir. Ancak seradaki termal konfor şartlarının uygunluğu konusunda çok net bir veri ortaya çıkmamıştır.

Fidanlıkta gübrelemede çalışanlara yönelik 18, 19, 20, 21 ve 22 no'lu sorular olmak üzere 5 adet soru soruldu. Bu soruların tamamından anlaşılacağı üzere gübrelemede sadece bir erkek çalışanın olduğu görülmektedir.

Soru 18. Fidanlıkta kimyasal, doğal ve hem kimyasal hem de doğal gübre kullanım oranları sorusuna verilen cevapların bakıldığında % 62,7 oranında cevap vermedikleri, % 13,7 oranında kurum tarafından imha edildiği, % 13,7 oranında hiçbir bilgi sahibi olmadıklarını, % 6,9 oranında geri dönüşüme verildiğini ve % 2,9 oranında ise vahşi depolama yapıp yakıldığını söylemişlerdir.

Soru 19 ve 20. İnsan sağlığını tehdit eden maddelerle çalışırken kişisel koruyucu önlemi alıyor musunuz? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 12,7 si çalışma ortamında ve % 13,7'si ise kişisel önlem aldığını beyan etmiştir. Burada dikkat çekici sonuçları görmek mümkündür. İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı ve disiplinine göre tehlikeli durumun ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir düzeye indirilmesi için sırasıyla kaynağında önlem, çalışma ortamında, yönetim ve organizasyon ve en sonunda kişisel koruyucu donanım tedbiri alınmalıdır. Burada işler tam tersine işlemektedir.

Soru 21. Kullandığınız kimyasal maddeleri taşıma ve depolama şekliniz sizce iş güvenliği kurallarına uygun yapılıyor mu? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 13,7 si evet, % 9,8'i hayır ve % 14,7'si kısmen cevabını vermiştir. Çalışanların büyük çoğunluğu işlemleri iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun bulmaktadır.

Soru 22. Kimyasalların taşınması, depolanması ve kullanılması konusunda gerekli eğitim verildi mi sorusunu cevaplandıranların içinde % 11,8 evet, % 14,7 hayır ve % 11,8 ise kısmen cevabını vermiştir. Burada net bir şey söylemek doğru sonuç vermez ancak % 14,7 ile hayır cevabı öne çıkmaktadır.

3.1.4 Öğrenim Durumuna Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları

Fidanlıktaki çalışma koşullarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların öğrenim durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 9. Çalıştığınız birimde açık ve sınırları belirlenmiş yazılı bir görev tanımınız var mı? Sorumuza çalışanların % 43,1'i ise evet, % 48'i hayır cevabını vermiştir. Ancak burada Okur-yazar ve ilköğretim mezunlarının hayır cevabını verenlerin içindeki oranı (% 46,9) Ortaöğretim ve yukarısı ise evet cevabını verenlerin içindeki oranının (% 81,6) yüksek olduğunu görmekteyiz. Tanımlı ve vasıflı görevlerde ağırlıklı olarak ortaöğretim ve yukarisinde oranın yükseldiğini görmekteyiz.

Soru 10. Çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? Sorusuna çalışanların % 44,1'i evet % 29,4 hayır ve % 25,5 ise kısmen cevabını vermiştir. Ancak Okur-yazar ve ilköğretim mezunlarının hayır cevabını verenlerin içindeki oranı (% 50,0) Ortaöğretim ve yukarısı ise evet cevabı verme oranının (% 66,6) yüksek olduğunu görmekteyiz. Çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde Ortaöğretim ve yukarisindeki eğitimlilerde daha fazla yer verildiği görülmektedir.

Soru 11. Çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi? Sorumuza % 57,8 oranında evet, % 21,6 hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Ancak Okur-yazar ve ilköğretim mezunlarının hayır cevabını verenlerin içindeki oranı (% 63,6) Ortaöğretim ve yukarısı ise evet cevabı verme oranının (% 66,1) yüksek olduğunu görmekteyiz. Çalışma mekânının ergonomik olup olmadığı sorusunu verilen cevaplarda eğitim düzeyi arttıkça evet cevabı, azaldıkça da hayır cevabını verenlerin oranlarının arttığını görmekteyiz.

Soru 12. Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 20,6 oranında hayır ve % 25,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Ancak Okur-yazar ve ilköğretim mezunlarının hayır cevabını verenlerin içindeki oranı (% 61,9) Ortaöğretim ve yukarısı ise evet cevabı verme oranının (% 69,1) yüksek olduğunu görmekteyiz. Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu

sorusuna verilen cevaplarda eğitim düzeyi arttıkça evet cevabı, azaldıkça da hayır cevabını verenlerin oranlarının arttığını görmekteyiz.

Soru 13. Fidanlık dışında yapılan çalışmalara katılıyor musunuz? Sorusuna % 11,8 oranında evet, % 63,7 oranında hayır ve % 24,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Fidanlık dışındaki çalışmalarda genellikle ilköğretim ve ortaöğretim eğitim düzeyinde çalışan olduğu (% 75,0) göze çarpmaktadır.

Soru 14. Fidanlıkta gün içerisinde düzenli olarak dinlenme aralıkları veriyor musunuz? Sorusuna % 81,4 oranında evet, % 5,9 oranında hayır ve % 12,7 oranında kısmen cevabını vermiştir. Hayır, cevabını verenlerin içinde % 66,7 ile ortaöğretim düzeyindeki çalışanlar dikkat çekmektedir.

Soru 15. Çalışma esnasında sizi çok zorlayan iş var mıdır? Sorusuna % 13,7 oranında evet, % 65,7 oranında hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı alınmıştır. Evet diyenlerin içinde ilköğretim düzeyindeki çalışan oranı % 42,9 ile dikkat çekmektedir. Hayır, cevabını verenlerin içinde ise % 44,8 ile ortaöğretim düzeyindeki çalışan oranı dikkat çekmektedir.

Soru 16. Çalışma esnasında yük taşıma limitiniz var mı? Sorusuna % 29,4 oranında evet, % 53,9 oranında hayır ve % 16,7 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada Evet diyenlerin içinde ilköğretim düzeyindeki çalışan oranı % 56,7 ile dikkat çekmektedir. Hayır, cevabını verenlerin içinde ise % 44,8 ile ortaöğretim düzeyindeki çalışan oranı dikkat çekmektedir.

Soru 17. Serada çalışanlara yönelik olarak sorduğumuz seradaki termal konfor şartları (nem, sıcaklık ve ışık gibi) sizce uygun mudur? Sorusuna verilen cevaplarda cevap yok oranında % 60,8 lik yüksek bir oran çıkmaktadır. Burada Evet diyenlerin içinde ortaöğretim düzeyindeki çalışan oranı % 61,5 ile dikkat çekmektedir. Hayır, cevabını verenlerin içinde ise % 42,5 ile ilköğretim düzeyindeki çalışan oranı dikkat çekmektedir.

Serada genellikle ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde eğitim seviyesine sahip çalışanların yaklaşık 1/3'ünün termal konfor şartlarının uygun olmadığı görüşünü paylaştığı görülmektedir. Ancak seradaki termal konfor şartlarının uygunluğu konusunda çok net bir veri ortaya çıkmamıştır.

Soru 18 ve 19. Fidanlıkta kimyasal, doğal ve hem kimyasal hem de doğal gübre kullanım oranları sorusuna verilen cevapların oranının bir birine yakın olduğu, çalışanların işyerinde kimyasal madde ambalaj atıklarının akıbeti konusunda net bir bilgiye sahip olmadıkları (% 13,7), bir kısmının ise (% 13,7) kurum tarafından imha edildiğini, % 6,9 oranında ise geri dönüşüme verildiğini düşünmektedir.

Soru 20. İnsan sağlığını tehdit eden maddelerle çalışırken kişisel koruyucu önlemi alıyor musunuz? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 12,7 si çalışma ortamında ve % 13,7'si ise kişisel önlem aldığını beyan etmiştir. Burada dikkat çekici sonuçları görmek mümkündür. İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı ve disiplinine göre tehlikeli durumun ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir düzeye indirilmesi için sırasıyla kaynağında önlem, çalışma ortamında, yönetim ve organizasyon ve en sonunda kişisel koruyucu donanım tedbiri alınmalıdır. Burada işler tam tersine işlemektedir.

Soru 21. Kullandığınız kimyasal maddeleri taşıma ve depolama şekliniz sizce iş güvenliği kurallarına uygun yapıyor mu? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 13,7 si evet, % 9,8'i hayır ve % 14,7'si kısmen cevabını vermiştir. Çalışanların büyük çoğunluğu işlemleri iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun bulmaktadır.

Soru 22. Kimyasalların taşınması, depolanması ve kullanılması konusunda gerekli eğitim verildi mi sorusunu cevaplandıranların içinde % 11,8 evet, % 14,7 hayır ve % 11,8 ise kısmen cevabını vermiştir. Burada net bir şey söylemek doğru sonuç vermez ancak cevap verenlerin içinde % 14,7 ile hayır cevabı öne çıkmaktadır.

3.1.5 Unvana Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları

Fidanlıktaki çalışma koşullarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların unvan durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 9. Çalıştığınız birimde açık ve sınırları belirlenmiş yazılı bir görev tanımınız var mı? Sorumuza çalışanların % 43,1'i evet % 48'i ise hayır cevabını vermiştir. Ancak burada büro çalışanların evet deme, saha çalışanların ise hayır deme oranları daha

yüksek görülmektedir. Böylece büro çalışanların tanımlı görevlerde çalışma oranı saha çalışanlara göre daha yüksektir.

Soru 10. Çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? Sorusuna çalışanların % 44,1 i evet, % 29,4 hayır ve % 25,5 ise kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada büro çalışanların evet deme, saha çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde oransal olarak büro çalışanlarının görüşüne daha fazla başvurulduğu görülmektedir.

Soru 11. Çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi? Sorumuza % 57,8 oranında evet, % 21,6 hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Ancak burada büro çalışanların kısmen ve evet deme, saha çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi sorusuna büro çalışanların evet, saha çalışanların hayır oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 12. Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 20,6 oranında hayır ve % 25,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada büro çalışanların kısmen ve evet deme, saha çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 13. Fidanlık dışında yapılan çalışmalara katılıyor musunuz? Sorusuna % 11,8 oranında evet, % 63,7 oranında hayır ve % 24,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Büro çalışanlarının büyük çoğunluğu hayır cevabını verirken bunların % 83,3'ü 4857 kanun kapsamındaki çalışanlardır.

Soru 14. Fidanlıkta gün içerisinde düzenli olarak dinlenme aralıkları veriyor musunuz? Sorusuna % 81,4 oranında evet, % 5,9 oranında hayır ve % 12,7 oranında kısmen cevabını vermiştir. Büro çalışanların evet deme oranının saha çalışanların evet deme oranından yüksek olduğu, ancak genele bakıldığında ise saha çalışanlarının hayır deme oranının büroda çalışanlara göre yüksek olduğu görülmektedir. Büroda çalışanların tamamına yakınının düzenli aralıklarla dinlendiği görülmektedir. Çalışanlarını genelinde bir memnuniyet görülmektedir.

Soru 15. Çalışma esnasında sizi çok zorlayan iş var mıdır? Sorusuna % 13,7 oranında evet, % 65,7 oranında hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı alınmıştır. Evet diyenlerin içinde işçilerin (% 64,3) oransal olarak yüksek olduğu görülmektedir. Büro çalışanlarının ise hayır deme oranının yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 16. Çalışma esnasında yük taşıma limitiniz var mı? Sorusuna % 29,4 oranında evet, % 53,9 oranında hayır ve % 16,7 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada büro çalışanlarının hayır saha çalışanlarının ise evet deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 17. Serada çalışanlara yönelik olarak sorduğumuz seradaki termal konfor şartları (nem, sıcaklık ve ışık gibi) sizce uygun mudur? Sorusuna verilen cevaplarda cevap yok oranında % 60,8'lik yüksek bir oran çıkmaktadır. Serada çalışanların tamamına yakını işçi vasfında olduğu anlaşılmıştır.

Soru 18 ve 19 Fidanlıkta kimyasal, doğal ve hem kimyasal hem de doğal gübre kullanım oranları sorusuna verilen cevapların oranının bir birine yakın olduğu, çalışanların işyerinde kimyasal madde ambalaj atıklarının akıbeti konusunda net bir bilgiye sahip olmadıkları (% 13,7), bir kısmının ise(% 13,7) kurum tarafından imha edildiğini, % 6,9 oranında ise geri dönüşüme verildiğini düşünmektedir. Kadınların çalıştırılmadığı görülmektedir.

Soru 20. İnsan sağlığını tehdit eden maddelerle çalışırken kişisel koruyucu önlemi alıyor musunuz? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 12,7 si çalışma ortamında ve % 13,7'si ise kişisel önlem aldığını beyan etmiştir. Burada dikkat çekici sonuçları görmek mümkündür. İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı ve disiplinine göre tehlikeli durumun ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir düzeye indirilmesi için sırasıyla kaynağında önlem, çalışma ortamında, yönetim ve organizasyon ve en sonunda kişisel koruyucu donanım tedbiri alınmalıdır. Burada işler tam tersine işlemektedir.

Soru 21. Kullandığınız kimyasal maddeleri taşıma ve depolama şekliniz sizce iş güvenliği kurallarına uygun yapıyor mu? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 13,7'si evet, % 9,8'i hayır ve % 14,7'si kısmen cevabını vermiştir. Çalışanların büyük çoğunluğu işlemleri iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun bulmaktadır.

Soru 22. Kimyasalların taşınması, depolanması ve kullanılması konusunda gerekli eğitim verildi mi sorusunu cevaplandıranların içinde % 11,8 evet, % 14,7 hayır ve % 11,8 ise kısmen cevabını vermiştir. Burada net bir şey söylemek doğru sonuç vermez ancak % 14,7 ile hayır cevabı öne çıkmaktadır.

3.1.6 Fiili Olarak Yapılan İşe Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları

Fidanlıktaki çalışma koşullarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların fiili olarak yaptığı işe göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 9. Çalıştığınız birimde açık ve sınırları belirlenmiş yazılı bir görev tanımınız var mı? Sorumuza çalışanların % 43,1'i evet % 48'i ise hayır cevabını vermiştir. Ancak burada ofis çalışanları ve şoförlerin evet deme, bedenen çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece ofis çalışanlarının ve şoförlerin tanımlı görevlerde çalışma oranı bedenen çalışanlara göre daha yüksektir.

Soru 10. Çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? Sorusuna çalışanların % 44,1 evet, % 29,4 hayır ve % 25,5 ise kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada ofis çalışanları ve şoförlerin evet deme, bedenen çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde oransal olarak ofis çalışanlarının ve şoförlerin görüşüne daha fazla başvurulduğu görülmektedir.

Soru 11. Çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi? Sorumuza % 57,8 oranında evet, % 21,6 hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Ancak burada ofis çalışanları ve şoförlerin evet deme, bedenen çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi sorusuna ofis çalışanları ve şoförlerin evet bedenen çalışanların hayır oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 12. Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 20,6 oranında hayır ve % 25,5 oranında kısmen cevabını vermiştir

(Tablo 4). Ancak burada ofis çalışanları ve şoförlerin kısmen ve evet deme, bedenen çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir.

Tablo 4. Fili olarak yapılan iş ile çalışılan birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıp alınmadığı

Soru No	Verilen cevap	Beden işçisi	Gübreleme, ilaçlama	Ambalaj, satış	Şoför	Ofis çalışanı	Toplam	Beden işçisi %	Gübreleme, ilaçlama %	Ambalaj, satış %	Şoför %	Ofis çalışanı %	Toplam %
12	Evet	18	-	-	15	22	55	32,7	0,0	0,0	27,3	40,0	17,6
	Hayır	14	1	-	4	2	21	66,7	4,8	0,0	19,0	9,5	13,7
	Kısmen	12	-	-	8	6	26	46,2	0,0	0,0	30,8	23,1	11,8

Soru 13. Fidanlık dışında yapılan çalışmalara katılıyor musunuz? Sorusuna % 11,8 oranında evet, % 63,7 oranında hayır ve % 24,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Bedenen çalışanlar ile şoförlerde evet ofis çalışanlarının büyük çoğunluğu hayır cevabını vermiştir.

Soru 14. Fidanlıkta gün içerisinde düzenli olarak dinlenme aralıkları veriyor musunuz? Sorusuna % 81,4 oranında evet, % 5,9 oranında hayır ve % 12,7 oranında kısmen cevabını vermiştir. Ofis çalışanlarının ve Şoförlerin evet deme oranının bedenen çalışanların ise hayır deme oranının yüksek olduğu görülmektedir. Şoför ve Ofis çalışanlarının tamamına yakınının düzenli aralıklarla dinlendiği görülmektedir.

Soru 15. Çalışma esnasında sizi çok zorlayan iş var mıdır? Sorusuna % 13,7 oranında evet % 65,7 oranında hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı alınmıştır. Evet diyenlerin içinde bedenen çalışanların evet deme oranı şoför ve ofis çalışanlarına göre daha yüksek görülmektedir. Ancak çok belirgin bir fark değildir.

Soru 16. Çalışma esnasında yük taşıma limitiniz var mı? Sorusuna % 29,4 oranında evet, % 53,9 oranında hayır ve % 16,7 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada Şoför ve ofis çalışanlarının hayır bedenen çalışanların ise evet deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 17. Serada çalışanlara yönelik olarak sorduğumuz seradaki termal konfor şartları (nem, sıcaklık ve ışık gibi) sizce uygun mudur? Sorusuna verilen cevaplarda cevap yok oranında % 60,8 lik yüksek bir oran çıkmaktadır. Burada bedenen çalışanların hayır, şoför ve ofis çalışanlarının ise evet oranının yüksek olduğu görülmüştür.

Soru 18 ve 19. Fidanlıkta kimyasal, doğal ve hem kimyasal hem de doğal gübre kullanım oranları sorusuna verilen cevapların oranının bir birine yakın olduğu, çalışanların işyerinde kimyasal madde ambalaj atıklarının akıbeti konusunda net bir bilgiye sahip olmadıkları (% 13,7), bir kısmının ise (% 13,7) kurum tarafından imha edildiğini, % 6,9 oranında ise geri dönüşüme verildiğini düşünmektedir.

Tablo 5. Çalışanların Fiili Olarak Yaptığı İşe Göre Fidanlıktaki Çalışma Koşulları

Soru No	Cevap sözel	Beden işçisi	Gübreleme, ilaçlama	Ambalaj, satış	Şoför	Ofis çalışanı	Toplam	Beden işçisi Gn %	Gübreleme, ilaçlama Gn %	Ambalaj, satış Gn %	Şoför Gn %	Ofis çalışanı Gn %	Top. Gn %
20	Kaynağında önlem	1	-	-	-	-	1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Çalışma ortamında önlem	5	1	-	5	2	13	4,9	1,0	0,0	4,9	2,0	12,7
	Yönetim Organizasyon	1	-	-	-	-	1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Kişisel önlem	10	-	-	1	3	14	9,8	0,0	0,0	1,0	2,9	13,7
	Hiçbiri	5	-	-	4	1	10	4,9	0,0	0,0	3,9	1,0	9,8
	Cevap yok	22	-	-	17	24	63	21,6	0,0	0,0	16,7	23,5	61,8
21	Evet	7	-	-	6	1	14	6,9	0,0	0,0	5,9	1,0	13,7
	Hayır	6	1	-	2	1	10	5,9	1,0	0,0	2,0	1,0	9,8
	Kısmen	9	-	-	2	4	15	8,8	0,0	0,0	2,0	3,9	14,7
	Cevap yok	22	-	-	17	24	63	21,6	0,0	0,0	16,7	23,5	61,8
22	Evet	7	1	-	3	1	12	6,9	1,0	0,0	2,9	1,0	11,8
	Hayır	9	-	-	2	4	15	8,8	0,0	0,0	2,0	3,9	14,7
	Kısmen	6	-	-	4	2	12	5,9	0,0	0,0	3,9	2,0	11,8
	Cevap yok	22	-	-	18	23	63	21,6	0,0	0,0	17,6	22,5	61,8

Soru 20. İnsan sağlığını tehdit eden maddelerle çalışırken kişisel koruyucu önlemi alıyor musunuz? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 12,7 si çalışma ortamında ve % 13,7'si ise kişisel önlem aldığını beyan etmiştir. Burada dikkat çekici sonuçları görmek mümkündür. İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı ve disiplinine göre tehlikeli durumun ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir düzeye indirilmesi için sırasıyla kaynağında önlem, çalışma ortamında, yönetim ve organizasyon ve en sonunda kişisel koruyucu donanım tedbiri alınmalıdır. Burada işler tam tersine işlemektedir.

Soru 21. Kullandığınız kimyasal maddeleri taşıma ve depolama şekliniz sizce iş güvenliği kurallarına uygun yapıyor mu? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 13,7 si evet, % 9,8'i hayır ve % 14,7'si kısmen cevabını vermiştir. Çalışanların büyük çoğunluğu işlemleri iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun bulmaktadır.

Soru 22. Kimyasalların taşınması, depolanması ve kullanılması konusunda gerekli eğitim verildi mi sorusunu cevaplandıranların içinde% 11,8 evet % 14,7 hayır ve % 11,8 ise kısmen cevabını vermiştir. Burada net bir şey söylemek doğru sonuç vermez ancak % 14,7 ile hayır cevabı öne çıkmaktadır (Tablo 5).

3.1.7 Görevli Olduğu Şefliğe Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları

Fidanlıktaki çalışma koşullarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların görevli olduğu şefliğe göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 9. Çalıştığınız birimde açık ve sınırları belirlenmiş yazılı bir görev tanımınız var mı? Sorumuza çalışanların % 43,1'i ise evet ve % 48'i hayır cevabını vermiştir. Ancak burada Erzurum (Merkez) şefliği çalışanların evet deme, Erzincan şefliği çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece Erzurum (Merkez) şefliği çalışanların tanımlı görevlerde çalışma oranı taşra diyebileceğimiz şefliklerin çalışanlarına göre daha yüksektir.

Soru 10. Çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? Sorusuna çalışanların % 44,1 i evet, % 29,4 hayır ve % 25,5 ise kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada Erzurum (Merkez) şefliği çalışanların evet deme, Erzincan şefliği çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde oransal olarak Erzurum (Merkez) şefliği çalışanlarının görüşüne daha fazla başvurulduğu görülmektedir.

Soru 11. Çalışma mekânınız fiziksel sağlığınızı gözeterek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi? Sorumuza % 57,8 oranında evet, % 21,6 hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Ancak burada Erzurum (Merkez) şefliği çalışanların kısmen

ve evet deme, Erzincan şefliği çalışanlarının ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece çalışma mekânınız fiziksel sağlığınıza gözeterek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi sorusuna Erzurum (Merkez) şefliği çalışanlarının evet Erzincan şefliği çalışanların hayır oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 12. Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 20,6 oranında hayır ve % 25,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada Erzurum (Merkez) şefliği çalışanların kısmen ve evet deme, Erzincan şefliği çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 13. Fidanlık dışında yapılan çalışmalara katılıyor musunuz? Sorusuna% 11,8 oranında evet, % 63,7 oranında hayır, % 24,5 oranında kısmen ve cevabını vermiştir. Çalışanlardan evet cevabını verenler her üç grupta da yer almaktadır.

Soru 14. Fidanlıkta gün içerisinde düzenli olarak dinlenme aralıkları veriyor musunuz? Sorusuna % 81,4 oranında evet, % 5,9 oranında hayır ve % 12,7 oranında kısmen cevabını vermiştir. Diğer sorulardan farklı olarak Erzincan şefliği çalışanların evet deme oranının Erzurum (Merkez) şefliği çalışanların hayır deme oranların yüksek olduğu görülmektedir. Erzincan şefliği çalışanlarının tamamına yakınının düzenli aralıklarla dinlendiği görülmektedir.

Soru 15. Çalışma esnasında sizi çok zorlayan iş var mıdır? Sorusuna % 13,7 oranında evet, % 65,7 oranında hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı alınmıştır. Evet diyenlerin içinde Erzincan şefliği çalışanlarının oranı Erzurum (Merkez) şefliği çalışanlarına oranına göre biraz fazla görülmektedir.

Soru 16. Çalışma esnasında yük taşıma limitiniz var mı? Sorusuna % 29,4 oranında evet % 53,9 oranında hayır ve % 16,7 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada Erzurum (Merkez) şefliği çalışanlarının hayır Erzincan şefliği çalışanlarının ise evet deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 17. Serada çalışanlara yönelik olarak sorduğumuz seradaki termal konfor şartları (nem, sıcaklık ve ışık gibi) sizce uygun mudur? Sorusuna verilen cevaplarda cevap yok oranında % 60,8'lik yüksek bir oran çıkmaktadır. Burada Erzincan şefliği çalışanların oranının yüksek olduğu görülmüştür. Serada genellikle Erzurum (Merkez) şefliği

çalışanlarının çalıştığı, bu çalışanların yaklaşık yarısının termal konfor şartlarının uygun olmadığı görüşünü paylaştığı görülmektedir. Seradaki termal konfor şartlarının uygunluğu konusunda en net veri bu soruda ortaya çıkmaktadır.

Soru 18 ve 19 Fidanlıkta kimyasal, doğal ve hem kimyasal hem de doğal gübre kullanım oranları sorusuna verilen cevapların oranının bir birine yakın olduğu, çalışanların işyerinde kimyasal madde ambalaj atıklarının akıbeti konusunda net bir bilgiye sahip olmadıkları (% 13,7), bir kısmının ise(% 13,7) kurum tarafından imha edildiğini, % 6,9 oranında ise geri dönüşüme verildiğini düşünmektedir. kadınların çalıştırılmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Çalışanların Görevli Olduğu Şefliğe Göre Fidanlıktaki Çalışma Koşulları

Soru No		Erzurum F. Şf.	Erzincan F. Şf.	Ağrı F. Şf.	Sarıkamış F. Şf.	Diğer	Top.	Erzurum F. Şf. Gn %	Erzincan F. Şf. Gn %	Ağrı F. Şf. Gn %	Sarıkamış F. Şf. Gn %	Diğer Gn %	Top. Gn %
	Cevap sözel												
20	Kaynağında önlem	1	-	-	-	-	1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Çalışma ortamında önlem	9	1	-	2	1	13	8,8	1,0	0,0	2,0	1,0	12,7
	Yönetim organizasyon	1	-	-	-	-	1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Kişisel önlem	8	1	-	-	5	14	7,8	1,0	0,0	0,0	4,9	13,7
	Hiçbiri	10	-	-	-	-	10	9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	9,8
	Cevap yok	38	17	-	2	6	63	37,3	16,7	0,0	2,0	5,9	61,8
21	Evet	12	-	-	2	-	14	11,8	0,0	0,0	2,0	0,0	13,7
	Hayır	8	-	-	-	2	10	7,8	0,0	0,0	0,0	2,0	9,8
	Kısmen	9	2	-	-	4	15	8,8	2,0	0,0	0,0	3,9	14,7
	Cevap yok	38	17	-	2	6	63	37,3	16,7	0,0	2,0	5,9	61,8
22	Evet	11	-	-	1	-	12	10,8	0,0	0,0	1,0	0,0	11,8
	Hayır	9	2	-	-	4	15	8,8	2,0	0,0	0,0	3,9	14,7
	Kısmen	9	-	-	1	2	12	8,8	0,0	0,0	1,0	2,0	11,8
	Cevap yok	38	17	-	2	6	63	37,3	16,7	0,0	2,0	5,9	61,8

Soru 20. İnsan sağlığını tehdit eden maddelerle çalışırken kişisel koruyucu önlemi alıyor musunuz? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 12,7'si çalışma ortamında ve % 13,7'si ise kişisel önlem aldığını beyan etmiştir. Burada dikkat çekici sonuçları görmek mümkündür. İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı ve disiplinine göre tehlikeli durumun ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir düzeye indirilmesi için sırasıyla kaynağında önlem, çalışma ortamında, yönetim ve organizasyon ve en sonunda kişisel koruyucu donanım tedbiri alınmalıdır. Burada işler tam tersine işlemektedir.

Soru 21. Kullandığımız kimyasal maddeleri taşıma ve depolama şekliniz sizce iş güvenliği kurallarına uygun yapıyor mu? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap

vermezken % 13,7'si evet, % 9,8'i hayır ve % 14,7'si kısmen cevabını vermiştir. Çalışanların büyük çoğunluğu işlemleri iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun bulmaktadır.

Soru 22. Kimyasalların taşınması, depolanması ve kullanılması konusunda gerekli eğitim verildi mi sorusunu cevaplandıranların içinde % 11,8 evet, % 14,7 hayır ve % 11,8 ise kısmen cevabını vermiştir (Tablo 6). Burada net bir şey söylemek doğru sonuç vermez ancak % 14,7 ile hayır cevabı öne çıkmaktadır.

3.1.8 Kurumda Toplam Çalışma Süresine Göre Fidanlıkta Çalışma Koşulları

Fidanlıktaki çalışma koşullarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların kurumda çalıştığı toplam süresine göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 9. Çalıştığınız birimde açık ve sınırları belirlenmiş yazılı bir görev tanımınız var mı? Sorumuza çalışanların % 48'i hayır % 43,1'i ise evet cevabını vermiştir. Burada 1 yıldan az çalışanlar ve 15 yıldan fazla çalışanların evet deme, 1-15 yıl arasında hizmeti olan çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir. Böylece yeni işe girenlerin ve 15 yıldan önce işe başlayan çalışanların tanımlı görevlerde çalışma oranı yüksektir.

Soru 10. Çalışma mekânı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? Sorusuna çalışanların % 44,1 evet, % 29,4 hayır ve % 25,5 ise kısmen cevabını vermiştir. Burada 15 yıldan fazla çalışanların evet deme, 15 yıldan az çalışanların ise hayır ve kısmen deme oranları daha yüksek görülmektedir. Hayır, cevabını verenlerin içinde 25 yıldan fazla çalışanların oranının % 50 oranında olması da çok dikkat çekicidir. 25 yıldan fazla çalışanların yarısına yakınının görüşüne başvurulurken diğer yarısına yakınının ise görüşüne başvurulmadığı görülmektedir.

Soru 11. Çalışma mekânınız fiziksel sağlığınızı gözetecek şekilde ergonomik düzenlenmiş mi? Sorumuza % 57,8 oranında evet, % 21,6 hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Ancak burada 15 yıldan az çalışanların kısmen ve evet deme, 15 yıldan fazla çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 12. Çalıştığımız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 20,6 oranında hayır ve % 25,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. Ancak burada 15 yıldan az çalışanların kısmen ve evet deme, 15 yıldan fazla çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir.

Soru 13. Fidanlık dışında yapılan çalışmalara katılıyor musunuz? Sorusuna % 11,8 oranında evet, % 63,7 oranında hayır ve % 24,5 oranında kısmen cevabını vermiştir. 15 yıldan fazla çalışanların büyük çoğunluğu hayır cevabını verirken 15 yıldan az çalışanların genelde fidanlık dışındaki işlerde tercih edildiği görülmektedir.

Soru 14. Fidanlıkta gün içerisinde düzenli olarak dinlenme aralıkları veriyor musunuz? Sorusuna % 81,4 oranında evet, % 5,9 oranında hayır ve % 12,7 oranında kısmen cevabını vermiştir. 15 yıldan az çalışan tamamına yakını evet cevabını vermişken, 15 yıldan fazla çalışanların evet deme oranlarının yüksek olduğu ancak genele bakıldığında ise 15 yıldan fazla çalışanların hayır deme oranının 15 yıldan az çalışanlara göre yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 15. Çalışma esnasında sizi çok zorlayan iş var mıdır? Sorusuna % 13,7 oranında evet, % 65,7 oranında hayır ve % 20,6 oranında kısmen cevabı alınmıştır. 15 yıldan az çalışanların evet diyenlerin içinde 15 yıldan fazla çalışanlara oranı biraz fazla görülmektedir. Ancak çok belirgin bir fark değildir.

Soru 16. Çalışma esnasında yük taşıma limitiniz var mı? Sorusuna % 29,4 oranında evet, % 53,9 oranında hayır ve % 16,7 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada 15 yıldan az çalışanların evet, 15 yıldan fazla çalışanların hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 17. Serada çalışanlara yönelik olarak sorduğumuz seradaki termal konfor şartları (nem, sıcaklık ve ışık gibi) sizce uygun mudur? Sorusuna verilen cevaplarda cevap yok oranında % 60,8'lik yüksek bir oran çıkmaktadır. Burada çalışanların yaş gruplarının oranları yakın değerlerdedir.

Soru 18 ve 19 Fidanlıkta kimyasal, doğal ve hem kimyasal hem de doğal gübre kullanım oranları sorusuna verilen cevapların oranının bir birine yakın olduğu, çalışanların işyerinde kimyasal madde ambalaj atıklarının akıbeti konusunda net bir bilgiye sahip

olmadıkları (% 13,7), bir kısmının ise (% 13,7) kurum tarafından imha edildiğini, % 6,9 oranında ise geri dönüşüme verildiğini düşünmektedir.

Tablo 7. Çalışanların Kurumda Toplam Çalıştığı Süreye Göre Fidanlıktaki Çalışma Koşulları

Soru No	Cevap sözel	1 yıldan az	1-5 yıl	6-15 yıl	16-25 yıl	25 yıldan fazla	Top.	1 yıldan az Gn %	1-5 yıl Gn %	6-15 yıl Gn %	16-25 yıl Gn %	25 yıldan fazla Gn %	Top. Gn %
20	Kaynağında önlem	1	-	-	-	-	1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Çalışma ortamında önlem	1	2	2	2	6	13	1,0	2,0	2,0	2,0	5,9	12,7
	Yönetim organizasyon	1	-	-	-	-	1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Kişisel önlem	1	2	1	3	7	14	1,0	2,0	1,0	2,9	6,9	13,7
	Hiçbiri	1	1	1	4	3	10	1,0	1,0	1,0	3,9	2,9	9,8
	Cevap yok	8	12	9	14	20	63	7,8	11,8	8,8	13,7	19,6	61,8
21	Evet	3	1	3	-	7	14	2,9	1,0	2,9	0,0	6,9	13,7
	Hayır	-	2	-	4	4	10	0,0	2,0	0,0	3,9	3,9	9,8
	Kısmen	2	2	1	5	5	15	2,0	2,0	1,0	4,9	4,9	14,7
	Cevap yok	8	12	9	14	20	63	7,8	11,8	8,8	13,7	19,6	61,8
22	Evet	2	2	1	1	6	12	2,0	2,0	1,0	1,0	5,9	11,8
	Hayır	-	3	1	6	5	15	0,0	2,9	1,0	5,9	4,9	14,7
	Kısmen	3	-	2	3	4	12	2,9	0,0	2,0	2,9	3,9	11,8
	Cevap yok	8	12	9	13	21	63	7,8	11,8	8,8	12,7	20,6	61,8

Soru 20. İnsan sağlığını tehdit eden maddelerle çalışırken kişisel koruyucu önlemi alıyor musunuz? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 12,7'si çalışma ortamında ve % 13,7'si ise kişisel önlem aldığını beyan etmiştir. Burada dikkat çekici sonuçları görmek mümkündür. İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı ve disiplinine göre tehlikeli durumun ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir düzeye indirilmesi için sırasıyla kaynağında önlem, çalışma ortamında, yönetim ve organizasyon ve en sonunda kişisel koruyucu donanım tedbiri alınmalıdır. Burada işler tam tersine işlemektedir.

Soru 21. Kullandığınız kimyasal maddeleri taşıma ve depolama şekliniz sizce iş güvenliği kurallarına uygun yapıyor mu? Sorusuna çalışanların % 61,8'i cevap vermezken % 13,7'si evet, % 9,8'i hayır ve % 14,7'si kısmen cevabını vermiştir. Çalışanların büyük çoğunluğu işlemleri iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun bulmaktadır.

Soru 22. Kimyasalların taşınması, depolanması ve kullanılması konusunda gerekli eğitim verildi mi sorusunu cevaplandıranların içinde % 11,8 evet, % 14,7 hayır ve %

11,8 ise kısmen cevabını vermiştir. Burada net bir şey söylemek doğru sonuç vermez ancak % 14,7 ile hayır cevabı öne çıkmaktadır (Tablo 7).

3.2 Çalışanların Sağlık Durumu

Erzurum orman fidanlık müdürlüğü çalışanlarının sağlık durumlarının tespitine yönelik yapılan anket çalışmasında; çalışanların sağlık durumlarıyla ilgili olarak 8 adet bağımsız, 3 adet bağımlı olmak üzere toplam 11 adet soru yöneltilmiştir. Çalışanların sorulara vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda sayısal veriler elde edilmiş ve aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır.

3.2.1 Cinsiyet Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu

Çalışanların sağlık durumlarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların cinsiyetine göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 8. Çalışanların Cinsiyet Durumuna Göre Sağlık Durumu

Soru No	Cevap sözel	Kadın	Kadın Gn %	Erkek	Erkek Gn %	Top.	Top. Gn %
23	Evet	3	2,9	10	9,8	13	12,7
	Hayır	7	6,9	74	72,5	81	79,4
	Kısmen	-	0,0	8	7,8	8	7,8
24	Evet	6	5,9	10	9,8	16	15,7
	Hayır	4	3,9	80	78,4	84	82,4
	Kısmen	-	0,0	2	2,0	2	2,0

Soru 23. Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? Sorusuna % 12,7 oranında evet, % 79,4 oranında hayır ve % 7,8 oranında kısmen cevabını vermişlerdir. Burada kadınların evet, erkeklerin ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 24. Şu anda teşhisi konulmuş herhangi bir kronik hastalığınız var mı? Sorusuna % 15,7 oranında evet, % 82,4 oranında hayır ve % 2,0 oranında kısmen cevabını vermiştir (Tablo 8). Burada kadınların evet, erkeklerin ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 25. Önceden geçirmiş olduğunuz herhangi bir ameliyatınız var mı? Sorusuna % 22,5 evet, % 72,5 hayır ve % 4,9 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada kadınların evet, erkeklerin ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

3.2.2 Medeni Duruma Göre Çalışanların Sağlık Durumu

Çalışanların sağlık durumlarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların medeni durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 23. Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? Sorusuna % 12,7 oranında evet, % 79,4 oranında hayır ve % 7,8 oranında kısmen cevabını vermişlerdir. Burada evlilerin evet, bekârların ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 24. Şu anda teşhisi konulmuş herhangi bir kronik hastalığınız var mı? Sorusuna % 15,7 oranında evet, % 82,4 oranında hayır ve % 2,0 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada evlilerin evet, bekârların ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 25. Önceden geçirmiş olduğunuz herhangi bir ameliyatınız var mı? Sorusuna % 22,5 oranında evet, % 72,5 oranında hayır ve % 4,9 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada evlilerin evet, bekârların ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

3.2.3 Yaş Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu

Çalışanların sağlık durumlarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların yaş durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 23. Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? Sorusuna % 12,7 oranında evet, % 79,4 oranında hayır ve % 7,8 oranında kısmen cevabını vermişlerdir. Burada 40 yaşından büyüklerin evet, 40 yaşından küçüklerin ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 24. Şu anda teşhisi konulmuş herhangi bir kronik hastalığınız var mı? Sorusuna % 15,7 oranında evet, % 82,4 oranında hayır ve % 2,0 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada 40 yaşından büyüklerin evet, 40 yaşından küçüklerin ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 25. Önceden geçirmiş olduğunuz herhangi bir ameliyatınız var mı? Sorusuna % 22,5 oranında evet, % 72,5 oranında hayır ve % 4,9 oranında kısmen cevabını vermiştir.

Burada 40 yaşından büyüklerin evet, 40 yaşından küçüklerin ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

3.2.4 Öğrenim Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu

Çalışanların sağlık durumlarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların öğrenim durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 23. Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? Sorusuna % 12,7 oranında evet, % 79,4 oranında hayır ve % 7,8 oranında kısmen cevabını vermişlerdir. Burada ilk ve ortaöğretim düzeyinde evet, yükseköğretim düzeyinde ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 24. Şu anda teşhisi konulmuş herhangi bir kronik hastalığınız var mı? Sorusuna % 15,7 oranında evet, % 82,4 oranında hayır ve % 2,0 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada ilk ve ortaöğretim düzeyinde evet, yükseköğretim düzeyinde ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 25. Önceden geçirmiş olduğunuz herhangi bir ameliyatınız var mı? Sorusuna % 22,5 oranında evet, % 72,5 oranında hayır ve % 4,9 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada yükseköğretim düzeyinde evet, ilk ve ortaöğretim düzeyinde ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

3.2.5 Unvan Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu

Çalışanların sağlık durumlarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların unvan durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 23. Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? Sorusuna % 12,7 oranında evet, % 79,4 oranında hayır ve % 7,8 oranında kısmen cevabını vermişlerdir. Burada bedenen çalışanlarda evet, büro ve benzeri işlerde çalışanlarda ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 24. Şu anda teşhisi konulmuş herhangi bir kronik hastalığınız var mı? Sorusuna % 15,7 oranında evet, % 82,4 oranında hayır ve % 2,0 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada bedenen çalışanlarda evet, büro ve benzeri işlerde çalışanlarda ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 25. Önceden geçirmiş olduğunuz herhangi bir ameliyatınız var mı? Sorusuna % 22,5 oranında evet, % 72,5 oranında hayır ve % 4,9 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada büro ve benzeri işlerde çalışanlar evet, bedenen çalışanlarda ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

3.2.6 Fiili Olarak Yapılan İşe Göre Çalışanların Sağlık Durumu

Çalışanların sağlık durumlarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların fiili olarak yaptıkları işe göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 23. Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? Sorusuna % 12,7 evet, % 79,4 hayır ve % 7,8 oranında kısmen cevabını vermişlerdir (Tablo 9). Burada bedenen çalışanlarda evet, büro ve benzeri işlerde çalışanlarda ve şoförlerde ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Tablo 9. Çalışanların Fiili Olarak Yaptığı İşe Göre Sağlık Durumu

Soru No	Verilen cevap	Beden işçisi	Gübreleme, ilaçlama	Ambalaj, satış	Şoför	Ofis çalışanı	Toplam	Beden işçisi Genel %	Gübreleme, ilaçlama Genel %	Ambalaj, satış Genel %	Şoför Genel %	Ofis çalışanı Genel %	Top. Genel %
23	Evet	11	-	-	2	-	13	10,8	0,0	0,0	2,0	0,0	12,7
	Hayır	31	1	-	20	29	81	30,4	1,0	0,0	19,6	28,4	79,4
	Kısmen	2	-	-	5	1	8	2,0	0,0	0,0	4,9	1,0	7,8

Soru 24. Şu anda teşhisi konulmuş herhangi bir kronik hastalığınız var mı? Sorusuna % 15,7 oranında evet, % 82,4 oranında hayır ve % 2,0 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada bedenen çalışanlarda evet, büro ve benzeri işlerde çalışanlarda ve şoförlerde ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 25. Önceden geçirmiş olduğunuz herhangi bir ameliyatınız var mı? Sorusuna , % 22,5 oranında evet, % 72,5 oranında hayır ve % 4,9 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada büro ve benzeri işlerde çalışanlar ve şoförlerde evet, bedenen çalışanlarda ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

3.2.7 Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre Çalışanların Sağlık Durumu

Çalışanların sağlık durumlarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların görevli olduğu şefliğe göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 10. Çalışanların Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre Sağlık Durumu

Soru No	Cevap sözel	Erzurum F. Şf.	Erzincan F. Şf.	Ağrı F. Şf.	Sarıkamış F. Şf.	Diğer	Top.	Erzurum F. Şf. Gn %	Erzincan F. Şf. Gn %	Ağrı F. Şf. Gn %	Sarıkamış F. Şf. Gn %	Diğer Gn %	Top. Gn %
23	Evet	8	3	-	-	2	13	7,8	2,9	0,0	0,0	2,0	12,7
	Hayır	54	15	-	4	8	81	52,9	14,7	0,0	3,9	7,8	79,4
	Kısmen	5	1	-	-	2	8	4,9	1,0	0,0	0,0	2,0	7,8
24	Evet	7	8	-	-	1	16	6,9	7,8	0,0	0,0	1,0	15,7
	Hayır	58	11	-	4	11	84	56,9	10,8	0,0	3,9	10,8	82,4
	Kısmen	2	-	-	-	-	2	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0

Soru 23. Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? Sorusuna % 12,7 oranında evet, % 79,4 oranında hayır ve % 7,8 oranında kısmen cevabını vermişlerdir. Burada Erzurum (Merkez) şefliği çalışanları hayır, Erzincan şefliği ise evet deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 24. Şu anda teşhisi konulmuş herhangi bir kronik hastalığınız var mı? Sorusuna % 15,7 oranında evet, % 82,4 oranında hayır ve % 2,0 oranında kısmen cevabını vermiştir (Tablo 10). Burada Erzurum (Merkez) şefliği çalışanları hayır, Erzincan şefliği ise evet deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 25. Önceden geçirmiş olduğunuz herhangi bir ameliyatınız var mı? Sorusuna % 22,5 oranında evet, % 72,5 oranında hayır ve % 4,9 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada Erzurum (Merkez) şefliği çalışanları hayır, Erzincan şefliği ise evet deme oranları yüksek görülmektedir.

3.2.8 Kurumda Toplam Çalışma Süresine Göre Çalışanların Sağlık Durumu

Çalışanların sağlık durumlarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların kurumda çalıştığı toplam süreye göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 23. Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? Sorusuna % 12,7 oranında evet, % 79,4 oranında hayır ve % 7,8 oranında kısmen cevabını vermişlerdir. Burada 15 yıldan fazla çalışanlarda evet, 15 yıldan az çalışanlarda ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Tablo 11. Çalışanların Toplam Çalışma Süresine Göre Sağlık Durumu

Soru No	Cevap sözel	1 yıldan az	1-5 yıl	6-15 yıl	16-25 yıl	25 yıldan fazla	Top	1 yıldan az Gn %	1-5 yıl Gn %	6-15 yıl Gn %	16-25 yıl Gn %	25 yıldan fazla Gn %	Top Gn %
24	Evet	2	1	1	5	7	16	2,0	1,0	1,0	4,9	6,9	15,7
	Hayır	10	16	11	18	29	84	9,8	15,7	10,8	17,6	28,4	82,4
	Kısmen	1	-	1	-	-	2	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	2,0
25	Evet	3	3	1	6	10	23	2,9	2,9	1,0	5,9	9,8	22,5
	Hayır	9	13	11	17	24	74	8,8	12,7	10,8	16,7	23,5	72,5
	Kısmen	1	1	1	-	2	5	1,0	1,0	1,0	0,0	2,0	4,9

Soru 24. Şu anda teşhisi konulmuş herhangi bir kronik hastalığınız var mı? Sorusuna % 15,7 oranında evet, % 82,4 oranında hayır ve % 2,0 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada 15 yıldan fazla çalışanlarda evet, 15 yıldan az çalışanlarda ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir.

Soru 25. Önceden geçirmiş olduğunuz herhangi bir ameliyatınız var mı? Sorusuna % 22,5 oranında evet, % 72,5 oranında hayır ve % 4,9 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada 15 yıldan fazla çalışanlarda evet, 15 yıldan az çalışanlarda ise hayır deme oranları yüksek görülmektedir (Tablo 11).

3.3 Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Erzurum orman fidanlık müdürlüğü çalışanlarına yönelik yapılan anket çalışmasında; İşyerinde Mevcut iş güvenliği uygulamalarıyla ilgili olarak 8 adet bağımsız 3 adet bağımlı olmak üzere toplam 11 adet soru yöneltilmiştir. Çalışanların sorulara vermiş

olduğu cevaplar doğrultusunda sayısal veriler elde edilmiş ve aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır.

3.3.1 Cinsiyet Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği uygulamalarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların cinsiyet durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 12. Cinsiyet Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Soru No	Cevap sözel	K	E	Top.	K %	E %	K Gn %	E Gn %	Top. Gn %
26	Evet	5	56	61	8,2	91,8	4,9	54,9	59,8
	Hayır	5	9	14	35,7	64,3	4,9	8,8	13,7
	Kısmen	-	27	27	0,0	100,0	0,0	26,5	26,5
27	Evet	5	56	61	8,2	91,8	4,9	54,9	59,8
	Hayır	4	7	11	36,4	63,6	3,9	6,9	10,8
	Kısmen	1	29	30	3,3	96,7	1,0	28,4	29,4
28	Hayır	9	57	66	13,6	86,4	8,8	55,9	64,7
	Ramak kala	1	15	16	6,3	93,8	1,0	14,7	15,7
	1-2 günlük iş kaybı	-	5	5	0,0	100,0	0,0	4,9	4,9
	2+ iş günü kaybı	-	1	1	0,0	100,0	0,0	1,0	1,0
	Hafif yaralanma	-	7	7	0,0	100,0	0,0	6,9	6,9
	Uzuv kaybı	-	2	2	0,0	100,0	0,0	2,0	2,0
	Cevap yok	-	5	5	0,0	100,0	0,0	4,9	4,9

Soru 26. Kullanılan kişisel koruyucu donanımlar yaptığınız işe uygun mudur? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 13,7 oranında hayır ve % 26,5 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada erkeklerin evet kadınların ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 27. Kullandığınız kişisel koruyucu donanımları iş bitimi bakım ve korumalarını uygun biçimde yapıyor musunuz? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 10,8 oranında hayır ve % 29,4 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada erkeklerin evet kadınların ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 28. İşe girdikten sonra herhangi bir iş kazası veya meslek hastalığı yaşadınız mı? Sorusuna % 14,7 oranında evet, % 64,7 hayır ve % 15,7 oranında ramak kala cevabı verilmiştir. Fidanlık Müdürlüğü çalışanları içinde iş kazası geçirenlerin oranları sırasıyla; 1-2 günlük iş kazası % 4,9, 2'den fazla iş günü kayıplı kaza % 1,0, hafif yaralanmalı iş kazası % 6,9 ve uzuv kayıplı iş kazasının ise % 2,0 oranında yaşandığı belirlenmiştir (Tablo 12).

3.3.2 Medeni Duruma Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği uygulamalarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların medeni durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 26. Kullanılan kişisel koruyucu donanımlar yaptığınız işe uygun mudur? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 13,7 oranında hayır ve % 26,5 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada evlilerin evet bekârların ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 27. Kullandığımız kişisel koruyucu donanımları iş bitimi bakım ve korumalarını uygun biçimde yapıyor musunuz? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 10,8 oranında hayır ve % 29,4 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada evlilerin evet bekârların ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 28. İşe girdikten sonra herhangi bir iş kazası veya meslek hastalığı yaşadınız mı? Sorusuna % 14,7 oranında evet, % 64,7 hayır ve % 15,7 oranında ramak kala cevabı verilmiştir. Fidanlık Müdürlüğü çalışanları içinde iş kazası geçirenlerin oranları sırasıyla; 1-2 günlük iş kazası % 4,9, 2'den fazla iş günü kayıplı kaza % 1,0, hafif yaralanmalı iş kazası % 6,9 ve uzuv kayıplı iş kazasının ise % 2,0 oranında yaşandığı belirlenmiştir. İş kazası geçirenlerin tamamına yakınının evli olduğu belirlenmiştir.

3.3.3 Yaş Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği uygulamalarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevaplar soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 13. Yaş Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Soru No	Cevap sözel	15-18	19-30	31-40	41-50	50+	Top	15-18 Gn %	19-30 Gn %	31-40 Gn %	41-50 Gn %	50+ Gn %	Top Gn %
26	Evet	-	4	13	23	21	61	0,0	3,9	12,7	22,5	20,6	59,8
	Hayır	1	2	-	6	5	14	1,0	2,0	0,0	5,9	4,9	13,7
	Kısmen	-	6	5	11	5	27	0,0	5,9	4,9	10,8	4,9	26,5
27	Evet	-	5	14	24	18	61	0,0	4,9	13,7	23,5	17,6	59,8
	Hayır	1	3	-	4	3	11	1,0	2,9	0,0	3,9	2,9	10,8
	Kısmen	-	4	4	12	10	30	0,0	3,9	3,9	11,8	9,8	29,4

Soru 26. Kullanılan kişisel koruyucu donanımlar yaptığınız işe uygun mudur? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 13,7 oranında hayır ve % 26,5 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada 40 yaşından küçüklerin evet ve kısmen, 40 yaşından büyüklerin ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 27. Kullandığınız kişisel koruyucu donanımları iş bitimi bakım ve korumalarını uygun biçimde yapıyor musunuz? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 10,8 oranında hayır ve % 29,4 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada 40 yaşından küçüklerin evet ve kısmen, 40 yaşından büyüklerin ise hayır cevabı oranı yüksektir (Tablo 13).

Soru 28. İşe girdikten sonra herhangi bir iş kazası veya meslek hastalığı yaşadınız mı? Sorusuna % 14,7 oranında evet, % 64,7 hayır ve % 15,7 oranında ramak kala ve cevabı verilmiştir. Fidanlık Müdürlüğü çalışanları içinde iş kazası geçirenlerin oranları sırasıyla; 1-2 günlük iş kazası % 4,9, 2'den fazla iş günü kayıplı kaza % 1,0, hafif yaralanmalı iş kazası % 6,9 ve uzuv kayıplı iş kazasının ise % 2,0 oranında yaşandığı belirlenmiştir.

3.3.4 Öğrenim Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği uygulamalarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevaplar soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 14. Öğrenim Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Soru No	Cevap sözel	Okur-yazar	İlköğretim	Ortaöğretim	Fakülte	Lisansüstü	Toplam	Okur-yazar Gn %	İlköğretim Gn %	Ortaöğretim Gn %	Fakülte Gn %	Lisansüstü Gn %	Top. Gn %
26	Evet	3	16	25	14	3	61	2,9	15,7	24,5	13,7	2,9	59,8
	Hayır	2	6	4	1	1	14	2,0	5,9	3,9	1,0	1,0	13,7
	Kısmen	2	5	17	2	1	27	2,0	4,9	16,7	2,0	1,0	26,5
27	Evet	3	19	22	16	1	61	2,9	18,6	21,6	15,7	1,0	59,8
	Hayır	3	3	3	1	1	11	2,9	2,9	2,9	1,0	1,0	10,8
	Kısmen	1	5	21	-	3	30	1,0	4,9	20,6	0,0	2,9	29,4
28	Hayır	4	21	26	13	2	66	3,9	20,6	25,5	12,7	2,0	64,7
	Ramak kala	2	4	7	2	1	16	2,0	3,9	6,9	2,0	1,0	15,7
	1-2 günlük iş kaybı	-	-	5	-	-	5	0,0	0,0	4,9	0,0	0,0	4,9
	2+ iş günü kaybı	-	1	-	-	-	1	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Hafif Yaralanma	1	1	3	2	-	7	1,0	1,0	2,9	2,0	0,0	6,9
	Uzuv kaybı	-	-	2	-	-	2	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	2,0
	Cevap yok	-	-	3	-	2	5	0,0	0,0	2,9	0,0	2,0	4,9

Soru 26. Kullanılan kişisel koruyucu donanımlar yaptığınız işe uygun mudur? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 13,7 oranında hayır ve % 26,5 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada yükseköğrenim düzeyindekilerin evet ilk ve ortaöğretim düzeyindekilerin ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 27. Kullandığınız kişisel koruyucu donanımları iş bitimi bakım ve korumalarını uygun biçimde yapıyor musunuz? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 10,8 oranında hayır ve % 29,4 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada yükseköğrenim düzeyindekilerin evet ilk ve ortaöğretim düzeyindekilerin ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 28. İşe girdikten sonra herhangi bir iş kazası veya meslek hastalığı yaşadınız mı? Sorusuna % 14,7 oranında evet, % 64,7 hayır ve % 15,7 oranında ramak kala cevabı verilmiştir. Fidanlık Müdürlüğü çalışanları içinde iş kazası geçirenlerin oranları sırasıyla; 1-2 günlük iş kazası % 4,9, 2'den fazla iş günü kayıplı kaza % 1,0, hafif yaralanmalı iş kazası % 6,9 ve uzuv kayıplı iş kazasının ise % 2,0 oranında yaşandığı belirlenmiştir (Tablo 14).

3.3.5 Unvan Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği uygulamalarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevaplar soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 26. Kullanılan kişisel koruyucu donanımlar yaptığınız işe uygun mudur? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 13,7 oranında hayır ve % 26,5 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada büro ve benzeri işlerde çalışanlarda evet bedenen çalışanlarda ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 27. Kullandığınız kişisel koruyucu donanımları iş bitimi bakım ve korumalarını uygun biçimde yapıyor musunuz? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 10,8 oranında hayır ve % 29,4 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada büro ve benzeri işlerde çalışanlarda evet bedenen çalışanlarda ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 28. İşe girdikten sonra herhangi bir iş kazası veya meslek hastalığı yaşadınız mı? Sorusuna % 14,7 oranında evet, % 64,7 hayır ve % 15,7 oranında ramak kala ve cevabı verilmiştir. Fidanlık Müdürlüğü çalışanları içinde iş kazası geçirenlerin oranları

sırasıyla; 1-2 günlük iş kazası % 4,9, 2'den fazla iş günü kayıplı kaza % 1,0, hafif yaralanmalı iş kazası % 6,9 ve uzuv kayıplı iş kazasının ise % 2,0 oranında yaşandığı belirlenmiştir.

3.3.6 Fiili Olarak Yapılan İş Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği uygulamalarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların fiili olarak yaptığı iş durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 26. Kullanılan kişisel koruyucu donanımlar yaptığınız işe uygun mudur? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 13,7 oranında hayır ve % 26,5 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada ofis çalışanları ve şoförlerin evet bedenen çalışanların ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 27. Kullandığınız kişisel koruyucu donanımları iş bitimi bakım ve korumalarını uygun biçimde yapıyor musunuz? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 10,8 oranında hayır ve % 29,4 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada ofis çalışanları ve şoförlerin evet bedenen çalışanların ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 28. İşe girdikten sonra herhangi bir iş kazası veya meslek hastalığı yaşadınız mı? Sorusuna % 14,7 oranında evet, % 64,7 hayır ve % 15,7 oranında ramak kala ve cevabı verilmiştir. Fidanlık Müdürlüğü çalışanları içinde iş kazası geçirenlerin oranları sırasıyla; 1-2 günlük iş kazası % 4,9, 2'den fazla iş günü kayıplı kaza % 1,0, hafif yaralanmalı iş kazası % 6,9 ve uzuv kayıplı iş kazasının ise % 2,0 oranında yaşandığı belirlenmiştir.

3.3.7 Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği uygulamalarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevaplar soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 15. Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Soru No	Cevap sözel	Erzurum F.	Erzincan F.	Ağrı F. Şf.	Sarıkamış F.	Diğer	Top.	Erzurum F. Şf. %	Erzincan F. Şf. %	Ağrı F. Şf. %	Sarıkamış F. Şf. %	Diğer %	Erzurum F. Şf. Gn %	Erzincan F. Şf. Gn %	Ağrı F. Şf. Gn %	Sarıkamış F. Şf. Gn %	Diğer Gn %	Top. Gn %
26	Evet	40	8	-	4	9	61	65,6	13,1	0,0	6,6	14,8	39,2	7,8	0,0	3,9	8,8	59,8
	Hayır	8	6	-	-	-	14	57,1	42,9	0,0	0,0	0,0	7,8	5,9	0,0	0,0	0,0	13,7
	Kısmen	19	5	-	-	3	27	70,4	18,5	0,0	0,0	11,1	18,6	4,9	0,0	0,0	2,9	26,5
27	Evet	40	11	-	4	6	61	65,6	18,0	0,0	6,6	9,8	39,2	10,8	0,0	3,9	5,9	59,8
	Hayır	6	5	-	-	-	11	54,5	45,5	0,0	0,0	0,0	5,9	4,9	0,0	0,0	0,0	10,8
	Kısmen	21	3	-	-	6	30	70,0	10,0	0,0	0,0	20,0	20,6	2,9	0,0	0,0	5,9	29,4
28	Hayır	43	18	-	2	3	66	65,2	27,3	0,0	3,0	4,5	42,2	17,6	0,0	2,0	2,9	64,7
	Ramak kala	12	-	-	-	4	16	75,0	0,0	0,0	0,0	25,0	11,8	0,0	0,0	0,0	3,9	15,7
	1-2 günlük iş kaybı	4	1	-	-	-	5	80,0	20,0	0,0	0,0	0,0	3,9	1,0	0,0	0,0	0,0	4,9
	2+ iş günü kaybı	1	-	-	-	-	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Hafif yaralanma	3	-	-	2	2	7	42,9	0,0	0,0	28,6	28,6	2,9	0,0	0,0	2,0	2,0	6,9
	Uzuv kaybı	2	-	-	-	-	2	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0
	Cevap yok	2	-	-	-	3	5	40,0	0,0	0,0	0,0	60,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,9	4,9

Soru 26. Kullanılan kişisel koruyucu donanımlar yaptığınız işe uygun mudur? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 13,7 oranında hayır ve % 26,5 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada Erzurum (Merkez) ve Sarıkamış şeflikleri çalışanları evet, Erzincan şefliği çalışanlarının ise hayır cevabı oranının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Soru 27. Kullandığınız kişisel koruyucu donanımları iş bitimi bakım ve korumalarını uygun biçimde yapıyor musunuz? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 10,8 oranında hayır ve % 29,4 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada Erzurum (Merkez) ve Sarıkamış şeflikleri çalışanları evet, Erzincan şefliği çalışanlarının ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 28. İşe girdikten sonra herhangi bir iş kazası veya meslek hastalığı yaşadınız mı? Sorusuna % 14,7 oranında evet, % 64,7 hayır ve % 15,7 oranında ramak kala ve cevabı verilmiştir. Fidanlık Müdürlüğü çalışanları içinde iş kazası geçirenlerin oranları sırasıyla; 1-2 günlük iş kazası % 4,9, 2'den fazla iş günü kayıplı kaza % 1,0, hafif yaralanmalı iş kazası % 6,9 ve uzuv kayıplı iş kazasının ise % 2,0 oranında yaşandığı belirlenmiştir (Tablo 15).

3.3.8 Kurumda Toplam Çalışma Süresine Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği uygulamalarını tespit etmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevaplar soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 16. Kurumda Toplam Çalışma Süresine Göre Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Soru No	Cevap sözel	1 yıldan az	1-5 yıl	6-15 yıl	16-25 yıl	25 yıldan fazla	Top	1 yıldan az Gn %	1-5 yıl Gn %	6-15 yıl Gn %	16-25 yıl Gn %	25 yıldan fazla Gn %	Top Gn %
26	Evet	6	9	10	13	23	61	5,9	8,8	9,8	12,7	22,5	59,8
	Hayır	2	-	-	5	7	14	2,0	0,0	0,0	4,9	6,9	13,7
	Kısmen	5	8	3	5	6	27	4,9	7,8	2,9	4,9	5,9	26,5
27	Evet	7	11	10	13	20	61	6,9	10,8	9,8	12,7	19,6	59,8
	Hayır	3	-	-	2	6	11	2,9	0,0	0,0	2,0	5,9	10,8
	Kısmen	3	6	3	8	10	30	2,9	5,9	2,9	7,8	9,8	29,4
28	Hayır	7	13	6	16	24	66	6,9	12,7	5,9	15,7	23,5	64,7
	Ramak kala	4	1	3	2	6	16	3,9	1,0	2,9	2,0	5,9	15,7
	1-2 günlük iş kaybı	-	-	-	3	2	5	0,0	0,0	0,0	2,9	2,0	4,9
	2+ iş günü kaybı	-	1	-	-	-	1	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Hafif yaralanma	2	1	1	1	2	7	2,0	1,0	1,0	1,0	2,0	6,9
	Uzuv kaybı	-	-	1	-	1	2	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	2,0
	Cevap yok	-	1	2	1	1	5	0,0	1,0	2,0	1,0	1,0	4,9

Soru 26. Kullanılan kişisel koruyucu donanımlar yaptığınız işe uygun mudur? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 13,7 oranında hayır ve % 26,5 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada 15 yıldan az çalışanların evet 15 yıldan fazla çalışanların ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 27. Kullandığımız kişisel koruyucu donanımları iş bitimi bakım ve korumalarını uygun biçimde yapıyor musunuz? Sorusuna % 59,8 oranında evet, % 10,8 oranında hayır ve % 29,4 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada 15 yıldan az çalışanların evet 15 yıldan fazla çalışanların ise hayır cevabı oranı yüksektir.

Soru 28. İşe girdikten sonra herhangi bir iş kazası veya meslek hastalığı yaşadınız mı? Sorusuna % 14,7 evet, % 64,7 hayır ve % 15,7 oranında ramak kala ve cevabı verilmiştir. Fidanlık Müdürlüğü çalışanları içinde iş kazası geçirenlerin oranları sırasıyla; 1-2 günlük iş kazası % 4,9, 2'den fazla iş günü kayıplı kaza % 1,0, hafif yaralanmalı iş kazası % 6,9 ve uzuv kayıplı iş kazasının ise % 2,0 oranında yaşandığı belirlenmiştir (Tablo 16).

3.4 İş Güvenliği Eğitimi

Erzurum orman fidanlık müdürlüğü çalışanlarına yönelik yapılan anket çalışmasında; İşyerinde Mevcut iş güvenliği eğitimleriyle ilgili olarak 8 adet bağımsız, 8 adet bağımlı olmak üzere toplam 16 adet soru yöneltmiştir. Çalışanların sorulara vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda sayısal veriler elde edilmiş ve aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır.

3.4.1 Cinsiyete Göre İş Güvenliği Eğitimi

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği eğitimlerinin çalışanların bilinç düzeylerine etkilerini araştırmaya yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların cinsiyet durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 29. İş Sağlığı ve Güvenliği temel eğitimi aldınız mı? Sorusuna % 70,6 oranında evet, % 17,6 oranında hayır ve % 11,8 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada kadınların tamamı evet derken hayır diyenlerin tamamı erkektir. Erkeklerin % 19,5 oranında hayır dediğini görmekteyiz. Erkek çalışanların fidanlık dışındaki işlerde tercih edilmesi ve eğitim verilen tarihte izinli çalışan olması buna neden olmuş olabilir. Eğitim programlarının planlı ve önceden ilan edilerek yapılması bu oranı düşürebilir.

Tablo 17. Cinsiyete Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi

Soru No	Cevap sözel	Kadın	Erkek	Top.	Kadın Gn %	Erkek Gn %	Top. Gn %
30	Gerek yok	-	7	7	0,0	6,9	6,9
	6 ayda bir	9	62	71	8,8	60,8	69,6
	Yılda bir	1	20	21	1,0	19,6	20,6
	3 yılda bir	-	2	2	0,0	2,0	2,0
	5 yılda bir	-	1	1	0,0	1,0	1,0
31	Fidanlık konularını	1	32	33	1,0	31,4	32,4
	Genel ormancılık konularını	1	15	16	1,0	14,7	15,7
	Temel isg konularını	7	33	40	6,9	32,4	39,2
	Hiçbiri	1	12	13	1,0	11,8	12,7
32	Evet	10	82	92	9,8	80,4	90,2
	Hayır	-	3	3	0,0	2,9	2,9
	Kısmen	-	7	7	0,0	6,9	6,9
34	Evet	8	31	39	7,8	30,4	38,2
	Hayır	1	28	29	1,0	27,5	28,4
	Kısmen	1	33	34	1,0	32,4	33,3
35	Cevap yok	2	7	9	2,0	6,9	8,8
	İşverence daha çok değer görmeye başladım	-	20	20	0,0	19,6	19,6
	Çalışmalarımız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı	1	17	18	1,0	16,7	17,6
	Kişisel koruyucu	5	13	18	4,9	12,7	17,6

	donanım kullanmaya başladık						
35	Çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı	-	22	22	0,0	21,6	21,6
	Hiçbir değişiklik olmadı	2	13	15	2,0	12,7	14,7
36	Evet	1	30	31	1,0	29,4	30,4
	Hayır	-	12	12	0,0	11,8	11,8
	Kısmen	9	50	59	8,8	49,0	57,8

Soru 30. Kurumunuzca 6331 sayılı İSG kanunu ile ilgili eğitimleri hangi periyotlarda verilmeli? Sorusuna % 6,9 oranında gerek yok, % 69,6 oranında 6 ayda bir, % 20,6 oranında yılda bir, % 2,0 oranında 3 yılda bir ve % 1,0 oranında ise 5 yılda bir cevabı verilmiştir (Tablo 17). Eğitimler yılın bütün aylarında yapılarak İSG konusu çalışanların gündeminde sürekli sıcak tutulmalı; böylece İSG kültürünün gelişimine katkı sağlanacağı düşünülmekle birlikte çalışanların bu talepleri karşılanmış olacaktır.

Soru 31. Katıldığımız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? Sorusuna % 32,4 oranında fidanlık konularını, % 15,7 oranında genel ormancılık konularını, % 39,2 oranında temel İSG konularını ve % 12,7 oranında hiçbirini cevabını vermiştir (Tablo 17). Buradaki dağılım çalışanların fiili olarak yaptıkları iş ve İSG genel konularına dönük talepte bulunmaları çalışanların İSG konularını önemsendiği sonucunu vermektedir.

Soru 32. Sizce İSG eğitimleri gereklimi? Sorusuna % 90,2 oranında evet, % 2,9 hayır ve % 6,9 oranında kısmen cevabı verilmiştir (Tablo 17). Evet ve kısmen cevaplarının toplamı % 97,1 oranın da çıkması bu eğitimlerin çalışanlar açısından gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır. Kadınların tamamı eğitimleri gerekli görmektedir. İşyerininin fiziki koşulları ve çalışanlarının İSG kültürünün kanundan önceki ve sonraki durumları karşılaştırıldığında İSG kültürünün gözle görülür şekilde geliştiğini söylemek mümkündür.

Soru 33. İSG eğitimlerinde fidanlıktaki alet ekipman makinelerinin nasıl güvenli ve doğru kullanılabileceği konusunda bilgilendirildiniz mi? Sorusuna % 53,9 evet, % 14,7 hayır ve % 31,4 oranında kısmen cevabını vermiştir (Tablo 17). Kadınların tamamı evet cevabını verirken, erkeklerin % 16,3 oranında hayır cevabı verdiği görülmüştür.

Soru 34. Kişisel koruyucu donanımı etkin kullanma eğitimi verildi mi? Sorusuna % 38,2 oranında evet, % 28,4 oranında hayır ve % 33,3 oranında kısmen cevabı verilmiştir.

Burada kadınların evet erkeklerin ise hayır cevabını verme oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 35. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ve yapılan eğitimlerden sonra çalışma yaşamınızda sizin hissettiğiniz değişiklik oldu mu? Sorusuna % 76,5 oranında evet ve % 14,7 oranında hayır, % 8,8 oranında cevap verilmediği görülmektedir. Evet cevabını verenlerin % 21,6 oranında çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı, % 19,6 oranında İşverence daha çok değer vermeye başlandı, % 17,6 çalışmamız daha düzenli ve sistemli olmaya başlandı ve % 17,6 oranında kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık cevapları verilmiştir. % 76,5 oranında çok olumlu cevapların alınması kanunun çok olumlu ve değerli sonuçlarının alınmaya başlaması olarak görülmektedir. Burada erkek çalışanların kadın çalışanlara oranla daha yüksek oranda evet dediğini görmekteyiz.

Soru 36. Sizce 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazası ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olmuş mudur? Sorusuna % 30,4 oranında evet, % 11,8 oranında hayır ve % 57,8 oranında ise kısmen cevabı verilmiştir. Bu soruda evet ve kısmen cevaplarının toplam oranı % 88,2 dir. Bu da kanunun uygulamalarının olumlu sonuçlarıdır. Burada kadın çalışanların tamamı kısmen veya evet cevabını verdiğini görmekteyiz. Hayır cevabını verenlerin tamamının erkek olduğunu görüyoruz.

3.4.2 Medeni Duruma Göre İş Güvenliği Eğitimi

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği eğitimlerinin çalışanların bilinç düzeylerine etkilerini araştırmaya yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların medeni durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 29. İş Sağlığı ve Güvenliği temel eğitimi aldınız mı? Sorusuna % 70,6 oranında evet, % 17,6 oranında hayır ve % 11,8 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada evlilerin evet deme bekârların hayır deme oranları daha yüksektir. Kadın çalışanların tamamının evli olması ve bekar çalışanların tamamının erkek olmasına bağlayabiliriz. Erkek çalışanların fidanlık dışındaki işlerde tercih edilmesi ve eğitim verilen tarihte

izinli çalışan olması buna neden olmuş olabilir. Eğitim programlarının planlı ve önceden ilan edilerek yapılması bu oranı düşürebilir.

Soru 30. Kurumunuzca 6331 sayılı İSG kanunu ile ilgili eğitimleri hangi periyotlarda verilmeli? Sorusuna % 6,9 oranında gerek yok, % 69,6 oranında 6 ayda bir, % 20,6 oranında yılda bir, % 2,0 oranında 3 yılda bir ve % 1,0 oranında ise 5 yılda bir cevabı verilmiştir. Eğitimler için yıllık program yapılarak yani bütün yıla yayılacak şekilde yapılırsa çalışanların bu talepleri karşılanmış olur.

Soru 31. Katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? Sorusuna % 32,4 oranında fidanlık konularını, % 15,7 oranında genel ormancılık konularını, % 39,2 oranında temel İSG konularını ve % 12,7 oranında hiçbiri cevabını vermiştir. Buradaki dağılım oldukça iyidir.

Soru 32. Sizce İSG eğitimleri gereklimi? Sorusuna % 90,2 oranında evet, % 2,9 hayır ve % 6,9 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Evet ve kısmen cevaplarının toplamı % 97,1 oranında çıkması bu eğitimlerin çalışanlar açısından gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır. Bekâr çalışanların eğitim konularının yaptıkları iş ve temel İSG konularını kapsamaması konusundaki istekleri evli çalışanlara göre oransal olarak daha yüksektir. Bunu da bekâr çalışanların daha genç gruptan olması ve yaptıkları işi daha iyi öğrenme isteklerine bağlayabiliriz.

Soru 33. İSG eğitimlerinde fidanlıktaki alet ekipman makinelerinin nasıl güvenli ve doğru kullanılabileceği konusunda bilgilendirildiniz mi? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 31,4 oranında kısmen cevabını vermiştir. Bekârların evlilere oranla evet cevabını verme oranları daha yüksektir.

Soru 34. Kişisel koruyucu donanımı etkin kullanma eğitimi verildi mi? Sorusuna % 38,2 oranında evet, % 28,4 oranında hayır ve % 33,3 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Bekârların evlilere oranla evet cevabını verme oranları daha yüksektir.

Soru 35. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ve yapılan eğitimlerden sonra çalışma yaşamınızda sizin hissettiğiniz değişiklik oldu mu? Sorusuna % 76,5 oranında evet, % 14,7 oranında hayır, % 8,8 oranında cevap verilmediği ve cevabı verildiği görülmektedir. Evet, cevabını verenlerin % 21,6

oranında çalışma mekânımız daha güvenli olmaya başladı, % 19,6 oranında İşverence daha çok değer verilmeye başlandı, % 17,6 çalışmalarımız daha düzenli ve sistemli olmaya başlandı ve % 17,6 oranında kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık cevapları verilmiştir. % 76,5 oranında çok olumlu cevapların alınması kanunun çok olumlu ve değerli sonuçlarının alınmaya başlaması olarak görülmektedir. Burada evli çalışanların bekâr çalışanlara oranla daha yüksek oranda evet dediğini görmekteyiz.

Soru 36. Sizce 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazası ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olmuş mudur? Sorusuna % 30,4 oranında evet, % 11,8 oranında hayır ve % 57,8 oranında ise kısmen cevabı verilmiştir. Bu soruda evet ve kısmen cevaplarının toplam oranı % 88,2'dir. Bu da kanunun uygulamalarının olumlu sonuçlarıdır. Burada bekar çalışanların evli çalışanlara oranla daha fazla hayır cevabını verdiğini görüyoruz.

3.4.3 Yaş Grubuna Göre İş Güvenliği Eğitimi

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği eğitimlerinin çalışanların bilinç düzeylerine etkilerini araştırmaya yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların yaş durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 18. Yaş Duruma Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi

Soru No	Cevap sözel	15-18	19-30	31-40	41-50	50+	Top	15-18 Gn %	19-30 Gn %	31-40 Gn %	41-50 Gn %	50+ Gn %	Top Gn %
29	Evet	1	7	14	29	21	72	1,0	6,9	13,7	28,4	20,6	70,6
	Hayır	-	4	2	5	7	18	0,0	3,9	2,0	4,9	6,9	17,6
	Kısmen	-	1	2	6	3	12	0,0	1,0	2,0	5,9	2,9	11,8
30	Gerek yok	-	1	-	4	2	7	0,0	1,0	0,0	3,9	2,0	6,9
	6 ayda bir	1	9	12	27	22	71	1,0	8,8	11,8	26,5	21,6	69,6
	Yılda bir	-	2	5	9	5	21	0,0	2,0	4,9	8,8	4,9	20,6
	3 yılda bir	-	-	1	-	1	2	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	2,0
	5 yılda bir	-	-	-	-	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0
31	Fidanlıklarını	-	4	3	18	8	33	0,0	3,9	2,9	17,6	7,8	32,4
	Genel ormanlık konularını	-	1	5	5	5	16	0,0	1,0	4,9	4,9	4,9	15,7
	Temel işg konularını	1	5	9	13	12	40	1,0	4,9	8,8	12,7	11,8	39,2
	Hiçbiri	-	2	1	4	6	13	0,0	2,0	1,0	3,9	5,9	12,7
32	Evet	1	10	18	35	28	92	1,0	9,8	17,6	34,3	27,5	90,2
	Hayır	-	1	-	1	1	3	0,0	1,0	0,0	1,0	1,0	2,9
	Kısmen	-	1	-	4	2	7	0,0	1,0	0,0	3,9	2,0	6,9
33	Evet	1	8	9	17	20	55	1,0	7,8	8,8	16,7	19,6	53,9
	Hayır	-	-	4	7	4	15	0,0	0,0	3,9	6,9	3,9	14,7

33	Kısmen	-	4	5	16	7	32	0,0	3,9	4,9	15,7	6,9	31,4
34	Evet	1	5	7	13	13	39	1,0	4,9	6,9	12,7	12,7	38,2
	Hayır	-	3	5	14	7	29	0,0	2,9	4,9	13,7	6,9	28,4
	Kısmen	-	4	6	13	11	34	0,0	3,9	5,9	12,7	10,8	33,3
35	Cevap yok	-	3	3	2	1	9	0,0	2,9	2,9	2,0	1,0	8,8
	İşverence daha çok değer görmeye başladım	-	2	1	9	8	20	0,0	2,0	1,0	8,8	7,8	19,6
	Çalışmalarımız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı	-	3	5	6	4	18	0,0	2,9	4,9	5,9	3,9	17,6
	Kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık	1	2	4	6	5	18	1,0	2,0	3,9	5,9	4,9	17,6
	Çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı	-	2	4	8	8	22	0,0	2,0	3,9	7,8	7,8	21,6
	Hiçbir değişiklik olmadı	-	-	1	9	5	15	0,0	0,0	1,0	8,8	4,9	14,7
36	Evet	-	3	9	11	8	31	0,0	2,9	8,8	10,8	7,8	30,4
	Hayır	-	1	2	5	4	12	0,0	1,0	2,0	4,9	3,9	11,8
	Kısmen	1	8	7	24	19	59	1,0	7,8	6,9	23,5	18,6	57,8

Soru 29. İş Sağlığı ve Güvenliği temel eğitimi aldınız mı? Sorusuna % 70,6 oranında evet, % 17,6 oranında hayır ve % 11,8 oranında kısmen cevabı verilmiştir (Tablo 18). Burada 40 yaşından küçük yaş grubunun 40 yaşından büyük yaş grubuna oranla daha yüksek oranda hayır cevabını verdiğini görüyoruz.

Soru 30. Kurumunuzca 6331 sayılı İSG kanunu ile ilgili eğitimleri hangi periyotlarda verilmeli? Sorusuna % 6,9 oranında gerek yok, % 69,6 oranında 6 ayda bir, % 20,6 oranında yılda bir, % 2,0 oranında 3 yılda bir ve % 1,0 oranında ise 5 yılda bir cevabı verilmiştir. 40 yaşından küçük yaş grubunun 40 yaşından büyük yaş grubuna oranla eğitimlerin 6 ayda ya da yılda bir verilmesi şeklinde verilen cevaplarındaki oranının daha yüksek olduğu ayrıca eğitime gerek yok diyenlerin içinde 40 yaş üstü grubun yüksek oranda olması düşündürücüdür.

Soru 31. Katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? Sorusuna % 32,4 oranında fidanlık konularını, % 15,7 oranında genel ormancılık konularını, % 39,2 oranında temel İSG konularını ve % 12,7 oranında hiçbirini cevabını vermiştir (Tablo 18). Buradaki dağılım oldukça iyidir.

Soru 32. Sizce İSG eğitimleri gereklimi? Sorusuna % 90,2 oranında evet, % 2,9 hayır ve % 6,9 oranında kısmen cevabı verilmiştir (Tablo 18). Evet ve kısmen cevaplarının toplamı % 97,1 oranında çıkması bu eğitimlerin çalışanlar açısından gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Soru 33. İSG eğitimlerinde fidanlıktaki alet ekipman makinelerinin nasıl güvenli ve doğru kullanılabileceği konusunda bilgilendirildiniz mi? Sorusuna % 53,9 oranında

evet, % 14,7 oranında hayır ve % 31,4 oranında kısmen cevabını vermiştir (Tablo 18). 40 yaş altı grubun 40 yaş üstü gruba oranla daha fazla evet cevabını verdiğini görüyoruz.

Soru 34. Kişisel koruyucu donanımı etkin kullanma eğitimi verildi mi? Sorusuna % 38,2 oranında evet, % 28,4 oranında hayır ve % 33,3 oranında kısmen cevabı verilmiştir (Tablo 18). Burada 40 yaş altı grubun evet 40 yaş üstü grubun ise hayır cevabını verme oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 35. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ve yapılan eğitimlerden sonra çalışma yaşamınızda sizin hissettiğiniz değişiklik oldu mu? Sorusuna % 76,5 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 8,8 oranında cevap verilmediği ve cevabı verildiği görülmektedir (Tablo 18). Evet, cevabını verenlerin % 21,6 oranında çalışma mekânımız daha güvenli olmaya başladı, % 19,6 oranında İşverence daha çok değer verilmeye başlandı, % 17,6 çalışmamız daha düzenli ve sistemli olmaya başlandı ve % 17,6 oranında kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık cevapları verilmiştir. % 76,5 oranında çok olumlu cevapların alınması kanunun çok olumlu ve değerli sonuçlarının alınmaya başlaması olarak görülmektedir. Burada 40 yaş altı grubun 40 yaş üstü gruba oranla daha yüksek oranda evet dediğini görmekteyiz.

Soru 36. Sizce 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazası ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olmuş mudur? Sorusuna % 30,4 oranında evet, % 11,8 oranında hayır ve % 57,8 oranında ise kısmen cevabı verilmiştir. Bu soruda evet ve kısmen cevaplarının toplam oranı % 88,2'dir. Bu da kanunun uygulamalarının olumlu sonuçlarıdır.

3.4.4 Öğrenim Durumuna Göre İş Güvenliği Eğitimi

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği eğitimlerinin çalışanların bilinç düzeylerine etkilerini araştırmaya yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların öğrenim durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 29. İş Sağlığı ve Güvenliği temel eğitimi aldınız mı? Sorusuna % 70,6 oranında evet, % 17,6 oranında hayır ve % 11,8 oranında kısmen cevabı verilmiştir (Tablo 19).

Burada Yüksek lisans ve doktora eğitim grubunun tamamı ve fakülte grubunun büyük bir kısmı evet cevabını vermiştir. Hayır, cevabını verenlerin içindeki en yüksek oran ortaöğretim ve okuryazar grubudur. Ortaöğretim düzeyindekilerin hayır deme oranı % 50,0'dir. Orta öğretim ve okur-yazar grubu çalışanlarının fidanlık dışındaki işlerde tercih edilmesi ve eğitim verilen tarihte izinli çalışan olması buna neden olmuş olabilir. Eğitim programlarının planlı ve önceden ilan edilerek yapılması bu oranı düşürebilir.

Tablo 19. Öğrenim Duruma Göre İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Eğitimi Alınıp Alınmadığı

Soru No	Verilen cevap	Okur-yazar	İlköğretim	Ortaöğretim	Fakülte	Lisansüstü	Toplam	Okur-yazar %	İlköğretim %	Ortaöğretim %	Fakülte %	Lisansüstü %	Top. Gn %
29	Evet	3	23	28	13	5	72	4,2	31,9	38,9	18,1	6,9	70,6
	Hayır	4	2	9	3	-	18	22,2	11,1	50,0	16,7	0,0	17,6
	Kısmen	-	2	9	1	-	12	0,0	16,7	75,0	8,3	0,0	11,8

Soru 30. Kurumunuzca 6331 sayılı İSG kanunu ile ilgili eğitimleri hangi periyotlarda verilmeli? Sorusuna % 6,9 oranında gerek yok, % 69,6 oranında 6 ayda bir, % 20,6 oranında yılda bir, % 2,0 oranında 3 yılda bir ve % 1,0 oranında ise 5 yılda bir cevabı verilmiştir. Eğitimler için, yıllık programların yapılarak yani yıla sari şekilde yapılırsa çalışanların bu talepleri karşılanmış olur. Eğitime gerek yok diyenlerin tamamına yakını ilk ve orta öğretim düzeyindekiler.

Soru 31. Katıldığımız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? Sorusuna % 32,4 oranında fidanlık konularını, % 15,7 oranında genel ormancılık konularını, % 39,2 oranında temel İSG konularını ve % 12,7 oranında hiçbirini cevabını vermiştir (Tablo 20). Buradaki dağılım oldukça iyidir.

Tablo 20. Öğrenim Duruma Göre Kurumca İSG Eğitimlerinin Hangi Periyotlarda Verileceği.

Soru No	Verilen cevap	Okur-yazar	İlköğretim	Ortaöğretim	Fakülte	Lisansüstü	Toplam	Okur-yazar %	İlköğretim %	Ortaöğretim %	Fakülte %
31	Fidanlık konularını	-	13	15	5	-	33	0,0	39,4	45,5	15,2
	Genel ormancılık konularını	1	3	9	3	-	16	6,3	18,8	56,3	18,8
	Temel İSG konularını	3	9	18	5	5	40	7,5	22,5	45,0	12,5
	Hiçbiri	3	2	4	4	-	13	23,1	15,4	30,8	30,8

Soru 32. Sizce İSG eğitimleri gerekli mi? Sorusuna % 90,2 oranında evet, % 2,9 hayır ve % 6,9 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Evet ve kısmen cevaplarının toplamı % 97,1 oranında çıkması bu eğitimlerin çalışanlar açısından gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır. Fakülte ve daha yüksek düzeydeki eğitim grubunun tamamı eğitim gerekli görürken ilk ve orta öğretimin bir kısmı gereksiz görmektedir. Kısmen cevabını verenlerin tamamı ortaöğretim düzeyindekilerden oluşmaktadır.

Soru 33. İSG eğitimlerinde fidanlıktaki alet ekipman makinelerinin nasıl güvenli ve doğru kullanılacağı konusunda bilgilendirildiniz mi? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 31,4 oranında kısmen cevabını vermiştir. Burada eğitim düzeyi arttıkça evet cevabını verme oranının arttığını görmekteyiz.

Tablo 21. Öğrenim Duruma Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi

Soru No	Cevap sözel	Okur-yazar	İlköğretim	Ortaöğretim	Fakülte	Lisansüstü	Toplam	Okur-yazar Gn %	İlköğretim Gn %	Ortaöğretim Gn %	Fakülte Gn %	Lisansüstü Gn %	Top. Gn %
34	Evet	2	14	12	9	2	39	2,0	13,7	11,8	8,8	2,0	38,2
	Hayır	2	8	16	3	-	29	2,0	7,8	15,7	2,9	0,0	28,4
	Kısmen	3	5	18	5	3	34	2,9	4,9	17,6	4,9	2,9	33,3
35	Cevap yok	-	3	4	2	-	9	0,0	2,9	3,9	2,0	0,0	8,8
	İşverence daha çok değer görmeye başladım	1	6	11	2	-	20	1,0	5,9	10,8	2,0	0,0	19,6
	Çalışmalarımız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı	1	4	7	5	1	18	1,0	3,9	6,9	4,9	1,0	17,6
	Kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık	1	6	5	4	2	18	1,0	5,9	4,9	3,9	2,0	17,6
	Çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı	2	3	12	3	2	22	2,0	2,9	11,8	2,9	2,0	21,6
	Hiçbir değişiklik olmadı	2	5	7	1	-	15	2,0	4,9	6,9	1,0	0,0	14,7

Soru 34. Kişisel koruyucu donanımı etkin kullanma eğitimi verildi mi? Sorusuna % 38,2 oranında evet, % 28,4 oranında hayır ve % 33,3 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada eğitim düzeyi arttıkça evet, azaldıkça hayır deme oranlarının arttığı görülmektedir.

Soru 35. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ve yapılan eğitimlerden sonra çalışma yaşamınızda sizin hissettiğiniz değişiklik oldu mu? Sorusuna % 76,5 oranında evet, % 14,7 oranında hayır, % 8,8 oranında cevap verilmediği ve cevabı verildiği görülmektedir (Tablo 21). Evet, cevabını verenlerin % 21,6 oranında çalışma mekânımız daha güvenli olmaya başladı, % 19,6 oranında İşverence daha çok değer vermeye başlandı, % 17,6 çalışmamız daha düzenli ve sistemli olmaya başlandı ve % 17,6 oranında kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık cevapları verilmiştir. % 76,5 oranında çok olumlu cevapların alınması kanunun çok olumlu ve değerli sonuçlarının alınmaya başlaması olarak görülmektedir. Burada eğitim düzeyi azaldıkça evet cevabının oranı artmakta, eğitim düzeyi arttıkça evet oranının azaldığı görülmektedir.

Soru 36. Sizce 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazası ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olmuş mudur? Sorusuna % 30,4 oranında evet, % 11,8 oranında hayır ve % 57,8 oranında ise kısmen cevabı verilmiştir. Bu soruda evet ve kısmen cevaplarının toplam oranı % 88,2'dir. Bu da kanunun uygulamalarının olumlu sonuçlarıdır. Burada eğitim düzeyi azaldıkça evet deme oranlarının arttığı görülmektedir.

3.4.5 Unvan Durumuna Göre İş Güvenliği Eğitimi

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği eğitimlerinin çalışanların bilinç düzeylerine etkilerini araştırmaya yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların unvan durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Soru 29. İş Sağlığı ve Güvenliği temel eğitimi aldınız mı? Sorusuna % 70,6 oranında evet, % 17,6 oranında hayır ve % 11,8 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada İdareci, mühendis ve memur çalışanların büyük çoğunluğu evet derken işçilerde hayır deme oranlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 30. Kurumunuzca 6331 sayılı İSG kanunu ile ilgili eğitimleri hangi periyotlarda verilmeli? Sorusuna % 6,9 oranında gerek yok, % 69,6 oranında 6 ayda bir, % 20,6 oranında yılda bir, % 2,0 oranında 3 yılda bir ve % 1,0 oranında ise 5 yılda bir cevabı verilmiştir. Eğitimler için yıllık program yapılarak yani yıla sari şekilde yapılırsa çalışanların bu talepleri karşılanmış olur. Eğitime gerek yok diyenlerin tamamına yakınının işçilerden oluştuğu görülmektedir.

Soru 31. Katıldığımız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? Sorusuna % 32,4 oranında fidanlık konularını, % 15,7 oranında genel ormancılık konularını, % 39,2 oranında temel İSG konularını ve % 12,7 oranında hiçbirini cevabını vermiştir. Buradaki dağılım oldukça iyidir.

Soru 32. Sizce İSG eğitimleri gereklimi? Sorusuna % 90,2 oranında evet, % 2,9 hayır ve % 6,9 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Evet ve kısmen cevaplarının toplamı % 97,1 oranında çıkması bu eğitimlerin çalışanlar açısından gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır. İdareci, mühendis ve memur çalışanların tamamına yakını eğitimleri gerekli görmektedir.

Soru 33. İSG eğitimlerinde fidanlıktaki alet ekipman makinelerinin nasıl güvenli ve doğru kullanılabileceği konusunda bilgilendirildiniz mi? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 31,4 oranında kısmen cevabını vermiştir. İdareci, mühendis ve memur çalışanların tamamı evet cevabını verirken, işçi ve diğer çalışanların hayır cevabı oranlarının yüksek olduğu görülmüştür.

Soru 34. Kişisel koruyucu donanımı etkin kullanma eğitimi verildi mi? Sorusuna % 38,2 oranında evet, % 28,4 oranında hayır ve % 33,3 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada İdareci, mühendis ve memur çalışanların evet işçi ve diğer çalışanların ise hayır cevabını verme oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 35. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ve yapılan eğitimlerden sonra çalışma yaşamınızda sizin hissettiğiniz değişiklik oldu mu? Sorusuna % 76,5 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 8,8 oranında cevap verilmediği ve cevabı verildiği görülmektedir. Evet, cevabını verenlerin % 21,6 oranında çalışma mekânımız daha güvenli olmaya başladı, % 19,6 oranında İşverence daha çok değer verilmeye başlandı, % 17,6 çalışmamız daha düzenli ve sistemli

olmaya başlandı ve % 17,6 oranında kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık cevapları verilmiştir. % 76,5 oranında çok olumlu cevapların alınması kanunun çok olumlu ve değerli sonuçlarının alınmaya başlaması olarak görülmektedir. Burada İdareci, mühendis ve memur çalışanların işçi ve diğer çalışanlara oranla daha yüksek oranda evet dediğini görmekteyiz.

Soru 36. Sizce 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazası ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olmuş mudur? Sorusuna % 30,4 oranında evet, % 11,8 oranında hayır ve % 57,8 oranında ise kısmen cevabı verilmiştir. Bu soruda evet ve kısmen cevaplarının toplam oranı % 88,2'dir. Bu da kanunun uygulamalarının olumlu sonuçlarıdır. Burada İdareci, mühendis ve memur çalışanların tamamına yakını evet veya kısmen cevabını verdiğini görmekteyiz. Hayır, cevabını verenlerin büyük kısmını işçi ve diğer çalışanlar olduğunu görüyoruz.

3.4.6 Fiili Olarak Yapılan İş Durumuna Göre İş Güvenliği Eğitimi

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği eğitimlerinin çalışanların bilinç düzeylerine etkilerini araştırmaya yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların fiili olarak yaptığı iş durumuna göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 22. Fiili Olarak Yapılan İşe Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi

Soru No	Cevap sözel	Beden işçisi	Gübreleme, ilaçlama	Ambalaj, satış	Şoför	Ofis çalışanı	Toplam	Beden işçisi Gn %	Gübreleme, ilaçlama Gn %	Ambalaj, satış Gn %	Şoför Gn %	Ofis çalışanı Gn %	Top Gn %
29	Evet	31	1	-	17	23	72	30,4	1,0	0,0	16,7	22,5	70,6
	Hayır	9	-	-	4	5	18	8,8	0,0	0,0	3,9	4,9	17,6
	Kısmen	4	-	-	6	2	12	3,9	0,0	0,0	5,9	2,0	11,8
30	Gerek yok	5	-	-	1	1	7	4,9	0,0	0,0	1,0	1,0	6,9
	6 ayda bir	36	1	-	16	18	71	35,3	1,0	0,0	15,7	17,6	69,6
	Yılda bir	3	-	-	9	9	21	2,9	0,0	0,0	8,8	8,8	20,6
	3 yılda bir	-	-	-	1	1	2	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	2,0
	5 yılda bir	-	-	-	-	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0
31	Fidanlıklarını	16	1	-	10	6	33	15,7	1,0	0,0	9,8	5,9	32,4
	Genel ormancılık konularını	3	-	-	6	7	16	2,9	0,0	0,0	5,9	6,9	15,7
	Temel isg konularını	20	-	-	8	12	40	19,6	0,0	0,0	7,8	11,8	39,2
	Hiçbiri	5	-	-	3	5	13	4,9	0,0	0,0	2,9	4,9	12,7
33	Evet	25	-	-	18	12	55	24,5	0,0	0,0	17,6	11,8	53,9
	Hayır	8	1	-	1	5	15	7,8	1,0	0,0	1,0	4,9	14,7
	Kısmen	11	-	-	8	13	32	10,8	0,0	0,0	7,8	12,7	31,4
34	Evet	18	-	-	9	12	39	17,6	0,0	0,0	8,8	11,8	38,2
	Hayır	13	1	-	8	7	29	12,7	1,0	0,0	7,8	6,9	28,4
	Kısmen	13	-	-	10	11	34	12,7	0,0	0,0	9,8	10,8	33,3

35	Cevap yok	3	-	-	3	3	9	2,9	0,0	0,0	2,9	2,9	8,8
	İşverence daha çok değer görmeye başladım	11	-	-	5	4	20	10,8	0,0	0,0	4,9	3,9	19,6
	Çalışmalarımız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı	5	1	-	7	5	18	4,9	1,0	0,0	6,9	4,9	17,6
	Kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık	7	-	-	4	7	18	6,9	0,0	0,0	3,9	6,9	17,6
	Çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı	10	-	-	5	7	22	9,8	0,0	0,0	4,9	6,9	21,6
	Hiçbir değişiklik olmadı	8	-	-	3	4	15	7,8	0,0	0,0	2,9	3,9	14,7
36	Evet	1	1	-	1	1	1	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	1,0
	Hayır	2	-	-	2	2	2	2,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0
	Kısmen	3	-	-	3	3	3	2,9	0,0	0,0	2,9	2,9	2,9

Soru 29. İş Sağlığı ve Güvenliği temel eğitimi aldınız mı? Sorusuna % 70,6 oranında evet, % 17,6 oranında hayır ve % 11,8 oranında kısmen cevabı verilmiştir (Tablo 22). Burada Bedenen çalışanların Şoför ve ofis çalışanlarına oranla daha fazla hayır dediğini görmekteyiz.

Soru 30. Kurumunuzca 6331 sayılı İSG kanunu ile ilgili eğitimleri hangi periyotlarda verilmeli? Sorusuna % 6,9 oranında gerek yok, % 69,6 oranında 6 ayda bir, % 20,6 oranında yılda bir, % 2,0 oranında 3 yılda bir ve % 1,0 oranında ise 5 yılda bir cevabı verilmiştir (Tablo 22). Eğitimler için yıllık program yapılarak yani yıla sari şekilde yapılırsa çalışanların bu talepleri karşılanmış olur.

Soru 31. Katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? Sorusuna % 32,4 oranında fidanlık konularını, % 15,7 oranında genel ormancılık konularını, % 39,2 oranında temel İSG konularını ve % 12,7 oranında hiçbirini cevabını vermiştir (Tablo 22). Buradaki dağılım oldukça iyidir.

Soru 32. Sizce İSG eğitimleri gereklimi? Sorusuna % 90,2 evet, % 2,9 hayır ve % 6,9 kısmen cevabı verilmiştir (Tablo 22). Evet ve kısmen cevaplarının toplamı % 97,1 oranın da çıkması bu eğitimlerin çalışanlar açısından gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Soru 33. İSG eğitimlerinde fidanlıktaki alet ekipman makinelerinin nasıl güvenli ve doğru kullanılabileceği konusunda bilgilendirildiniz mi? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 31,4 oranında kısmen cevabını vermiştir (Tablo 22). Beden işçilerinin hayır deme oranları şoför ve ofis çalışanlarına oranla daha yüksektir.

Soru 34. Kişisel koruyucu donanımı etkin kullanma eğitimi verildi mi? Sorusuna % 38,2 oranında evet, % 28,4 oranında hayır ve % 33,3 oranında kısmen cevabı verilmiştir.

Burada beden işçilerinin hayır şoför ve ofis çalışanlarının evet cevabını verme oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 35. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ve yapılan eğitimlerden sonra çalışma yaşamınızda sizin hissettiğiniz değişiklik oldu mu? Sorusuna % 76,5 evet, % 14,7 hayır ve % 8,8 oranında cevap verilmediği ve cevabı verildiği görülmektedir (Tablo 22). Evet cevabını verenlerin % 21,6 oranında çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı, % 19,6 oranında İşverence daha çok değer vermeye başlandı, % 17,6 çalışmamız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı ve % 17,6 oranında kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık cevapları verilmiştir. % 76,5 oranında çok olumlu cevapların alınması kanunun çok olumlu ve değerli sonuçlarının alınmaya başlaması olarak görülmektedir. Burada şoför ve ofis çalışanlarının beden işçilerine oranla daha yüksek oranda evet dediğini görmekteyiz.

Soru 36. Sizce 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazası ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olmuş mudur? Sorusuna % 30,4 oranında evet, % 11,8 oranında hayır ve % 57,8 oranında ise kısmen cevabı verilmiştir (Tablo 22). Bu soruda evet ve kısmen cevaplarının toplam oranı % 88,2'dir. Bu da kanunun uygulamalarının olumlu sonuçlarıdır.

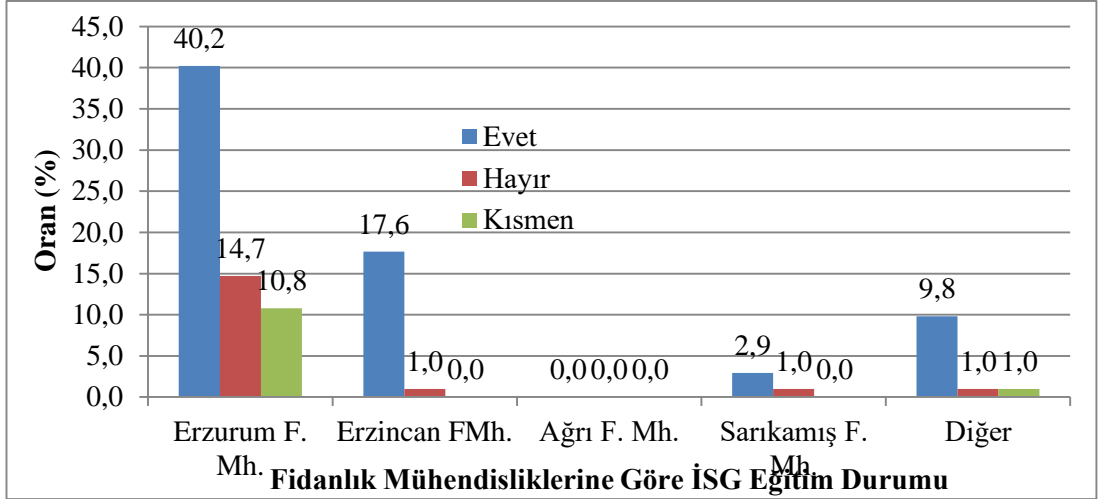
3.4.7 Görevli Olduğu Şeflik Durumuna Göre İş Güvenliği Eğitimi

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği eğitimlerinin çalışanların bilinç düzeylerine etkilerini araştırmaya yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların görevli olduğu şefliğe göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır. Bu kapsamda İSG temel eğitiminin alınıp alınmadığına yönelik olarak ankette sorulan soruya verilen cevaplarla ilgili hazırlanan bilgiler Tablo 23'de verilmiştir.

Tablo 23. Görevli Olduğu Şefliğe Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi

Soru No	Verilen cevaplar	Erzurum F. Mh.	Erzincan FMh.	Ağrı F. Mh.	Sarıkaş F. Mh.	Diğer	Top.	Erzurum F. Mh. Gn %	Erzincan F. Mh. Gn %	Ağrı F. Mh. Gn %	Sarıkaş F. Mh. Gn %	Diğer Gn %	Top. Gn %
29	Evet	41	18	-	3	10	72	40,2	17,6	0,0	2,9	9,8	70,6
	Hayır	15	1	-	1	1	18	14,7	1,0	0,0	1,0	1,0	17,6
	Kısmen	11	-	-	-	1	12	10,8	0,0	0,0	0,0	1,0	11,8
30	Gerek yok	7	-	-	-	-	7	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	6,9
	6 ayda bir	45	19	3	3	4	71	44,1	18,6	2,9	2,9	3,9	69,6
	Yılda bir	14	-	1	1	6	21	13,7	0,0	1,0	1,0	5,9	20,6
	3 yılda bir	1	-	-	-	1	2	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,0
	5 yılda bir	-	-	-	-	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0
31	Fidanlık konularını	25	6	-	1	1	33	24,5	5,9	0,0	1,0	1,0	32,4
	Genel ormancılık konularını	10	1	-	2	3	16	9,8	1,0	0,0	2,0	2,9	15,7
	Temel İSG konularını	22	10	-	-	8	40	21,6	9,8	0,0	0,0	7,8	39,2
	Hiçbiri	10	2	-	1	-	13	9,8	2,0	0,0	1,0	0,0	12,7
32	Evet	57	19	-	4	12	92	55,9	18,6	0,0	3,9	11,8	90,2
	Hayır	3	-	-	-	-	3	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9
	Kısmen	7	-	-	-	-	7	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	6,9
33	Evet	34	16	-	2	3	55	33,3	15,7	0,0	2,0	2,9	53,9
	Hayır	13	1	-	-	1	15	12,7	1,0	0,0	0,0	1,0	14,7
	Kısmen	20	2	-	2	8	32	19,6	2,0	0,0	2,0	7,8	31,4
34	Evet	21	12	-	2	4	39	20,6	11,8	0,0	2,0	3,9	38,2
	Hayır	22	5	-	-	2	29	21,6	4,9	0,0	0,0	2,0	28,4
	Kısmen	24	2	-	2	6	34	23,5	2,0	0,0	2,0	5,9	33,3
35	Cevap yok	5	3	-	-	1	9	4,9	2,9	0,0	0,0	1,0	8,8
35	İşverence daha çok değer görmeye başladım	17	2	-	-	1	20	16,7	2,0	0,0	0,0	1,0	19,6
	Çalışmalarımız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı	10	2	-	2	4	18	9,8	2,0	0,0	2,0	3,9	17,6
	Kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık	7	8	-	-	3	18	6,9	7,8	0,0	0,0	2,9	17,6
	Çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı	18		-	2	2	22	17,6	0,0	0,0	2,0	2,0	21,6
	Hiçbir değişiklik olmadı	10	4	-		1	15	9,8	3,9	0,0	0,0	1,0	14,7
36	Evet	24	2	-	3	2	31	23,5	2,0	0,0	2,9	2,0	30,4
	Hayır	11		-	1		12	10,8	0,0	0,0	1,0	0,0	11,8
	Kısmen	32	17	-	-	10	59	31,4	16,7	0,0	0,0	9,8	57,8

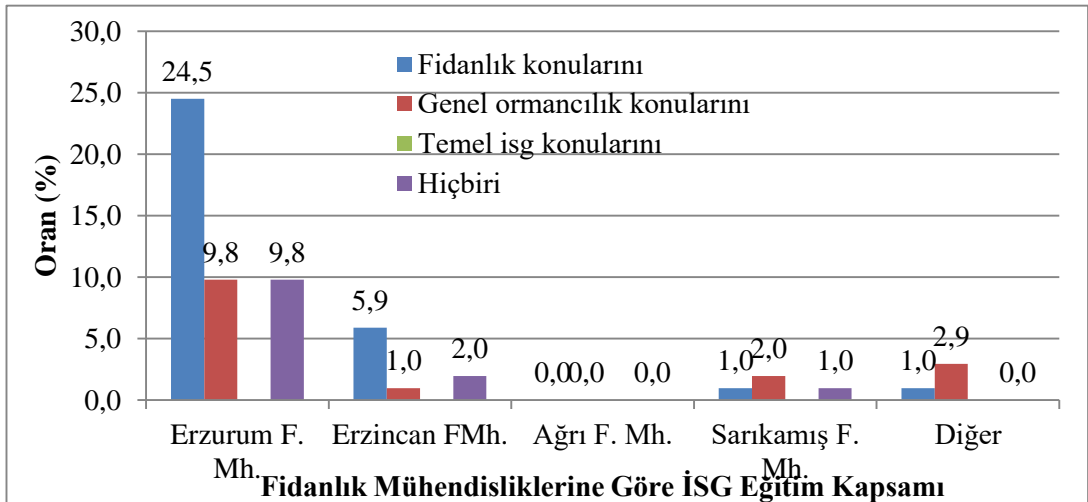
Soru 29. İş Sağlığı ve Güvenliği temel eğitimi aldınız mı? Sorusuna % 70,6 oranında evet, % 17,6 oranında hayır ve % 11,8 oranında kısmen cevabı verilmiştir (Tablo 23). Burada Erzincan ve diğer taşra şefliklerinin tamamına yakını evet derken hayır diyenlerin büyük kısmını Erzurum (Merkez) şefliği çalışanlarından oluşmaktadır (Şekil 4).

Şekil 4. İSG Temel Eğitiminin Alınıp Alınmadığı

Soru 30. Kurumunuzca 6331 sayılı İSG kanunu ile ilgili eğitimleri hangi periyotlarda verilmeli? Sorusuna % 6,9 oranında gerek yok, % 69,6 oranında 6 ayda bir, % 20,6 oranında yılda bir, % 2,0 oranında 3 yılda bir ve % 1,0 oranında ise 5 yılda bir cevabı verilmiştir. Eğitimler için yıllık program yapılarak yani yıla sari şekilde yapılırsa çalışanların bu talepleri karşılanmış olur. Eğitime gerek yok diyenlerin tamamı Erzurum (merkez) şefliği çalışanlarından oluşmaktadır.

Soru 31. Katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? Sorusuna % 32,4 oranında fidanlık konularını, % 15,7 oranında genel ormancılık konularını, % 39,2 oranında temel İSG konularını ve % 12,7 oranında hiçbirini vermiştir (Şekil 5).

Şekil 5. Yapılan İSG Eğitimlerinin Kapsamı

Soru 32. Sizce İSG eğitimleri gereklimi? Sorusuna % 90,2 oranında evet, % 2,9 hayır ve % 6,9 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Evet ve kısmen cevaplarının toplamı % 97,1 oranında çıkması bu eğitimlerin çalışanlar açısından gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır. Erzincan ve diğer taşra şeflikleri çalışanlarının tamamı eğitimleri gerekli görmektedir.

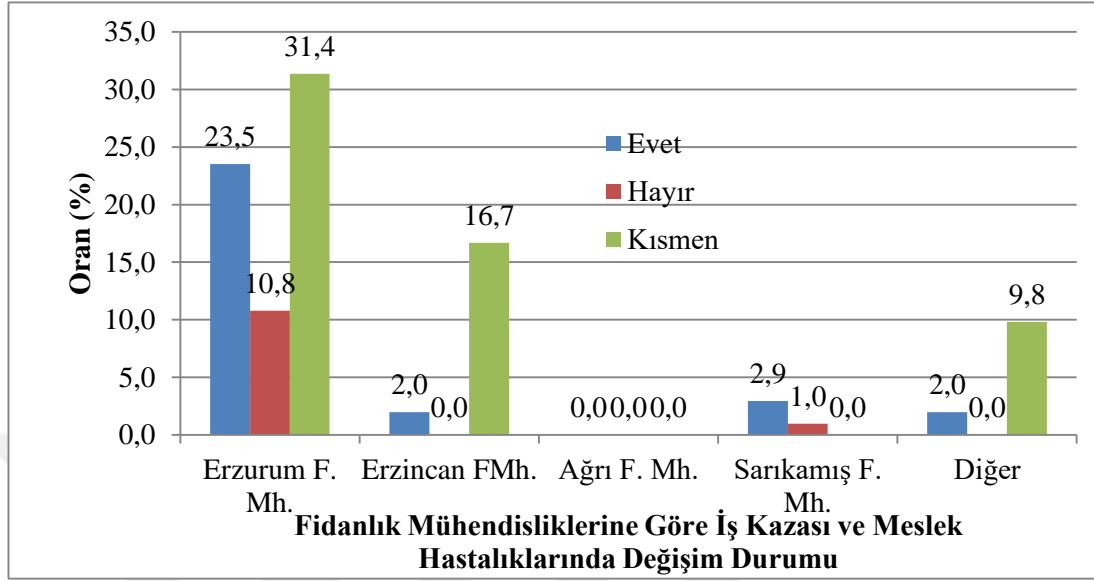
Soru 33. İSG eğitimlerinde fidanlıktaki alet ekipman makinelerinin nasıl güvenli ve doğru kullanılacağı konusunda bilgilendirildiniz mi? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 31,4 oranında kısmen cevabını vermiştir. Erzincan ve diğer taşra şeflikleri çalışanlarının tamamına yakını evet cevabını vermiştir.

Soru 34. Kişisel koruyucu donanımı etkin kullanma eğitimi verildi mi? Sorusuna % 38,2 oranında evet, % 28,4 oranında hayır ve % 33,3 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Erzincan ve diğer taşra şeflikleri çalışanlarının büyük çoğunluğu evet cevabını vermiştir.

Soru 35. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ve yapılan eğitimlerden sonra çalışma yaşamınızda sizin hissettiğiniz değişiklik oldu mu? Sorusuna % 76,5 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 8,8 oranında cevap verilmediği ve cevabı verildiği görülmektedir. Evet cevabını verenlerin % 21,6 oranında çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı, % 19,6 oranında İşverence daha çok değer vermeye başladı, % 17,6 çalışmamız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı ve % 17,6 oranında kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık cevapları verilmiştir. % 76,5 oranında çok olumlu cevapların alınması kanunun çok olumlu ve değerli sonuçlarının alınmaya başlaması olarak görülmektedir. Burada Erzincan ve diğer taşra şeflikleri çalışanlarının Erzurum (Merkez) şefliği çalışanlarına oranla daha yüksek oranda evet dediğini görmekteyiz.

Soru 36. Sizce 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazası ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olmuş mudur? Sorusuna % 30,4 oranında evet, % 11,8 oranında hayır ve % 57,8 oranında ise kısmen cevabı verilmiştir. Bu soruda evet ve kısmen cevaplarının toplam oranı % 88,2'dir (Şekil 6). Bu da kanunun uygulamalarının olumlu sonuçlarıdır. Burada Erzincan ve diğer taşra şeflikleri çalışanlarının tamamına yakını kısmen veya evet cevabını verdiğini

görmekteyiz. Hayır cevabını verenlerin tamamına yakını Erzurum (Merkez) şefliği çalışanları olduğunu görüyoruz.

Şekil 6. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Yürürlüğe Girmesinden Sonra Fidanlıktaki İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Sayısında Azalma Olup Olmadığı

3.4.8 Çalışma Süresine Göre İş Güvenliği Eğitimi

Fidanlıktaki mevcut iş güvenliği eğitimlerinin çalışanların bilinç düzeylerine etkilerini araştırmaya yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevapların istatistik sonuçları, çalışanların çalışma süresine göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular soru sırasına göre ele alınmıştır.

Tablo 24. Toplam Çalışma Süresine Göre Mevcut İş Güvenliği Eğitimi

Soru No	Cevap sözel	1 yıldan az	1-5 yıl	6-15 yıl	16-25 yıl	25 yıldan fazla	Top	1 yıldan az Gn %	1-5 yıl Gn %	6-15 yıl Gn %	16-25 yıl Gn %	25 yıldan fazla Gn %	Top Gn %
29	Evet	7	12	8	17	28	72	6,9	11,8	7,8	16,7	27,5	70,6
	Hayır	4	4	2	5	3	18	3,9	3,9	2,0	4,9	2,9	17,6
	Kısmen	2	1	3	1	5	12	2,0	1,0	2,9	1,0	4,9	11,8
30	Gerek yok	2		1	2	2	7	2,0	0,0	1,0	2,0	2,0	6,9
	6 ayda bir	7	16	5	17	26	71	6,9	15,7	4,9	16,7	25,5	69,6
	Yılda bir	3	1	7	4	6	21	2,9	1,0	6,9	3,9	5,9	20,6
	3 yılda bir	1	-	-	-	1	2	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,0
	5 yılda bir	-	-	-	-	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0
31	Fidanlık konularını	4	3	4	9	13	33	3,9	2,9	3,9	8,8	12,7	32,4
	Genel ormancılık konularını	2	3	2	4	5	16	2,0	2,9	2,0	3,9	4,9	15,7
	Temel işg konularını	3	9	6	7	15	40	2,9	8,8	5,9	6,9	14,7	39,2
	Hiçbiri	4	2	1	3	3	13	3,9	2,0	1,0	2,9	2,9	12,7

32	Evet	11	16	11	21	33	92	10,8	15,7	10,8	20,6	32,4	90,2
	Hayır	1	1	-	-	1	3	1,0	1,0	0,0	0,0	1,0	2,9
	Kısmen	1	-	2	2	2	7	1,0	0,0	2,0	2,0	2,0	6,9
33	Evet	8	7	7	10	23	55	7,8	6,9	6,9	9,8	22,5	53,9
	Hayır	1	5	1	1	7	15	1,0	4,9	1,0	1,0	6,9	14,7
	Kısmen	4	5	5	12	6	32	3,9	4,9	4,9	11,8	5,9	31,4
34	Evet	6	6	5	6	16	39	5,9	5,9	4,9	5,9	15,7	38,2
	Hayır	3	6	2	7	11	29	2,9	5,9	2,0	6,9	10,8	28,4
	Kısmen	4	5	6	10	9	34	3,9	4,9	5,9	9,8	8,8	33,3
35	Cevap yok	3	2	1		3	9	2,9	2,0	1,0	0,0	2,9	8,8
	İşverence daha çok değer görmeye başladım	4	2	1	6	7	20	3,9	2,0	1,0	5,9	6,9	19,6
	Çalışmalarımız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı	3	2	4	3	6	18	2,9	2,0	3,9	2,9	5,9	17,6
	Kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık	1	4	2	3	8	18	1,0	3,9	2,0	2,9	7,8	17,6
	Çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı	1	4	3	7	7	22	1,0	3,9	2,9	6,9	6,9	21,6
	Hiçbir değişiklik olmadı	1	3	2	4	5	15	1,0	2,9	2,0	3,9	4,9	14,7

Soru 29. İş Sağlığı ve Güvenliği temel eğitimi aldınız mı? Sorusuna % 70,6 oranında evet, % 17,6 oranında hayır ve % 11,8 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada 15 yıldan fazla çalışanların evet, 15 yıldan az çalışanların ise hayır deme oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 30. Kurumunuzca 6331 sayılı İSG kanunu ile ilgili eğitimleri hangi periyotlarda verilmeli? Sorusuna % 6,9 oranında gerek yok, % 69,6 oranında 6 ayda bir, % 20,6 oranında yılda bir, % 2,0 oranında 3 yılda bir ve % 1,0 oranında ise 5 yılda bir cevabı verilmiştir. Eğitimler için yıllık program yapılarak yani yıla sari şekilde yapılırsa çalışanların bu talepleri karşılanmış olur. Soru 31. Katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? Sorusuna % 32,4 oranında fidanlık konularını, % 15,7 oranında genel ormancılık konularını, % 39,2 oranında temel İSG konularını ve % 12,7 oranında hiçbirini cevabını vermiştir. Buradaki dağılım oldukça iyidir.

Soru 32. Sizce İSG eğitimleri gereklimi? Sorusuna % 90,2 oranında evet, % 2,9 hayır ve % 6,9 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Evet ve kısmen cevaplarının toplamı % 97,1 oranında çıkması bu eğitimlerin çalışanlar açısından gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Soru 33. İş eğitimlerinde fidanlıktaki alet ekipman makinelerinin nasıl güvenli ve doğru kullanılabileceği konusunda bilgilendirildiniz mi? Sorusuna % 53,9 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 31,4 oranında kısmen cevabını vermiştir.

Soru 34. Kişisel koruyucu donanımı etkin kullanma eğitimi verildi mi? Sorusuna % 38,2 oranında evet, % 28,4 oranında hayır ve % 33,3 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada 15 yıldan az çalışanların evet 15 yıldan fazla çalışanların ise hayır cevabını verme oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 35. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ve yapılan eğitimlerden sonra çalışma yaşamınızda sizin hissettiğiniz değişiklik oldu mu? Sorusuna % 76,5 oranında evet, % 14,7 oranında hayır ve % 8,8 oranında cevap verilmediği ve cevabı verildiği görülmektedir. Evet cevabını verenlerin % 21,6 oranında çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı, % 19,6 oranında İşverence daha çok değer vermeye başlandı, % 17,6 çalışmamız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı ve % 17,6 oranında kişisel koruyucu donanım kullanmaya başladık cevapları verilmiştir. % 76,5 oranında çok olumlu cevapların alınması kanunun çok olumlu ve değerli sonuçlarının alınmaya başlaması olarak görülmektedir. Burada cevap vermeyen ve hiçbir değişiklik olmadı diyenlerin oranı 15 yıldan fazla çalışanlara oranla daha yüksektir.

Soru 36. Sizce 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazası ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olmuş mudur? Sorusuna % 30,4 oranında evet, % 11,8 oranında hayır ve % 57,8 oranında ise kısmen cevabı verilmiştir. Bu soruda evet ve kısmen cevaplarının toplam oranı % 88,2'dir. Bu da kanunun uygulamalarının olumlu sonuçlarıdır. Burada 15 yıldan az çalışanların hayır deme oranları 15 yıldan fazla çalışanlara göre daha yüksektir.

3.5 Khi Kare Analiz Sonuçları

Anket sorularına verilen cevaplar sayısal hale dönüştürüldükten sonra verilerin tamamı üzerinde analizler yapılmış, frekans ve yüzde değerleri ortaya konulmuştur. Bu anket sorularından 6'sı bağımsız 19'u bağımlı değişken üzerinde Khi kare testi uygulanmıştır. Bu testler sonunda 3 bağımsız 5 bağımlı değişken arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yapılan Khi kare analizi sonuçları ve değerlendirmeleri aşağıda açıklanmıştır.

Bu çalışmada Khi Kare Analizi sonucu ilk rakam bağımlı değişken ve ikinci rakam da bağımsız değişken olmak üzere istatistiki ilişki bulunan değişkenler yazılmıştır. Bu ilişkiler anket sorularında yer alan ana başlıklar bazında sırayla verilmiştir.

3.5.1 Fidanlıkta Çalışma Koşulları

Bu başlıkla ilgili olarak H_0 hipotezi: “Çalışma koşulları ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidanlık ve çalışma süresi arasında bir ilişki yoktur” olarak belirlenmiş olup, analizlerde bağımlı değişken olarak alınan çalışma koşulları 14 sorudan oluşmuştur. Fidanlık çalışanları hakkında genel bilgiler başlığında ise ankete katılanların cinsiyet, medeni durum ve yaş gibi kişisel bilgilerinin yer aldığı ve bağımsız değişken olarak işleme sokulan 8 adet bilgi khi kare analizine tabii tutulmuştur. Bu değişkenler arasında $14 \times 8=112$ adet ilişkiden yalnızca 2 adedinde anlamlı ilişki bulunmuştur. Bunlar;

1 (Cinsiyet)-10 (Çalışma Mekanı ve Çalışma Koşulları İle İlgili Düzenlemelerde Görüşünüze Başvuruluyor mu?)

6 (Fiili Olarak Yaptığınız İş Nedir?)-12 (Çalıştığınız Birimde Yeterli Güvenlik Önlemleri Alınıyor mu?)

Bu 2 değişkene ilişkin Khi kare analizlerinde istatistiki düzeyde anlamlı ilişki bulunmuş ve H_0 hipotezi reddedilmiş, diğer değişkenler arasında (110 adet) yapılan Khi kare analizinde istatistiki düzeyde anlamlı bir ilişki bulamadığından dolayı H_0 hipotezi kabul edilmiştir. İlişki bulunan değişkenlere ait detaylı analiz bilgileri aşağıda başlık altında verilmiştir.

Cinsiyet ile Çalışma Mekanı ve Çalışma Koşulları İle İlgili Düzenlemelerde Görüşünüze Başvuruluyor Mu Arasındaki İlişki

Çalışma mekanı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? sorusuna verilen cevaplarda, cinsiyetler (bayan/erkek) arasında istatistiki olarak farkın olup olmadığı araştırılmış ve anlamlı düzeyde fark olduğu analiz sonucunda tespit edilmiştir. Bu soruya ankete katılan 102 kişiden 101’i cevap vermiş, 1 kişi ise bu soruya cevap vermemiştir (Tablo 25).

Tablo 25. Cinsiyet ile Çalışma Mekânı ve Çalışma Koşulları Arasındaki İlişki

Çalışma Mekânı ve Koşulları	Cinsiyet			
	Kadın		Erkek	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	2	20,0	43	47,3
Hayır	8	80,0	22	24,2
Kısmen	0	0,0	26	28,6
Toplam	10	100,0	91	100,0

Khi kare hesap=13.812; sd 2; 0,01<0,05

Değişkenler arası çapraz tablo incelendiğinde bu soruya ankete katılan 10 bayandan 8'inin hayır cevabı verdiği bunun bayanlar arasında oransal açıdan % 80'e karşılık geldiği, tüm grup içerisinde evet cevabı verenlerin toplamının 45 olduğu, bu soruya bayanlardan sadece 2'sinin evet dediği, aynı tabloda erkeklerden bu soruya 43'ünün evet, 22'sinin hayır ve 26'sının da kısmen cevabını verdikleri, oransal değerlerin de yine çizelgede gösterilen değerlerde olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak bakıldığında ankete katılan tüm kişilerin 45'inin evet, 30'unun hayır ve 26'sının da kısmen cevaplarını verdikleri anlaşılmıştır.

Bayan ve Erkek gruplar arasında sorulan Çalışma mekanı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu? sorusuna verilen 3 cevap (Evet, Hayır ve Kısmen) düzeyine göre cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu analizde Khi Kare değerinin 0,05'ten küçük olduğu, bayan ve erkeklerin belirgin şekilde bu soruya farklı cevap verdikleri belirlenmiştir.

Bu sonuca göre, H_0 varsayımlarımızdan birincisi olan "Çalışma koşulları ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidanlık ve çalışma süresi arasında bir ilişki yoktur" varsayımında çalışma koşulları ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olup H_0 hipotezi reddedilmiştir.

Fiili Olarak Yapılan İş İle Çalıştığınız Birimde Yeterli Güvenlik Önlemleri Alınıyor Mu Arasındaki İlişki

Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? sorusuna verilen cevaplarda fiili olarak yapılan iş (beden işçisi, Gübreleme-İlaçlama çalışanı, Ambalaj-Satış çalışanı, şoför ve ofis çalışanı) grupları arasında istatistiki olarak farkın olup olmadığı araştırılmış ve anlamlı düzeyde fark olduğu analiz sonucunda tespit edilmiştir. Ankete katılan 102 kişinin tamamı bu soruya cevap vermiştir (Tablo 26).

Tablo 26. Fiili Olarak Yapılan İş ile Güvenlik Önlemleri Arasındaki İlişki

Güvenlik Önlemleri	Fiili Olarak Yapılan İş							
	Beden İşçisi		Gübreleme-İlaçlama çalışanı		Ambalaj Satış Çalışanı		Şoför ve Ofis çalışanı	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	18	40,9	0	0,0	15	55,6	22	73,3
Hayır	14	31,8	1	100,0	4	14,8	2	6,7
Kısmen	12	27,3	0	0,0	8	29,6	6	20,0
Toplam	44	100,0	1	100,0	27	100,0	30	100,0

Khi kare hesap=13.896; sd 6; 0,031<0,05

Değişkenler arası çapraz tablo incelendiğinde bu soruya ankete katılan 44 beden işçisinin 14'ünün hayır cevabı verdiği bunun kendi grubu içindeki oranının % 31,8'e karşılık geldiği, diğer gruplara ve geneldeki hayır oranına göre yüksek bir düzeyde olduğu görülmektedir. Bu soruya Gübreleme ve ilaçlama işinde çalışan 1 çalışan da hayır cevabını vermiştir. Diğer gruplardan 27 kişilik ambalaj-satış çalışanının 15'i evet, 4'ü hayır ve 8 kişisi de kısmen cevabını vermiştir. Yine 30 kişilik şoför ve ofis çalışanından 22 kişisi evet, 2 kişi hayır ve 6 kişisi de kısmen cevabını vermiştir. Bu soruya hayır cevabını verenlerin içinde en yüksek oran beden işçilerinde görülmektedir. Genel olarak bakıldığında ankete katılan tüm kişilerin 55'inin evet, 21'inin hayır ve 26'sının da kısmen cevaplarını vermiştir.

Beden işçisi, Gübreleme-İlaçlama çalışanı, Ambalaj-Satış çalışanı, Şoför ve Ofis çalışanı grupları arasında sorulan "Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu?" sorusu karşısında verilen 3 cevap (Evet, Hayır ve Kısmen) düzeyine göre

gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu analizde Khi kare değerinin 0,05'ten küçük olduğu, grupların belirgin şekilde bu soruya farklı cevap verdikleri belirlenmiştir.

Çalışma koşulları içerisinde yer alan “çalıştığımız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu?” bağımlı değişkeni ile bağımsız değişken olan “fiili olarak yapılan iş” değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olup H_0 hipotezi reddedilmiştir.

3.5.2 Çalışanların Sağlık Durumu

Bu başlıkla ilgili olarak H_0 hipotezi: “Çalışanların sağlık durumu ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidanlık ve çalışma süresi arasında bir ilişki yoktur” olarak belirlenmiş olup, analizlerde bağımlı değişken olarak alınan, çalışanların sağlık durumu 3 sorudan oluşmuştur. Fidanlık çalışanları hakkında genel bilgiler başlığında ise ankete katılanların cinsiyet, medeni durum ve yaş gibi kişisel bilgilerinin yer aldığı ve bağımsız değişken olarak işleme sokulan 8 adet bilgi, Khi kare analizine tabii tutulmuştur. Bu değişkenler arasında $3 \times 8 = 24$ adet ilişkiden yalnızca 1 adedinde anlamlı ilişki bulunmuştur. Bu ilişki;

6 (Fiili Olarak Yaptığınız İş Nedir?) - 23 (Fidanlık Çalışmalarından Kaynaklandığınızı Düşündüğünüz Herhangi Bir Sağlık Probleminiz Var mı?) bağımsız ve bağımlı değişkenler arasında istatistiki olarak anlamlı düzeyde ilişki tespit edilmiştir.

Bu 2 değişkene ilişkin Khi kare analizlerinde istatistiki düzeyde anlamlı ilişki bulunmuş ve H_0 hipotezi reddedilmiş, diğer değişkenler arasında (23 adet) yapılan Khi kare analizinde istatistiki düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmadığından dolayı H_0 hipotezi kabul edilmiştir. İlişki bulunan değişkenlere ait detaylı analiz bilgileri aşağıda başlık altında verilmiştir.

Fiili Olarak Yapılan İş ile Sağlık Problemleri Arasındaki İlişki

Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? Sorusuna verilen cevaplarda fiili olarak yapılan iş (beden işçisi, Gübreleme-İlaçlama çalışanı, Ambalaj-Satış çalışanı, şoför ve ofis çalışanı) grupları

arasında istatistiki olarak farkın olup olmadığı araştırılmış ve anlamlı düzeyde fark olduğu analiz sonucunda tespit edilmiştir. Ankete katılan 102 kişinin tamamı bu soruya cevap vermiştir (Tablo 27).

Tablo 27. Fiili Olarak Yapılan İş ile Sağlık Problemleri Arasındaki İlişki

Sağlık Problemleri	Fiili Olarak Yapılan İş							
	Beden İşçisi		Gübreleme-İlaçlama çalışanı		Şoför		Ofis çalışanı	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	11	25,0	0	0,0	2	7,4	0	0,0
Hayır	31	70,5	1	100,0	20	74,1	29	96,7
Kısmen	2	4,5	0	0,0	5	18,5	1	3,3
Toplam	44	100,0	1	100,0	27	100,0	30	100,0

Khi kare hesap=16.849; sd 6; 0,01<0,05

Değişkenler arası çapraz tablo incelendiğinde bu soruya ankete katılan 44 beden işçisinin 11'inin evet cevabı verdiği bunun kendi grubu içindeki oranının % 25,0'a karşılık geldiği, diğer gruplara ve geneldeki evet oranına göre yüksek bir düzeyde olduğu görülmektedir. Bu soruya Gübreleme ve ilaçlama işinde çalışan 1 kişi hayır cevabını vermiştir. Diğer gruplardan 27 kişilik ambalaj-satış çalışanının 2'si evet, 20'si hayır ve 5 kişisi de kısmen cevabını vermiştir. Yine 30 kişilik şoför ve ofis çalışanından hiçbiri evet cevabını vermezken, 29 kişi hayır ve 1 kişisi de kısmen cevabını vermiştir. Bu soruya evet cevabını verenlerin içinde en yüksek oran beden işçilerinde görülmektedir. Genel olarak bakıldığında ankete katılan tüm kişilerin 13'ünün evet, 81'inin hayır ve 8'inin de kısmen cevaplarını verdiği görülmektedir.

Beden işçisi, Gübreleme-İlaçlama çalışanı, Ambalaj-Satış çalışanı, Şoför ve Ofis çalışanı grupları arasında sorulan "Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı?" sorusu karşısında verilen 3 cevap (Evet, Hayır ve Kısmen) düzeyine göre gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu analizde Khi Kare değerinin 0,05'ten küçük olduğu, grupların belirgin şekilde bu soruya farklı cevap verdikleri belirlenmiştir.

Çalışanların sağlık durumu başlığında yer alan “fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı” bağımlı değişkeni ile fiili olarak yapılan iş bağımsız değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olup H_0 hipotezi reddedilmiştir.

3.5.3 Mevcut İş Güvenliği Uygulamaları

Bu başlıkla ilgili olarak çalışmanın üçüncü sırada yer alan H_0 hipotezi: “İş güvenliği uygulamaları ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidanlık ve çalışma süresi arasında bir ilişki yoktur” olarak belirlenmiş olup, analizlerde bağımlı değişken olarak alınan mevcut iş güvenliği uygulamaları 3 sorudan oluşmuştur. Fidanlık çalışanları hakkında genel bilgiler başlığında ise ankete katılanların cinsiyet, medeni durum ve yaş gibi kişisel bilgilerinin yer aldığı ve bağımsız değişken olarak işleme sokulan 8 adet değişken Khi kare analizine tabii tutulmuştur. Bu değişkenler arasında $3 \times 8=24$ adet ilişkiden herhangi bir anlamlı ilişki bulunmamıştır. Bu nedenle H_0 hipotezi kabul edilmiştir.

3.5.4 Mevcut İSG Eğitimlerinin Değerlendirilmesi

Bu başlıkla ilgili olarak H_0 hipotezi: “İş güvenliği eğitimleri ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidanlık ve çalışma süresi arasında bir ilişki yoktur” olarak belirlenmiş olup, analizlerde bağımlı değişken olarak alınan mevcut İSG eğitimleri 8 sorudan oluşmuştur. Fidanlık çalışanları hakkında genel bilgiler başlığında ise ankete katılanların cinsiyet, medeni durum ve yaş gibi kişisel bilgilerinin yer aldığı ve bağımsız değişken olarak işleme sokulan 8 adet bilgi Khi kare analizine tabii tutulmuştur. Bu değişkenler arasında $8 \times 8=64$ adet ilişkiden yalnızca 2 adedinde anlamlı ilişki bulunmuştur. Bunlar;

4 (Öğrenim Durumu)-29 (İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Eğitimi Aldınız mı?)

4 (Öğrenim Durumu)-31 (Katıldığınız İSG Eğitimleri Doğrudan Fidanlık Konularını mı Yoksa Genel İSG Konularını mı Kapsıyor?)

Bu 2 değişkene ilişkin Khi kare analizlerinde istatistiki düzeyde anlamlı ilişki bulunmuş ve H_0 hipotezi reddedilmiş, diğer değişkenler arasında (62 adet) yapılan Khi kare

analizinde istatistiki düzeyde anlamlı bir ilişki bulamadığından dolayı H_0 hipotezi kabul edilmiştir. İlişki bulunan değişkenlere ait detaylı analiz bilgileri aşağıda başlık altında verilmiştir.

Öğrenim Durumu ile İSG Temel Eğitimleri Arasındaki İlişki

İş sağlığı ve güvenliği temel eğitimi aldınız mı? Sorusuna verilen cevaplarda eğitim durumu (Okur-Yazar, İlköğretim, Ortaöğretim, Fakülte ve Yüksek Lisans veya Doktora) grupları arasında istatistiki olarak farkın olup olmadığı araştırılmış ve anlamlı düzeyde fark olduğu analiz sonucunda tespit edilmiştir. Ankete katılan 102 kişinin tamamı bu soruya cevap vermiştir (Tablo 28).

Tablo 28. Öğrenim Durumu ile İSG Temel Eğitimleri Arasındaki İlişki

İSG Temel Eğitimleri	Öğrenim Durumu									
	Okuryazar		İlköğretim		Ortaöğretim		Lisans		Lisansüstü	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	3	42,9	23	85,2	28	60,9	13	76,5	5	100
Hayır	4	57,1	2	7,4	9	19,6	3	17,6	0	0,0
Kısmen	0	0,0	2	7,4	9	19,6	1	5,9	0	0,0
Toplam	7	100	27	100	46	100	17	100	5	100

Khi kare hesap=16.386; sd 8; 0,037<0,05

Değişkenler arası çapraz tablo incelendiğinde bu soruya ankete katılan 7 okur-yazar eğitim düzeyindeki çalışanın 4'ünün hayır cevabını verdiği bunun kendi grubu içindeki oranının % 57,1'e karşılık geldiği, diğer gruplara ve geneldeki hayır oranına göre çok yüksek bir düzeyde olduğu görülmektedir. Bu soruya diğer gruplarda ortaöğretim düzeyindeki çalışanlarda yine genel ortalamanın üzerinde % 19,6 oranında hayır cevabını verdiği görülmektedir. İlköğretim düzeyindeki 27 çalışanın 23'ü evet, 2 si hayır ve diğer 2'si de kısmen cevabını vermiştir. Fakülte düzeyinde eğitilmiş olan 17 çalışanın 13'ü evet, 3'ü hayır ve 1 kişisi de kısmen cevabını vermiştir. Yüksek lisans veya doktora eğitim düzeyindeki 5 çalışanın tamamı evet cevabını vermiştir. Bu soruya hayır cevabını verenlerin içinde en yüksek oran okur-yazar düzeyindeki çalışanlar % 57,1 ve % 19,6 ile ortaöğretim düzeyindeki çalışanlardır. Genel olarak bakıldığında ankete katılan tüm

kişilerin 72 kişinin evet, 18 kişinin hayır ve 12 kişinin de kısmen cevaplarını verdiğini görmekteyiz.

Okur-Yazar, İlköğretim, Ortaöğretim, Fakülte ve Yüksek Lisans veya Doktora grupları arasında sorulan “İş sağlığı ve güvenliği temel eğitimi aldınız mı?” sorusu karşısında verilen 3 cevap (Evet, Hayır ve Kısmen) düzeyine göre gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu analizde Khi Kare değerinin 0,05’ten küçük olduğu, grupların belirgin şekilde bu soruya farklı cevap verdikleri belirlenmiştir.

Bu sonuca göre, H_0 varsayımlarımızdan dördüncüsü olan “Mevcut İSG Eğitimlerinin Değerlendirilmesi” başlığı altında yer alan “İSG Temel Eğitimi Aldınız Mı?” bağımlı değişkeni ile “çalışanlar hakkında genel bilgiler” başlığı altındaki “eğitim durumu” bağımsız değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olup H_0 hipotezi reddedilmiştir.

Öğrenim Durumu ile İSG Eğitimi Konuları Tercihindeki İlişki

Katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor? Sorusuna verilen cevaplarda eğitim durumu (Okur-Yazar, İlköğretim, Ortaöğretim, Fakülte ve Yüksek Lisans veya Doktora) grupları arasında istatistiki olarak farkın olup olmadığı araştırılmış ve anlamlı düzeyde fark olduğu analiz sonucunda tespit edilmiştir. Ankete katılan 102 kişinin tamamı bu soruya cevap vermiştir (Tablo 29).

Tablo 29. Öğrenim Durumu ile İSG Eğitimi Konuları Tercihindeki İlişki

İSG Temel Eğitimleri	Öğrenim Durumu									
	Okuryazar		İlköğretim		Ortaöğretim		Fakülte		Lisansüstü	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Fidanlık konularını	0	0,0	13	48,1	15	32,6	5	29,4	0	0,0
Genel ormancılık konularını	1	14,3	3	11,1	9	19,6	3	17,6	0	0,0
Temel İSG konularını	3	42,9	9	33,3	18	39,1	5	29,4	5	100
Hiçbiri	3	42,9	2	7,4	4	8,7	4	23,6	0	0,0
Toplam	7	100	27	100	46	100	17	100	5	100

Khi kare hesap=21.401; sd 12; 0,045<0,05

Değişkenler arası çapraz tablo incelendiğinde bu soruya ankete katılan 7 okur-yazar eğitim düzeyindeki çalışandan hiçbirinin fidanlık konularını istemediği, 1 'nin Genel ormancılık konularını istediği, 3'ünün Temel İSG konularını istediği ve 3'ünün de hiçbirini tercihini yaptığı görülmektedir. 27 ilköğretim eğitim düzeyindeki çalışandan 13'ünün fidanlık konularını istediği, 3'ünün Genel ormancılık konularını istediği, 9'unun Temel İSG konularını istediği ve 2'sinin de hiçbirini tercihini yaptığı görülmektedir. 46 ortaöğretim eğitim düzeyindeki çalışanın 15'inin fidanlık konularını istediği, 9'unun Genel ormancılık konularını istediği, 18'inin Temel İSG konularını istediği ve 4'ünün de hiçbirini tercihini yaptığı görülmektedir. 17 Fakülte eğitim düzeyindeki çalışanın 5'inin fidanlık konularını istediği, 3'ünün Genel ormancılık konularını istediği, 5'inin Temel İSG konularını istediği ve 4'ünün de hiçbirini tercihini yaptığı görülmektedir. Yine 5 kişilik yüksek lisans veya doktora eğitimi düzeyindeki çalışanların tamamının temel İSG konularını tercih ettiği görülmektedir. Burada okur-yazar ile yüksek lisans veya doktora eğitim gruplarının tercih meyillerinin daha çok genel konuların olması yönünde iken ilköğretim ve ortaöğretim gruplarının ise daha çok yaptıkları işle ilgili ve spesifik eğitim konularının olması yönünde temayüllerinin olduğu görülmektedir.

Okur-Yazar, İlköğretim, Ortaöğretim, Fakülte ve Yüksek Lisans veya Doktora grupları arasında sorulan “Katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor?” sorusu karşısında verilen 4 cevap (Fidanlık konularını, Genel ormancılık konularını, Temel İSG konularını ve Hiçbiri) düzeyine göre gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu analizde Khi Kare değerinin 0,05’ten küçük olduğu, grupların belirgin şekilde bu soruya farklı cevap verdikleri belirlenmiştir.

Bu sonuca göre, H_0 varsayımlarımızdan dördüncüsü olan “Mevcut İSG Eğitimlerinin Değerlendirilmesi” başlığı altında yer alan “Katıldığınız İSG Eğitimleri Doğrudan Fidanlık Konularını Mı Yoksa Genel İSG Konularını mı Kapsıyor?” bağımlı değişkeni ile “çalışanlar hakkında genel bilgiler” başlığı altındaki “eğitim durumu” bağımsız değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olup H_0 hipotezi reddedilmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Orman Teşkilatındaki Etkilerinin İrdelenmesi (Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü Örneği) isimli yüksel lisans tez çalışması kapsamında, Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü ve bağlı fidanlık mühendisliği çalışanları üzerinde meydana getirdiği etkilerin araştırması yapılmıştır. Bu kapsamda, fidanlık çalışanları ile yüz yüze yapılan ve 36 sorudan oluşan anket çalışması tamamlanmıştır. Bu anket çalışmasında 8 adet bağımsız ve 28 adet bağımlı olacak şekilde sorular yöneltilmiştir. Anketin tamamında sayısal analizler yapılmış, frekans ve yüzde değerleri ortaya konulmuştur. Anket sorularının 6 bağımsız 21 bağımlı değişkenine Khi kare testi uygulanmıştır. Yapılan istatistiki testler sonunda 3 bağımsız, 5 bağımlı değişken arasında toplam 6 adet anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Frekans ve Sayısal Analizler ile Khi kare analizi sonuçları ve değerlendirmeleri aşağıda açıklanmıştır.

“Fidanlık müdürlüğü, 40 yaş üzeri ve eğitim düzeyleri görece düşük olan kadınları verimliliklerini artırmak maksadıyla kas gücü gerektiren işlerde çalıştırmadığı, bunun yerine nispeten eğitim ve vasıf gerektirmeyen tercihen fidanlık sahasında ot alma veya çapalama gibi daha çok bedenen yapılan işlerde çalıştırdığı görülmektedir. Ayrıca kadınlarla ilgili herhangi bir görev tanımı yapılmamış olması, fidanlık müdürlüğü tarafından düzeltilmesi gereken bir durum olarak görülmektedir”.

40 yaşından küçük, eğitim düzeyi düşük bekar çalışanların fidanlık dışındaki bedenen yapılan işlerde tercih edildiği görülmektedir. Ayrıca 40 yaşından büyük, eğitim düzeyi düşük ve evli çalışanların ise düzenli aralıklarla dinlenemediğini düşünmesi, iş verimi ve güvenliği açısından olumsuz bir durum olarak görülmektedir. İş mevzuatı ve işyerindeki geçerli Toplu İş Sözleşmesi (TİS) hükümlerinin yerine getirilmediği anlaşılabilir. Söz konusu bu grupların çalışma yıllarına bakıldığında büyük çoğunluğunun 15 yıldan fazladır aynı işyerinde aynı işleri yaptığı görülmektedir.

Soför ve ofis çalışanlarının idarecilerde aynı ortamı paylaşmaları, iş mevzuatını ve TİS’i okuyup anlamaları yaptıkları işe yakın ve gereği olmasından dolayı görev tanımlarının yapıldığı, yönetim ve organizasyonlarda daha fazla yer verildiği düşünülmektedir. Karar vericilere yakınlıklarından ve çalışma ortamının diğer gruplara göre daha konforlu olmasından dolayı daha fazla memnuniyetlerinin olduğu düşünülmektedir. Maalesef bu

konforu bedenen çalışılan ortamlarda göreceli olarak görülmektedir. Özellikle yukarıda bahsedilen olumsuzlukların büyük bir kısmının Erzurum fidanlık şefliğinde olduğu görülmektedir.

Sera çalışanlarının Erzurum fidanlık mühendisliği çalışanları olduğu ve bunların da yarısına yakınının termal konfor (ışık, nem ve sıcaklık değerleri) şartlarının uygun olmadığını düşündüğü görülmektedir. Seralardaki termal konfor şartları iyileştirilebilecek bir durum olduğu düşünülmektedir.

Kurumda sağlık problemi yaşadığını belirtenlerin tamamına yakını; 40 yaşından büyük, kadın ve evli çalışanlardır. Bu grupların genellikle bedenen çalıştığı ve görev tanımlarının olmadığını göz önünde bulundurulacak olursa alınması gereken tedbirlerin henüz alınmadığı görülmektedir.

Çalışanların ameliyat durumuna bakıldığında yükseköğretim düzeyindeki çalışanların daha fazla ameliyat olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyi yüksek çalışanların gerek reaktif gerek proaktif önlem ve tedavileri aldığını, eğitim düzeyi düşük çalışanların ise bu konuda yeteri bilinç düzeyine ulaşmamış olabileceği düşünülmektedir.

40 yaşından büyük ve kadın çalışanların KKD'lerinin işe uygunluğu konusunda memnuniyetsizliklerinin olduğu, bu grupların iş kazası geçirme oranlarının çok düşük olduğu ancak sağlık problemlerinin olduğunu söylemeleri dikkat çekicidir. Yaptıkları iş her ne kadar bedenen yapıyor olsa da bunların iş kazası değil de meslek hastalıkları edinmeleri mümkün görülmektedir. Özellikle kas ve eklem rahatsızlıkları gibi rahatsızlıklar ortaya çıkabilir. Bunun yanında ilk ve ortaöğretim düzeyindeki çalışanların da yine kendilerine verilen KKD'ların uygunsuz olduğunu düşündüğü belirlenmiştir. Bu grubun işe iş kazası yaşama oranının görece daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Bu duruma sahip çalışanların, iş kazası geçirme riskinin yüksekliği beden gücü gerektiren işlerde çalışmalarına bağlanabilir. İş kazası geçirme oranı yüksek olan gruplar şöyle sıralanabilir; 15 yıldan fazla Erzurum fidanlık ve Sarıkamış fidanlık mühendisliklerinde çalışan erkek çalışanlardır. Bunların büyük çoğunluğu da bedenen çalışanlardır.

6331 sayılı İSG Kanununun emredici hükmü gereği tehlike sınıfına uygun olarak Temel İSG eğitimlerinin verilmesi gerektiği, ancak kurumda halen daha eğitim almadığını

beyan edenlerin oranı % 17,6'dır. Kurumda daha önce eğitim programının düzenlendiği dosya üzerinde yapılan incelemelerde görülmüştür.

40 yaşından fazla ve evli çalışanların alet, ekipman ve KKD'nin doğru kullanımı konusunda verilen eğitimlerin yetersizliğinden şikayetçi olduğu görülmektedir.

İSG temel eğitimlerinin alınıp alınmadığıyla ilgili soruya; yüksek lisans ve doktora eğitim grubunun tamamı ve fakülte grubunun büyük bir kısmı evet cevabını vermiştir. Hayır, cevabını verenlerin içindeki en yüksek oran ortaöğretim ve okur-yazar grubudur. Ortaöğretim düzeyindekilerin hayır deme oranı % 50'dir. Eğitim konularının dağılımında çalışanların hem genel İSG hem de yaptıkları işle ilgili olması konusunda değerlendirmede buldukları görülmektedir. Bu talep mevzuata uygundur. Alet, ekipman ve KKD'lerin doğru kullanımı konusunda verilen eğitimlere yönelik olarak sorulan soruya verilen cevaplarda; eğitim düzeyi yükseldikçe memnuniyetin arttığı görülmektedir. Genellikle yaşlı, kadın, evli ve eğitim düzeyi düşük çalışanların bu konuda da memnuniyetsizliği görülmektedir.

Cinsiyet ile çalışma mekanı ve çalışma koşulları arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu konuda "Çalışma mekanı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu?" sorusuna çalışanların % 44,1'i evet derken bu değerdeki kadınların etkisi % 4,4 düzeyinde olması, yönetsel açıdan olumsuz bir durumdur. Bu olumsuz durumun oluşmasında birçok faktörün olduğunu söylemek mümkündür. Fidanlık müdürlüğünde çalışan bayanların genelde; beden gücü istemeyen hafif ama arazi işlerinde çalıştırıldığı görülmüştür. Yani ot alma, çapa ve bakım gibi vasıf gerektirmeyen fidancılık faaliyetinde istihdam edilmeleri, eğitim düzeylerinin çok düşük olmaları, çok yaşlı diyebileceğimiz 50 yaşından büyük yaş grubunda bulunmaları gibi olumsuzluklar nedeniyle kadın çalışanların yönetim ve organizasyonlarda yer almadıkları gibi bir düşüncenin oluşmasına neden olmaktadır.

Fiili olarak yapılan iş ile güvenlik önlemleri arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu konuda "Çalıştığımız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu?" sorusuna çalışanların % 53,9 oranında evet, % 25,5 oranında kısmen ve % 20,6 oranında hayır cevabını vermiştir. Ancak burada ofis çalışanları ve şoförlerin kısmen ve evet deme, bedenen çalışanların ise hayır deme oranları daha yüksek görülmektedir.

Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü çalışanlarından; ofis çalışanları ve şoförlerin çalışma ortamları itibariyle karşı karşıya oldukları tehlikeli durumlar bedenen çalışanlara göre çok daha azdır. Burada asıl ele alınması gereken grup bedenen çalışanlardır. Bedenen çalışanların çalışma ortamında karşı karşıya oldukları tehlikeli durumlar diğer gruplara göre daha fazladır. Örneğin budamada çalışan bir kişi ile büroda çalışan bir kişinin karşı karşıya olduğu tehlikelerin risk dereceleri farklıdır. Dolayısıyla yapılan Khi kare testinde fiili olarak yapılan iş ile güvenlik önlemleri arasındaki anlamlı bir ilişkinin çıkması bu konuya dikkat edilmesi gerektiğini göstermektedir. Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu? sorusuna bedenen çalışan işçilerin vermiş oldukları cevap öne çıkmaktadır. Bedenen çalışan işçilerin hayır cevabını verenlerin içindeki oranı % 66,7'dir. Bu oran genel ortalamadaki % 20,6 oranına göre çok yüksek bir orandır.

Fiili olarak yapılan iş ile sağlık problemleri arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu konuda "Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı?" sorusuna çalışanların % 79,4 oranında hayır, % 12,7 oranında evet ve % 7,8 oranında kısmen cevabını vermişlerdir. Burada % 12,7 oranında evet cevabını verenlerin % 84,6'sı bedenen çalışanlardır. Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? sorusuna bedenen çalışanların yüksek oranda evet demesi incelenmeye araştırılmaya değer bir olumsuz durum olduğu görülmektedir. Bu işyerinde görevli işyeri hekimi için meslek hastalıklarının tespiti ve takibi noktasında çok önemli bir bulgudur.

Öğrenim durumu ile İSG temel eğitimi arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu konuda "İş sağlığı ve güvenliği temel eğitimi aldınız mı?" sorusuna çalışanların % 70,6 oranında evet, % 17,6 oranında hayır ve % 11,8 oranında kısmen cevabı verilmiştir. Burada yüksek lisans ve doktora eğitim grubunun tamamı ve fakülte grubunun büyük bir kısmı evet cevabını vermiştir. Hayır cevabını verenlerin içindeki en yüksek oran ortaöğretim ve okur yazar grubudur. Ortaöğretim düzeyindekilerin hayır deme oranı % 50'dir. Orta öğretim ve okur-yazar grubu çalışanlarının fidanlık dışındaki işlerde tercih edilmesi ve eğitim verilen tarihte izinli çalışanların olmasının bu duruma neden olduğu düşünülmektedir. Eğitim programlarının planlı ve önceden ilan edilerek yapılması bu oranı düşürebilir. 6331 sayılı İSG Kanunu'nun emredici temel hükümlerinden biriside tehlike sınıfına

bakılmaksızın tüm çalışanların tehlike sınıfına uygun saat ve periyotlarda İSG temel eğitimlerinin verilmesidir.

Öğrenim durumu ile eğitim konularının tercihi arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu konuda “katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor?” sorusuna çalışanların % 32,4 oranında fidanlık konularını, % 15,7 oranında genel ormancılık konularını, % 39,2 oranında temel İSG konularını ve % 12,7 oranında hiçbirini cevabını vermiştir. Ancak Yüksek lisans ve doktora eğitim grubunun tamamının sadece temel İSG konularını istemesi dikkat çekicidir. İlköğretim, ortaöğretim ve fakülte eğitim düzeyindeki gruplar birbirlerine çok yakın oranlarda ve mevzuata uygun bir değerlendirme ve istekte bulunmuştur.

5. ÖNERİLER

“6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Orman Teşkilatındaki Etkilerinin İrdelenmesi (Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü Örneği)” konulu bu çalışmada Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü bünyesinde bulunan fidanlıklarda görev yapan fidanlık çalışanlarıyla anket çalışması yapılmış ve elde edilen bulgular ışığında öneriler yapılmıştır. Öneri niteliğinde verilen bu bilgilerin, kanunun uygulamalarında hem işverene hem de çalışanlara önemli düzeyde kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

Fidan yetiştiriciliği konusu gibi kadın elinin değmesi gereken çok önemli bir konuda daha fazla oranda kadın çalıştırılmalıdır. Ayrıca yönetim ve organizasyonlarda daha fazla oranda yer verilmelidir.

Çalışma ortamındaki ergonomik olmayan koşulların ortadan kaldırılması halinde memnuniyetsizlikler ortadan kaldırılabilir. İşyeri risk değerlendirme ekibi marifetiyle tehlikeli durumlar tespit edilerek risk dereceleri ortaya konulmalıdır. Alınması gereken tedbirler ortaya konulup, gerekli tedbirler alınmalıdır. Ayrıca 40 yaşından büyük, eğitim düzeyi düşük ve evli çalışanlarını düzenli aralıklarla dinlenemediğini düşünmesi, iş verimi ve güvenliği açısından olumsuz bir durumdur. İş mevzuatı ve işyerindeki geçerli Toplu İş Sözleşmesi hükümleri doğrultusunda, düzenli aralıklarla dinlenme aralarının verilmesi zorunludur (URL-9). Söz konusu grupların çalışma durumunu ve dinlenme aralarını belirten tutanaklar önceden hazırlanıp ilan tahtasına asılmalı ve ilgililere tebliğ edilmelidir. Yine çalışma mevzuatı ve yürürlükteki TİS gereği bu çalışanların daha hafif işlerde çalıştırılması gerekmektedir (URL-9).

Yapılan anketlerde kurum çalışanlarının yarısına yakınının görev tanımlarının olmadığı ortaya çıkmaktadır. Bu durum iş mevzuatı ve işyerinde yürürlükte bulunan TİS’e aykırılık oluşturmaktadır. İdarenin en kısa sürede tüm çalışanların görev tanımlarını yapması ve ilgisine tebliğde bulunması kanuni bir zorunluluktur.

Şoför ve ofis çalışanları yönetim kadrosuna yakın pozisyonlarında çalıştıklarından genelde görev tanımlarının yapıldığı görülmektedir. Arazide ve bedenen çalışanlarda bu durum tam tersi olup bir memnuniyetsizlik oluşturmaktadır. Bunu ortadan kaldırmak için daha fazla eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi

gerekmektedir. Ayrıca yaptıkları işin mutlaka tanımlarının yapılması, yani yapılan işin ucu açık bir yapıda olmaması gerekmektedir.

Sera çalışanlarının, Erzurum fidanlık mühendisliği çalışanları olduğu ve bunların da yarısına yakınının termal konfor şartlarının uygun olmadığını düşündüğü görülmektedir. Seraların termal konfor şartlarının sağlanması için otomatik sistemlerin tesisi gerekmektedir. Özellikle Nem, Sıcaklık ve Işık değerleri, otomasyon sistemiyle çözüme kavuşturulmalıdır.

Fidanlık müdürlüğü çalışanlarının sağlık durumları incelendiğinde, kadınların erkeklere göre daha fazla sağlık problemi yaşadığı, bunun sebebinin kadın çalışanların daha çok bedenen görülen işlerde çalışıyor olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Kadın çalışanların, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve kullanmaları için kendilerine verilen kişisel koruyucu donanımları kullanımlarının sağlanması gerekmektedir.

Bedenen çalışanların çalışma ortamlarında kendilerine verilen kişisel koruyucu donanımların kullanımlarının sağlanması gerekmektedir.

15 yıldan fazla çalışanların, az çalışanlara nazaran daha fazla sağlık problemi yaşadığı görülmektedir. Bunu sağlayan etmenin, çalışanların ilerleyen yaşlarıyla beraber daha fazla sağlık problemi yaşadıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Kurumda yürürlükte olan TİS'in ilgili maddesi gereği 15 yıldan fazla bedenen çalışanların daha hafif işlerde çalıştırılmasının gerekli olduğu belirtilmektedir. Bunun uygulanması durumunda söz konusu çalışanların sağlık problemlerinden daha az etkilenecekleri düşünülmektedir.

Fidanlık çalışanları, iş kazası değil de meslek hastalıkları edinmeleri daha mümkün görülebilir. Özellikle kas eklem rahatsızlıkları gibi rahatsızlıklar ortaya çıkabilir. Bu olumsuzlukları önleyici tedbirlerle rahatsızlıkların kabul edilebilir düzeye indirilmesi mümkün olabilir. Alınması gereken tedbirler, işveren veya vekili başkanlığında oluşturulan komisyon marifetiyle hazırlanan risk değerlendirme raporuyla ortaya konulmalıdır. Örneğin bu konunun çözümüyle ilgili olarak ergonomi eğitimleri verilebilir. Termal konfor şartlarını iyileştirici mekanik ve otomatik sistemler kurulabilir. Uygun kişisel koruyucu donanımlar sağlanabilir. Bu gibi tedbirler komisyon marifetiyle çeşitlendirilip çoğaltılabilir. Bunun yanında ilk ve ortaöğretim düzeyindeki çalışanlarında yine KKD'lerin uygunsuz olduğunu düşündüğü, bu grubun ise iş kazası

yaşama oranının daha yüksek olacağı düşünülmektedir. Bunu da söz konusu çalışanların iş kazası geçirme riskini oluşturan beden gücü gerektiren işlerde çalıştırıldığına bağlamak mümkündür. Yine burada da alınabilecek önleyici tedbirlerle riskin kabul edilebilir düzeye indirilmesi mümkündür. Bu kategorideki çalışanların karşı karşıya oldukları tehlikeli durumlar öncelikli bir şekilde ortadan kaldırılmalıdır. Eğer ortadan kaldırılamıyorsa tehlike kaynağı koruma altına alınmalıdır. Burada mühendislik ve yönetimsel metotlar kullanılmalıdır. Ve nihayetinde çalışanların uygun KKD kullanmaları sağlanmalıdır.

15 yıldan daha fazla çalışan grupta, zamanla oluşan aşırı özgüven nedeniyle, çalışma ortamında alınmış güvenlik tedbirlerine uyma konusunda daha az duyarlı oldukları belirlenmiştir. Bu grubu oluşturan çalışanlara yenileme eğitimlerinin yönetmelik gereği belirlenen 5 yıldan, anket sonuçlarından anlaşılacağı üzere ve kendilerinin çoğunlukla talep ettiği 1 yıla düşürülmesinin daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

İş güvenliği eğitimleri ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, unvan, yapılan işin özelliği, görev yapılan fidanlık ve çalışma süresi arasında bir ilişkinin olmadığına dair Ho hipotezinin geçersizliği aşağıda tespitlerle ortaya konulmuştur.

Temel İSG eğitim programı düzenlendiğinde izinli veya nöbet ya da benzeri görevlerde bulunan personel dikkate alınarak hazırlanmalıdır. Böylece tüm çalışanların eğitimleri almaları sağlanmalıdır.

Bunun dışında, ormancılık sektöründe bütün çalışma alanlarına ve çalışma koşullarına uygun olacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin bilinçli bir şekilde yürütülmesini sağlayacak yasal düzenlemenin yapılması ve ilgili yönetmeliklerin çıkarılarak uygulamaya konulması büyük önem arz etmektedir (Tunay ve Emir, 2015).

Alet, ekipman ve KKD'lerin doğru kullanımı konusunda genellikle yaşlı, kadın, evli ve eğitim düzeyi düşük çalışanların bu konuda da memnuniyetsiz oldukları görülmektedir. Yapılacak periyodik eğitimlerle öncelikle bu grupların üzerinde durulması gerekmektedir. Böylece bu memnuniyetsizlik rahatlıkla giderilmiş olacaktır. Kurumda yönetimsel değişikliklerle yapılacak iyi bir risk değerlendirme raporuyla bu memnuniyetsizlikler kabul edilebilir düzeye indirgenebilir.

İSG eğitimlerinin, çalışma yaşamlarında olumlu katkılarına olduğunu ve fidanlıkta meydana gelen iş kazaları ve meslek hastalıklarının 6331 sayılı kanununun uygulamalarından sonra azaldığını düşünenlerin oranının % 88,2 düzeyinde çıkmasının, kanununun uygulamalarının etkilerinin iyi algılandığını ve çalışanların bilinç düzeylerinde bir etki bıraktığı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Acar, H., ve Şentürk, N., 1997. Yusufeli ve İskenderun Yöresindeki Orman İşçilerinde İşçi Sağlığı Üzerine Bir Araştırma. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri: A, Cilt.47, Sayı:2, Sayfa: 95-109, İstanbul.
- Acar, H., ve Şentürk, N., 1999. Artvin Yöresindeki Orman İşçilerinde İşçi Sağlığı Üzerine Bir Araştırma, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri: A, Cilt.49, Sayı:2, Sayfa: 25-39, İstanbul.
- Anonim, 2012. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, İnönü Bulvarı No: 42 İ-Blok Kat 4 06100 Emek – Ankara, ISBN 978-975-455-176-1 Baskı Arı Ofset Matbaacılık Ltd. Şti. Kasım 2012, ANKARA.
- Anonim, 2014. 10. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2014-2018), Ankara.
- Bayılmış, O., Ü., 2013. İş Sağlığı Ve Güvenliği Farkındalık Değerlendirmesi: Sağlık Çalışanlarına Yönelik Alan Araştırması. Yüksek Lisans Tezi. Y. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 94 s. Yalova.
- Ceylan, H., 2011, Türkiye'deki İş Kazalarının Genel Görünümü ve Gelişmiş Ülkelerle Kıyaslanması, International Journal of Engineering Research and Development, Vol: 3, No: 2, Sayfa: 18-24, June, India.
- Çasgem, 2013, Meslek Hastalıkları, Özyurt Matbaacılık, Ankara.
- Demirkaya, S., 2014. İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliğini Sağlama Borcu ve İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerini İşyeri (İşletme) Dışından Temini. Yüksek Lisans Tezi. A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 166 s. Eskişehir.
- Ekin, A., 2009. İşverenin İş Sağlığı Ve Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri. Yüksek Lisans Tezi. S. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü. 126 s. Konya.
- Engür, M. O., 2001. Orman İşlerinde Kişisel Koruyucu Ekipmanlar. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, cilt.51, sayı:1, ss.91-101, İstanbul.
- Engür, M. O., 2014. Odun Üretiminde Çalışanların Eğitimi. Ağaç Kesme ve Boylama Operatörü. Orman Genel Müdürlüğü ve İ.Ü. Orman Fakültesi. ISBN No:978-605-4610-53-2 S. 393, Ankara.
- Gündüz, S., 2004. İçi ve işverenlerin İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Görev ve Sorumlulukları Uygulamalı Bir Alan Çalışması Örneği. Doktora Tezi. İ. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü,244 s. İstanbul.
- Güngör, E., 2008. İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramının Toplam Kalite Yönetimi Açısından İrdelenmesi ve Talaşlı Üretim Sanayisinde İş Sağlığı ve Güvenliği Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi. M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 161 s. İstanbul.

- Karadeniz, O., 2012. Dünya’da ve Türkiye’de İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları ve Sosyal Koruma Yetersizliği, Çalışma ve Toplum Dergisi, Cilt 3, sayfa:15-75, İstanbul.
- Kılıç, L., 2004. İşverenin İşyerinde İşçinin İş Sağlığı Ve Güvenliğini Sağlama Yükümlülüğü, Yüksek Lisans Tezi, S. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 135 s. Konya.
- Kılıç, M., 2006. 4857 Sayılı Yeni İş Kanunu Kapsamında Tarım İşçilerinin Hukuki Durumu. Ankara üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Dergisi 12(2) : Sayfa. 39-49 Ankara.
- Menemencioğlu, K., 2006. Ormancılıkta Üretim İşlerinde Çalışma Koşulları ve İş Kazaları Üzerine Bir Araştırma. S.D.Ü. Orman Fakültesi Dergisi. Seri: A, Sayı: 2, Yıl: 2006, ISSN: 1302-7085, Sayfa: 1-12, Isparta.
- Oğuz, Ö., 2010. AB Direktifleri ve Türk İş Hukukunda İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşverenlerin Yükümlülükleri ve İşçilerin Hakları. Doktora Tezi. A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Eskişehir.
- Oökr, 2014. Ormancılık Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Yayın No: KB: 2872 - ÖİK: 722, Ankara, Sayfa: 42-101, Ankara.
- Özcan, E., Esmailzadeh, S., Bölükbaş, N., 2013. Bilgisayar kullananlarda mesleki kas iskelet hastalıklarından korunma ve ergonomi NOBEL MEDİCUS 07 Cilt 3 Sayı 1, İstanbul.
- Taştan, H., 2008. İşverenin Koruma ve Gözetme Borcu Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Önlemleri Alma Yükümlülüğü. Yüksek Lisans Tezi. C.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 200 s. Sivas.
- Tunay, M., Emir, T., 2015. Ormancılık üretim işlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin yasal çerçevede değerlendirilmesi, Turkish Journal of Forestry, 16 (2), Sayfa: 195-202, Isparta.
- Yıldırım, E., 2010, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinde Eğitimin Rolü ve işgörenlerin İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Eğitimi Konusundaki Bilinç Düzeylerini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, İ. Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü, 192 s. İstanbul.
- Zorlu, V., A., 2008. İnsan Kaynakları Açısından İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirleri ve konuyla İlgili Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, İ. Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü, 178 s. İstanbul.
- URL-1, http://www.ILO.org/ankara/conventions-ratified-by-turkey/WCMS_377299/lang--tr/index.htm
- URL-2 <http://6331sayilikanun.com/is-guvenligi/441/is-kazasi-tanimlari-09.html>

URL-3 http://www.tuik.gov.tr/jsp/duyuru/upload/yayinrapor/2013_ISKAZALARI_VE_SAGLIK_PROBLEMLERI_RAPORU.pdf

URL-4 <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/05/20130503-1.htm>

URL-5 http://www.zmo.org.tr/mevzuat/mevzuat_detay.php?kod=44

URL-6 http://yogunbakimdergisi.org/managete/fu_folder/2005-04/2005-5-4-208-220.pdf

URL-7 <http://www.csgeb.gov.tr/csgebPortal/csgeb.portal?page=mevzuat&id=2>

URL-8 http://www.istatistikanaliz.com/ki-kare_analiz_testi.asp

URL-9 (<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=1.5.5510&sourceXmlSearch=&MevzuatIliski=0>) (5510 sayılı kanun)

EKLER

Ek-1 Anket Formu

Sayın Değerlendirici; anketimiz <<6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Uygulamalarının (Eğitim, Ortam ve Sağlık Gözetimi) Erzurum Orman Fidanlık Müdürlüğü Çalışanlarının Bilinç Düzeylerinde Meydana Getirdiği Farkındalığın Araştırılması>> konulu Yüksek lisans Tez çalışmasında özgün verileri olarak kullanılacaktır. Anketlerimiz de isim vb. özel bilgiler yer almamakta olup, söz konusu anket materyali herhangi bir üçüncü şahıslarla da paylaşılmayacaktır. Anketimize gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederiz.

A) FİDANLIK ÇALIŞANLARI HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1- Cinsiyetiniz

- a) Kadın
- b) Erkek

2- Medeni Durumunuz

- a) Bekar
- b) Evli

3-Yasınız

- a) 15–18
- b) 19–30
- c) 31–40
- d) 41–50
- e) 50 +

4- Öğrenim durumunuz nedir?

- a) Okur-Yazar.
- b) İlköğretim
- c) Ortaöğretim
- d) Fakülte
- e) Yüksek Lisans veya Doktora

5- Unvanınız:

- a) İdareci
- b) Mühendis
- c) Memur
- d) İşçi
- e) Diğer.....(Lütfen Belirtiniz)

6- Fiili olarak yaptığınız iş nedir?

- a) Beden işçisi (Çapa, ot alma, sulama, Budama, ot biçme, elle taşıma vb.)
- b) Gübreleme, İlaçlama
- c) Ambalaj, Satış
- d) Şoför
- e) Ofis Çalışanı

7-Görevli olduğunuz Fidanlık Şefliği hangisidir?

- a) Erzurum Fidanlık Şefliği
- b) Erzincan Fidanlık Şefliği
- c) Ağrı Fidanlık Şefliği
- d) Sarıkamış Fidanlık Şefliği
- e) Diğer

B) FİDANLIKTA ÇALIŞMA KOŞULLARI

8- Bu kurumda toplam çalışma süreniz ne kadar?

- a) 1 yıldan az.
- b) 1–5 yıl
- c) 6–15 yıl
- d) 16–25 yıl
- e) 26 yıldan fazla

9- Çalıştığınız birimde açık ve sınırları belirlenmiş yazılı bir görev tanımınız var mı?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bilmiyorum

Cevabınız Evet ise açıkla mısınız?(.....)

10- Çalışma mekanı ve çalışma koşulları ile ilgili düzenlemelerde görüşünüze başvuruluyor mu?

- a) Evet,
- b) Hayır
- c) Kısmen

11- Çalışma mekanınız fiziksel sağlığınıza gözeterek şekilde(ergonomik) düzenlenmiş mi?

- a) Evet,
- b) Hayır
- c) Kısmen

12- Çalıştığınız birimde yeterli güvenlik önlemleri alınıyor mu?

- a) Evet,
- b) Hayır
- c) Kısmen

13- Fidanlık dışında yapılan çalışmalara katılıyor musunuz? (Cevabınız Evet ise açıkla mısınız? (.....))

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

14- Fidanlıkta gün içerisinde düzenli olarak dinlenme aralıkları veriyor musunuz?
Cevabınız Evet ise kaç kez ve kaçar dakika

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

15- Çalışma esnasında sizi çok zorlayan iş var mıdır? (Evet Hayır) Cevabınız Evet ise açıklar mısınız? (.....)

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

16- Çalışma esnasında yük taşıma limitiniz var mı? (E H) Cevabınız Evet ise kaç kg.(.....)

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

-17. soru serada çalışan işçilerce cevaplandırılacaktır.

17- Seradaki termal konfor şartları (Nem, Sıcaklık ve Işık gibi) sizce uygun mudur?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

18, 19, 20, 21 ve 22 . Sorular gübrelemede çalışanlarca cevaplandırılacaktır.

18- Fidanlıkta hangi tür gübreleri kullanıyorsunuz?

- a) Kimyasal
- b) Doğal(Hayvansal ve Bitkisel artıklar)
- c) Hem Kimyasal Hem de Doğal
- d) Hiçbiri

19- İşyerinizdeki kimyasal madde ve ambalaj atıkları ne yapılıyor?

- a) **Geri dönüşüme veriliyor**
- b) **Kurumumuz imha ediyor**
- c) **Hiçbir bilgim yok**
- d) **Vahşi depolama yapıp yakılıyor**

20- İnsan sağlığını tehdit eden maddelerle çalışırken kişisel koruyucu önlemi alıyor musunuz? Cevabınız Evet ise Ne gibi önlemleri alıyorsunuz?

- a). Kaynağında önlem
- b) Çalışma Ortamında önlem
- c) Yönetim organizasyon
- d) Kişisel önlem
- e) Hiçbiri

21 Kullandığınız kimyasal maddeleri taşıma ve depolama şekliniz sizce iş güvenliği kurallarına uygun yapıyor mu?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

22- Kimyasalların Taşınması, Depolanması ve kullanılması konusunda gerekli eğitim verildi mi?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

C) ÇALIŞANLARIN SAĞLIK DURUMU

23- Fidanlık çalışmalarından kaynaklandığını düşündüğünüz herhangi bir sağlık probleminiz var mı? (Evet Hayır) Cevabınız Evet ise Hangisi?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

24- Şu anda teşhisi konulmuş herhangi bir kronik hastalığınız var mı? Cevabınız Evet ise açıklar mısınız? (.....)

- a) Evet
- b) Hayır
- c) kısmen

25- Önceden geçirmiş olduğunuz herhangi bir ameliyat var mı? (Cevabınız Evet ise açıklar mısınız? (.....))

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

D) MEVCUT İŞ GÜVENLİĞİ UYGULAMALARI

26- Kullanılan Kişisel Koruyucu Donanımlar yaptığınız işe uygun mudur?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

27- Kullandığınız Kişisel Koruyucu Donanımları iş bitimi bakım ve korumalarını uygun biçimde yapıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

28- İşe girdikten sonra herhangi bir iş kazası veya meslek hastalığı yaşadınız mı? Cevabınız evet ise hangisi (Evet Hayır)

- a) Ramak kala
- b) 1-2 günlük iş kaybı
- c) 2+ iş günü kaybı
- d) Hafif yaralanma
- e) Uzun kayıp

E) MEVCUT İSG EĞİTİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

29- İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Eğitimi aldınız mı?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

30- Kurumunuzca 6331 Sayılı İSG Kanunu ile ilgili eğitimler hangi periyotlarda verilmeli?

- a) Gerek yok
- b) 6 ayda bir
- c) Yılda bir
- d) 3 yılda bir
- e) 5 yılda bir

31- Katıldığınız İSG eğitimleri doğrudan fidanlık konularını mı yoksa genel İSG konularını mı kapsıyor?

- a) Fidanlık konularını
- b) Genel ormancılık konularını
- c) Temel İSG konularını
- d) Hiçbiri

32- Sizce İSG Eğitimi gerekli mi?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

33- İSG eğitimlerinde fidanlıktaki Alet-Ekipman makinelerinin nasıl güvenli ve doğru kullanılabileceği konusunda bilgilendirildiniz mi?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

34-Kişisel koruyucu Donanımı etkin kullanma eğitimi verildi mi?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

35- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ve yapılan eğitimlerden sonra çalışma yaşamınızda sizin hissettiğiniz değişiklik oldu mu? (Evet Hayır) Cevabınız Evet ise ne gibi değişiklikler oldu?

- a) İşverence daha çok değer görmeye başladım
- b) Çalışmalarımız daha düzenli ve sistemli olmaya başladı

- c) **Kişisel Koruyucu donanımları kullanmaya başladık**
- d) **Çalışma mekanımız daha güvenli olmaya başladı**
- e) **Hiçbir değişiklik olmadı**

36- Sizce 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun yürürlüğe girmesinden sonra fidanlıktaki iş kazaları ve meslek hastalıklarının sayısında azalma olmuş mudur?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Kısmen

Ek-2 Anket Kodlama Değerleri

A) GENEL BİLGİLER

1 CİNSİYET

- 1 KADIN
- 2 ERKEK

2 MEDENİ DURUM

- 1 BEKAR
- 2 EVLİ

3 YAŞ

- 1 15-18
- 2 19-30
- 3 31-40
- 4 41-50
- 5 50+

4 ÖĞRENİM DURUMU

- 1 OKUR-YAZAR
- 2 İLKÖĞRETİM
- 3 ORTAÖĞRETİM
- 4 FAKÜLTE
- 5 YÜKSEK LİSANS VEYA DOKTORA

5 UNVAN

- 1 İDARECİ
- 2 MÜHENDİS
- 3 MEMUR
- 4 İŞÇİ
- 5 DİĞER

6 FİİLİ OLARAK YAPILAN İŞ

- 1 BEDEN İŞÇİSİ
- 2 GÜBRELEME, İLAÇLAMA
- 3 AMBALAJ, SATIŞ
- 4 ŞOFÖR
- 5 OFİS ÇALIŞANI

7 GÖREVLİ OLDUĞU ŞEFLİK

- 1 ERZURUM FİDANLIK ŞEFLİĞİ
- 2 ERZİNCAN FİDANLIK ŞEFLİĞİ
- 3 AĞRI FİDANLIK ŞEFLİĞİ
- 4 SARIKAMIŞ FİDANLIK ŞEFLİĞİ
- 5 DİĞER

B) FİDANLIKTA ÇALIŞMA KOŞULLARI

8 BU KURUMDA TOPLAM ÇALIŞMA SÜRENİZ NE KADARDIR

- 1 1 YILDAN AZ
- 2 1-5 YIL
- 3 6-15 YIL
- 4 16-25 YIL
- 5 25 YILDAN FAZLA

9 ÇALIŞTIĞINIZ BİRİMDE AÇIK VE SINIRLARI BELİRLENMİŞ YAZILI BİR GÖREV TANIMINIZ VAR MI

1 EVET

2 HAYIR

3 BİLMİYORUM

CEVABINIZ EVET İSE AÇIKLARMISINIZ (.....)

10 ÇALIŞMA MEKANI VE ÇALIŞMA KOŞULLARI İLE İLGİLİ DÜZENLEMELERDE GÖRÜŞÜNÜZE BAŞVURULUYORMU

1 EVET

2 HAYIR

3 KISMEN

6 CEVAP YOK

11 ÇALIŞMA MEKANINIZ FİZİKSEL SAĞLIĞINIZI GÖZETECEK ŞEKİLDE (ERGNOMİK) DÜZENLENMİŞMİ

1 EVET

2 HAYIR

3 KISMEN

12 ÇALIŞTIĞINIZ BİRİMDE YETERLİ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ ALINIYORMU

1 EVET

2 HAYIR

3 KISMEN

13 FİDANLIK DIŞINDA YAPILAN ÇALIŞMALARA KATILIYORMUSUNUZ (CEVABINIZ EVET İSE AÇIKLARMISINIZ.....)

1 EVET

2 HAYIR

3 KISMEN

14 FİDANLIKTA GÜN İÇERİSİNDE DÜZENLİ OLARAK DİNLENME ARALIKLARI VERİYORMUSUNUZ (CEVABINIZ EVET İSE KAÇ KEZ VE KAÇAR DAKİKA.....)

1 EVET

2 HAYIR

3 KISMEN

15 ÇALIŞMA ESNASINDA SİZİ ÇOK ZORLAYAN İŞ VAR MIDIR (CEVABINIZ EVET İSE AÇIKLARMISINIZ.....)

1 EVET

2 HAYIR

3 KISMEN

16 ÇALIŞMA ESNASINDA YÜK TAŞIMA LİMİTİNİZ VARMİ (CEVABINIZ EVET İSE KAÇ KG

1 EVET

2 HAYIR

3 KISMEN

17. SORU SERADA ÇALIŞAN İŞÇİLERCE CEVAPLANDIRILACAKTIR

SERADAKİ TERMAL KONFOR ŞARTLARI (NEM, SICAKLIK VE IŞIK GİBİ)

17 SİZCE UYGUNMUDUR

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN
- 6 CEVAP YOK

18, 19, 20, 21 VE 22 SORULAR GÜBREDE ÇALIŞANLARCA CEVAPLANDIRILACAKTIR

18 FİDANLIKTA HANGİ TÜR GÜBRELERİ KULLANIYORSUNUZ

- 1 KİMYASAL
- 2 DOĞAL
- 3 HEM KİMYASAL HEM DOĞAL
- 4 HİÇBİRİ
- 6 CEVAP YOK

19 İŞYERİNİZDEKİ KİMYASAL MADDEVE AMBALAJ ATIKLARI NE YAPILIYOR

- 1 GERİ DÖNÜŞÜME VERİLİYOR
- 2 KURUMUMUZ İMHA EDİYOR
- 3 HİÇ BİR BİLGİM YOK
- 4 VAHŞİ DEPOLAMA YAPILIP YAKILIYOR
- 6 CEVAP YOK

İNSAN SAĞLIĞINI TEHDİT EDEN MADDELERLE ÇALIŞIRKEN KİŞİSEL KORUYUCU

20 ÖNLEMİ ALIYORMUSUNUZ CEVABINIZ EVET İSE NE GİBİ ÖNLEMLER ALIYORSUNUZ

- 1 KAYNAĞINDA ÖNLEM
- 2 ÇALIŞMA ORTAMINDA ÖNLEM
- 3 YÖNETİM ORGANİZASYON
- 4 KİŞİSEL ÖNLEM
- 5 HİÇBİRİ
- 6 CEVAP YOK

KULLANDIĞINIZ KİMYASAL MADDELERİ TAŞIMA VE DEPOLAMA ŞEKLİNİZ SİZCE

21 İŞ GÜVENLİĞİ KURALLARINA UYGUN YAPILIYORMU

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN
- 6 CEVAP YOK

KİMYASALLARIN TAŞINMASI DEPOLANMASI VE KULLANILMASI KONUSUNDA

22 GEREKLİ EĞİTİM VERİLDİMİ

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN
- 6 CEVAP YOK

C) ÇALIŞANLARIN SAĞLIK DURUMU

FİDANLIK ÇALIŞMALARINDAN KAYNAKLANDIĞINI DÜŞÜNDÜĞÜNÜZ HERHANGİ

23 BİR SAĞLIK PROBLEMİNİZ VARMİ CEVABINIZ EVET İSE AÇIKLARMISINIZ

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

ŞU ANDA TEŞHİSİ KONULMUŞ HERHANGİ BİR KRONİK HASTALIĞINIZ VARMİ

24 CEVABINIZ EVET İSE AÇIKLARMISINIZ

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

ÖNCEDEN GEÇİRMİŞ OLDUĞUNUZ HERHANGİ BİR AMELİYAT VARMİ CEVABINIZ

25 EVET İSE AÇIKLARMISINIZ

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

D) MEVCUT İŞ GÜVENLİĞİ UYGULAMALARI

26 KULLANILAN KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLAR YAPTIĞINIZ İŞE UYGUNMUDUR

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

KULLANDIĞINIZ KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLARI İŞ BİTİMİ BAKIM VE KORUMALARINI UYGUN BİÇİMDE YAPIYORMUSUNUZ

27

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

İŞE GİRDİKTEN SONRA HERHANGİ BİR İŞ KAZASI VEYA MESLEK HASTALIĞI

28 YAŞADINIZMI CEVABINIZ EVET İSE HANGİSİ

- 0 HAYIR
- 1 RAMAK KALA
- 2 1-2 GÜNLÜK İŞ KAYBI
- 3 2+ İŞ GÜNÜ KAYBI
- 4 HAFİF YARALANMA
- 5 UZUV KAYBI
- 6 CEVAP YOK

E) MEVCUT İSG EĞİTİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

29 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEMEL EĞİTİMİ ALDINIZMI

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

KURUMUNUZCA 6331 SAYILI İSG KANUNU İLE İLGİLİ EĞİTİMLER HANGİ

30 PERİYOTLARDA VERİLMELİ

- 1 GEREK YOK
- 2 6 AYDA BİR
- 3 YILDA BİR
- 4 3 YILDA BİR
- 5 5 YILDA BİR

31 KATILDIĞINIZ İSG EĞİTİMLERİ DOĞRUDAN FİDANLIK KONULARINI MI YOKSA GENEL İSG KONULARINIMI KAPSIYOR

- 1 FİDANLIK KONULARINI
- 2 GENEL ORMANCILIK KONULARINI
- 3 TEMEL İSG KONULARINI
- 4 HİÇBİRİ

32 SİZCE İSG EĞİTİMLERİ GEREKLİMİ

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

İSG EĞİTİMLERİNDE FİDANLIKTAKİ ALET-EKİPMAN MAKİNELERİNİN NASIL GÜVENLİ VE DOĞRU KULLANILABİLECEĞİ KONUSUNDA BİLGİLENDİRİLDİNİZMİ

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

34 KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMI ETKİN KULLANMA EĞİTİMİ VERİLDİMİ

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNDEN SONRA VE YAPILAN EĞİTİMLERDEN SONRA ÇALIŞMA YAŞAMINIZDA SİZİN HİSETTİĞİNİZ DEĞİŞİKLİK OLDUMU (CEVABINIZ EVET İSE NE GİBİ DEĞİŞİKLİKLER OLDU

- 0 CEVAP YOK
- 1 İŞVERENCE DAHA ÇOK DEĞER GÖRMEYE BAŞLANDIM
- 2 ÇALIŞMALARIMIZ DAHA DÜZENLİ VE SİSTEMLİ OLMAYA BAŞLANDI
- 3 KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANMAYA BAŞLADIK ÇALIŞMA MEKANIMIZ DAHA GÜVENLİ OLMAYA BAŞLADI
- 4 BAŞLADI
- 5 HİÇBİR DEĞİŞİKLİK OLMADI

SİZCE 6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNDEN SONRA FİDANLIKTAKİ İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARININ SAYISINDA AZALMA OLMUŞMUDUR

- 1 EVET
- 2 HAYIR
- 3 KISMEN

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Ağyürek, Cevdet
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 01/04/1977-Pasinler
Medeni hali : Evli
Telefon : 0 (442) 291 16 66
Faks : 0 (442) 291 16 66
e-posta : c_agyurek@hotmail.com

Eğitim

<u>Derece</u>	<u>Eğitim Birimi</u>	<u>Mezuniyet tarihi</u>
Lisans	İ.Ü. Orman Mühendisliği Bölümü	1998
Lise	Erzurum Atatürk Lisesi	1993

Yayımlar

Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında basılan bildiriler:

1- Okutucu, M.A., Ağyürek , C., Bilgili, A., Güven, M., 2012. Orman Suçlarının Coğrafi Dağılımı Üzerine Bir Araştırma; Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü Örneği 3. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi. 18-20 Ekim 2012, İstanbul.

2- Okutucu M.A., Demir, M., **Ağyürek C.**, Bilgili, A., Güven, M., 2012. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Güneş Enerjisinin, ORKÖY Projelerinde Uygulama Sonuçlarının Araştırılması (Erzurum İli)". Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi. 18-20 Ekim 2012, İstanbul.

3- Bilgili, A., **Ağyürek , C.**, 2012. Doğu Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünün Teknolojik Altyapı ve Gereksinimleri konulu Bir Araştırma. Kuruluşunun 60. Yılında, Ormancılık Araştırma Enstitüleri: Dünü, Bugünü Ve Geleceği Sempozyumu 7-9 Kasım 2012 Bolu.

Ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

Demir, M., Okutucu M.A., **Ağyürek, C.**, Güven, M. 2012. Av Turizminin, Alternatif Turizm Kapsamında Erzurum İli Turizmine Etkisi." Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Dergisi 66 (14), 17-35.

Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitabında (Proceedings) basılan bildiriler:

1- İnanç, S., **Ağyürek, C.**, 2013. Forestry Activities of Erzurum Regional Directorate of Forestry and Forest – Public Relations. International Caucasian Forestry Symposium, 24-26 October 2013, Artvin, Turkey

2- Çomaklı, E., **Ağyürek, C.**, 2015. The Determination Of Consciousness Level About Occupational Health and Safety of the Employee in the Landscaping Unit in Atatürk University, International Conference of Interdisciplinary Studies Conference Proceedings, ISSN: 2374-1260, 2015 Global Forum: Informing Societies, Uniting Cultures, Celebrating Diversity April 16 – 19, 2015, pp 627-645 San Antonio